

**OPINNÄYTETYÖ
YAMK**

VELI-MATTI HETTULA 2013

**YHTEISTYÖVERKOSTON KEHITTÄMINEN
MATKAILUKAUTTA JATKAVASSA
TAPAHTUMASSA
–CASE STAALON TEATTERIFESTIT**

**Rovaniemen
ammattikorkeakoulu**
University of Applied Sciences
LUC

MATKAILUALAN KOULUTUSOHJELMA

ROVANIEMEN AMMATTIKORKEAKOULU

MATKAILU-, RAVITSEMIS- JA TALOUSALA

Matkailualan koulutusohjelma
Ylempi ammattikorkeakoulututkinto

Opinnäytetyö

**YHTEISTYÖVERKOSTON KEHITTÄMINEN
MATKAILUKAUTTA JATKAVASSA
TAPAHTUMASSA
–CASE STAALON TEATTERIFESTIT**

Veli-Matti Hettula

2013

Toimeksiantaja Kideve Elinkeinopalvelut

Ohjaaja Kaarina Kantele

Hyväksytty _____ 2013 _____

Työ on tallennettu Theseukseen.

Tekijä	Veli-Matti Hettula	Vuosi	2013
Toimeksiantaja	Kideve Elinkeinopalvelut		
Työn nimi	Yhteistyöverkoston kehittäminen matkailukautta jatkavassa tapahtumassa- Case Staalon teatterifestit		
Sivu- ja liitemäärä	74 + 13		

Opinnäytetyöni käsittelee yhteistyöverkoston kehittämistä matkailukautta jatkavassa tapahtumassa. Kohdetapahtumana on Staalon teatterifestit, joka on Kittilässä ja Levillä vuodesta 2008 alkaen järjestetty Pohjois-Suomen suurin vuosittainen teatteritapahtuma. Työn toimeksiantajana on Kittilän kunnan elinkeinotoimen liikelaitos Kideve Elinkeinopalvelut.

Työni tavoitteena on tunnistaa ja kuvata kohdetapahtuman kehittämisen vaiheita kahden jo olemassa olevan tutkimuksen näkökulmista. Ensimmäinen kehittämisenäkökulma on tapahtuman kehittäminen itsessään ensimmäisen viiden vuoden aikana, ja toinen näkökulma on tapahtuman ja sidosryhmien muodostaman yhteistyöverkoston kehittäminen samalla aikavälillä. Kolmantena näkökulmana kuvaan Case Staalo oppilaitosyhteistyötä. Kohdetapahtuman sidosryhmiä ovat muun muassa yritykset, yhdistykset, organisaatiot ja oppilaitokset.

Tutkimusmenetelmänä on osallistava toimintatutkimus, koska olen itse ollut mukana tapahtuman järjestämisessä sen alkuhetkistä alkaen. Analysointimenetelminä olen käyttänyt osallistavan toimintatutkimuksen eri vaiheita; nykytilakartoitus ja tilanneanalyysi-suunnittelu-toiminta-havainnointi-reflektointi toistuvaa sykliä. Aineisto koostui kirjallisuudesta ja asiantuntijahaastattelusta, joita analysoin lähilukutekniikalla.

Opinnäytetyössäni haen vastausta seuraaviin kysymyksiin: voiko Staalon teatterifestit-tapahtumasta kehittyä instituutio ja miten sidosryhmien kehittyminen on kehittänyt tapahtumaa?

Kohdetapahtuman kasvaessa joka vuosi kävijämäärältään suuremmaksi tapahtumanjärjestäjät tarvitsivat kehittyäkseen laajennetun toimijaverkoston, johon vastaus löytyi Case Staalo-oppilaitosyhteistyön, tapahtumankehittämisen ja yhteistyöverkoston kehittämisen avulla.

Avainsana(t) Staalon teatterifestit, Levi, tapahtuman järjestäminen, kulttuuritapahtuma

Author	Veli-Matti Hettula	Year	2013
Commissioned by	Kideve, Kittilä Development		
Subject of thesis	Developing Collaboration and Network in an Event Prolonging the Tourism Season Case Staalon teatterifestit, Staalo Theatre Festival		
Number of pages	74+13		

This thesis handles the development of a collaboration network in an event prolonging the tourism season. The research method used in this thesis is participatory action research, because the author has been involved in the case theatre event in Kittilä and Levi, Staalon teatterifestit, since it's very beginning in 2008. The commissioner of this thesis is Kideve, Kittilä Development, operating in the municipality of Kittilä.

The aim was to handle the case event's development from two research perspectives based on already existing studies. The first perspective is the development of the event itself during the first five years, the other perspective being the creation of the collaboration network in the event during the first five years. Thirdly I describe the event's collaboration with educational establishments. The case event's stakeholders are among others enterprises, associations, organisations and educational establishments.

The analysing method used is participatory action research which has different continuous cycle stages; a survey and an analysis of the current state – planning – action – observation – reflection. The material consisted of literature and expert interviews, which were analysed with the close reading technique.

This thesis aimed at answering the following questions: Can the Staalon teatterifestit event become an institution and how has the stakeholders' development developed the event itself?

The reason behind this thesis is the annually growing theatre event which needed more operators in order to develop the event further. The answer to the development needs of Staalon teatterifestit was found from the collaboration and development of the event with the educational establishments and other stakeholders mentioned earlier in this thesis.

Key words: Staalo Theatre Festival, Levi, event organising, cultural event

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	3
2. TIETOPERUSTA JA TUTKIMUSMENETELMÄT	6
2.1 SIDOSRYHMÄTEORIA	6
2.2 TAPAHTUMAJÄRJESTÄMISTÄ TUKEVAT OPPAAT JA KOULUTUKSET	6
2.3 TAPAHTUMIEN SIDOSRYHMIEN ROOLIT	7
2.4 TAPAHTUMIEN KEHITTYMINEN KOHTI INSTITUUTIOTA.....	10
2.5 TAPAHTUMIEN INSTITUTIONAALISUUTEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT.....	13
2.6 OPINNÄYTETYÖN KESKEISET KÄSITTEET	15
2.7 OPINNÄYTETYÖN TUTKIMUSMENETELMÄT.....	23
3. TAPAHTUMAN KEHITYSKUVAUS.....	27
3.1 TAPAHTUMAN ENSIMMÄINEN VUOSI.....	27
3.2 TAPAHTUMAN TOINEN VUOSI	31
3.3 TAPAHTUMAN KOLMAS VUOSI.....	36
3.4 TAPAHTUMAN NELJÄS VUOSI.....	42
3.5 TAPAHTUMAN VIIDES VUOSI	48
3.6 STAALON TEATTERIFESTIEN ULKOINEN KUVA JA PALVELUPOLKU	53
4. PALAUTTEIDEN REFLEKTOINTI.....	57
4.1 TAPAHTUMAN ASIAKASPALAUTTEET	57
4.2 YRITYSTEN JA ORGANISAATIOIDEN PALAUTTEET	57
4.3 YHDISTYSTEN PALAUTTEET.....	60
5. TAPAHTUMIEN SIDOSRYHMÄMALLEJA	64
6. JOHTOPÄÄTÖKSET.....	68
7. LÄHTEET.....	72
8. LIITTEET	77

TAULUKKOLUETTELO

TAULUKKO 1. KULTTUURITUOTTAJANKOULUTUKSEN OPPILAITOKSET SUOMESSA	5
---	---

KUVALUETTELO

KUVA 1. Susanna Haavisto ja Eija Ahvo. Kuvaaja: Anneli Ylitalo/Levi.NYT	28
KUVA 2. Mika Eirtovaara. Kuvaaja: Anneli Ylitalo/Levi.NYT!	28
KUVA 3. Ulla Tapaninen. Kuvaaja: Timo Veijalainen/AV-Lappi	34
KUVA 4. Ilari Johansson. Kuvaaja: Timo Veijalainen/AV-Lappi	34
KUVA 5. Tuija Piepponen. Kuvaaja: Juhani Alatörmänen	37
KUVA 6. Eija Vilpas. Kuvaaja: Juhani Alatörmänen	37
KUVA 7: Staalon teatterifestien neljännen vuoden ennakkomainos	43

KUVIOLUETTELO

KUVIO 1. Suurimmat sidosryhmät festivaaliverkostossa (Getz,Andersson,Larson 2007, 109)	7
KUVIO 2. Institutionaalisuuden malli (Getz,Andersson 2008,13)	10
KUVIO 3. Oppilaitosyhteistyö Case Staalon prosessikaavio	20
KUVIO 4. Opinnäytetyö prosessikaaviona	23
KUVIO 5. Yhden syklin kierto. Syklikierto mukailleen (Kananen 2009,28) ja Eskola (1973,184).....	25
KUVIO 6. Ensimmäisen tapahtumavuoden sidosryhmät (Getz,Andersson,Larsson 2007,109).....	29
KUVIO 7. Ensimmäisen tapahtumavuoden institutionaalisuuden malli (Getz&Andersson 2008, 13).....	30
KUVIO 8. Toisen tapahtumavuoden sidosryhmät (Getz,Andersson,Larsson 2007,109)	33
KUVIO 9. Toisen tapahtumavuoden institutionaalisuuden malli (Getz&Andersson 2008, 13).....	34
KUVIO 10. Kolmannen tapahtumavuoden sidosryhmät (Getz,Andersson,Larsson 2007,109)	39
KUVIO 11. Kolmannen tapahtumavuoden institutionaalisuuden malli (Getz&Andersson 2008, 13).....	40
KUVIO 12. Neljännen tapahtumavuoden sidosryhmät (Getz,Andersson,Larsson 2007,109)	45

KUVIO 13. Neljännen tapahtumavuoden Institutionaalisuuden malli (Getz&Andersson 2008, 13)	46
KUVIO 14. Viidennen tapahtumavuoden sidosryhmät (Getz,Andersson,Larsson 2007,109)	50
KUVIO 15. Viidennen tapahtumavuoden Institutionaalisuuden malli (Getz&Andersson 2008, 13).....	51
KUVIO 16. Tapahtuman esitysten yhteenlasketut kävijämäärät	52
KUVIO 17: Service blueprint-kaavio	54
KUVIO 18. Asiakaspalautteiden keskiarvot 2008–2012	55

1. JOHDANTO

Työskentelen tällä hetkellä projektipäällikkönä Kittilän kunnan elinkeinotoimen liikelaitos Kideve Elinkeinopalveluissa. Ensimmäisen projektini, Kittilän kulttuurista vetovoimaa matkailuun, yksi tuotoksista oli uusi teatteritapahtuma Kittilään ja Leville nimeltään Staalon teatterifestit. Tapahtuma on kasvanut vuosi vuodelta ja kävi ilmi, etteivät alueen omat resurssit enää riittäisi tapahtuman edelleen kasvaessa. Näin ollen itse tapahtuman, organisaatioiden, yritysten, oppilaitosten, yhdistysten ja organisaatioiden välille oli luotava uusi toteuttamismalli, joka mahdollistasi tapahtuman luonnollisen kasvun ja samalla toisi oleellista hyötyä jokaiselle toimijataholleen.

Tapahtumien merkitys on kasvanut yhä suurempaan rooliin alueiden kehittymisen kannalta. Suomessa tapahtuva tapahtumatuotanto on ammattimaistumassa ja tapahtumanjärjestämisestä on tullut monelle jo ammatti. Finland Festivalin toiminnanjohtaja Kai Amberla on kiteyttänyt tapahtuman ja festivaalien kehitystä niin, että 1960-luvulta alkanut amatööritunnelma on vaihtunut ammattimaiseen toimintaan, jossa itseoppineet kokeneet festivaalijärjestäjät tekevät yhteistyötä varta vasten festivaalialalle koulutettujen ammattilaisten kanssa (Iso-Aho-Kinnunen 2011,70.)

Tapahtumien avulla voidaan luoda esimerkiksi lisäkysyntää alueiden hiljaisiin matkailukausiin tai niillä voidaan vahvistaa jo olemassa olevia matkailukausia tuoden alueelle uusia asiakassegmenttejä. Suomessa tapahtumanjärjestäminen on koordinoitua kansallisella ja kansainvälisellä tasolla, mutta maakunnan tasolla yhteistä toimintalinjaa ei ole yhteisen maakunnallisesti toimivan kattojärjestön puuttuessa. Tähän ongelmaan ollaan parhaillaan hakemassa muutosta kulttuurimatkailun osalta Visit Finlandin Culture-Finland-alueitiimien muodostuessa (Matkailun edistämiskeskus 2013).

Kansallisella ja kansainvälisellä tasolla nämä tapahtumien kattojärjestöt ovat kuitenkin jo muodostuneet ja osa kehittyneimmistä tapahtumista onkin varsin tiiviissä yhteistyössä oman alansa tapahtumien kanssa joko kansallisella tai

kansainvälisellä tasolla tai molemmilla niistä. Kansallisella tasolla Finland Festivals (Finland Festivals 2013) tekee Suomessa kattojärjestön työtä ja vastaavasti Euroopan tasolla tapahtumanjärjestäjien kattojärjestönä toimii EFA, European Festivals association (EFA, European Festivals association 2013). Globaali toimija tapahtumanjärjestäjien kentällä on puolestaan IFEA, International Festivals & Events Association (IFEA, International Festivals & Events Association 2013). Tapahtumat eivät kuitenkaan kasva yksin ja itsestään, vaan niiden takana on lukemattomia työtunteja, erilaisia yhteistyön muotoja ja todellista työtä tekemällä kertynyttä kokemusta.

Työn empiirisen osion ja kehittämiskohteen muodostaa ruskamatkailukautta jatkava Staalon teatterifestit (Staalon teatterifestit 2013) Kittilässä ja Levillä. Opinnäytetyössäni käsittelen kohdetapahtuman toimintaympäristön kehittämisen vaiheita kahdesta eri näkökulmasta. Ensimmäinen kehittämisnäkökulma on tapahtuman kehittämisprosessi itsessään viiden ensimmäisen vuoden aikana eli tarkoitukseni on käsitellä mitä päätöksiä tapahtumaorganisaatio kehittämistyössään teki ja mihin ne päätökset perustuivat.

Toinen kehittämisnäkökulma on tapahtuman ja sidosryhmien muodostaman yhteistyöverkoston kehittäminen ensimmäisen viiden vuoden aikana. Kohdetapahtuman sidosryhmiä ovat muun muassa yritykset, yhdistykset, organisaatiot ja oppilaitokset. Tämän lisäksi tarkastelen oppilaitosten integroitumista tapahtuman yhteydessä vuonna 2012 kolmelle eri oppilaitosasteelle järjestetyssä Case Staalo -oppilaitosyhteistyössä.

Opinnäytetyössäni haen vastausta seuraaviin kysymyksiin: voiko Staalon teatterifestit-tapahtumasta kehittyä instituutio ja miten sidosryhmien kehittyminen on kehittänyt tapahtumaa?

Luvussa kaksi käsittelen aiheeseen liittyvää tietoperustaa kuten aiempia tutkimuksia ja tieteellisiä artikkeleita, oppaita, koulutusta Suomessa, sidosryhmien rooleja sekä tutkimusmenetelmiä. Luvussa kolme käsittelen tapahtuman- ja verkoston kehittämisen vaiheita kohdetapahtuman viitenä ensimmäisenä toimintavuotena ja luvussa neljä käsittelen kohdetapahtuman palautteiden reflektointia. Luvussa viisi käsittelen tapahtumien

sidosryhmämalleja kolmen Suomessa merkittävän tapahtuman näkökulmasta.

Luvussa kuusi käsittelen opinnäytetyöni johtopäätöksiä ja miten Staalon teatterifestit-tapahtuma ja sen sidosryhmät ovat tästä kehittämistehtävästä hyötäneet.

2. TIETOPERUSTA JA TUTKIMUSMENETELMÄT

2.1 Sidosryhmäteoria

Tapahtumilla on lukuisia sidosryhmiä ja festivaalinjohtajien on hallittava sidosryhmäsuhteet, jotka tuottavat tapahtumalle tukea ja resursseja (Andersson & Getz, 2007, 7). Sidosryhmäteoria pohjautuu laajaan toimintaympäristöön ja kokonaisuuksiin, jotka ovat vaikutuksessa organisaation toimintoihin (Mitchell, Agle, & Wood, 1997, 865).

Festivaaliorganisaation tulee kuitenkin olla kaiken toiminnan keskiössä (Getz et al. 2007) kuvion 1. mukaan.

Reid ja Arcodia (2002) ovat tutkineet sidosryhmämallia, jonka näkökulma on primäärisissä ja sekundaarisissa sidosryhmissä. Primaarisia sidosryhmiä ovat heidän tutkimuksensa mukaan työntekijät, vapaaehtoiset, sponsorit, alihankkijat/toimittajat, katsojat, osanottajat ja osallistujat. Sekundaarisia sidosryhmiä ovat puolestaan valtiovalta, isännöivä yhteisö, hätätilapalvelut (poliisi, ambulanssi ja palokunta), yleinen liike-elämä, media, ja matkailuorganisaatiot (Reid & Arcodia, 2002). Larsson puolestaan luokittelee sidosryhmät tapahtumajärjestäjiin/omistajiin, esiintyjiin, median edustajiin, lokaaleihin toimijoihin, sponsoreihin ja julkisiin organisaatioihin sekä yhdistyksiin ja seuroihin (Getz, Andersson 2008, 9).

2.2 Tapahtumajärjestämistä tukevat oppaat ja koulutukset

Tapahtumanjärjestämisestä löytyy monia tapahtumien toteutusta tukevia oppaita, kuten esimerkiksi Etelä-Pohjanmaan liiton julkaisut, Tapahtumanjärjestäjän opas, Kulttuuritoimijan markkinointiopas sekä kulttuuritoimijan kansainvälistysopas (Etelä-Pohjanmaan liitto 2006). Lisäksi Satu Leskinen on tehnyt Kajaanin ammattikorkeakoulussa tapahtumanjärjestäjänoppaasta opinnäytetyön, jossa käsitellään myös oppaan varsinaista laatimisprosessia (Leskinen 2011).

Kulttuuritapahtumaklusteria kokonaisuutena on laajimmin käsitelty Humanistinen ammattikorkeakoulu, jossa Tuottaja 2020-hankkeessa on tuotettuja lukuisia aiheita käsitteleviä julkaisuja (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2011).

Kulttuurituottajien ammattikorkeakoulutusta on järjestetty Suomessa vuodesta 1998 alkaen (Halonen 2006, 250–258). Suomalaiset oppilaitokset tarjoavat kulttuurituottajankoulutusta seuraavan taulukon mukaisesti.

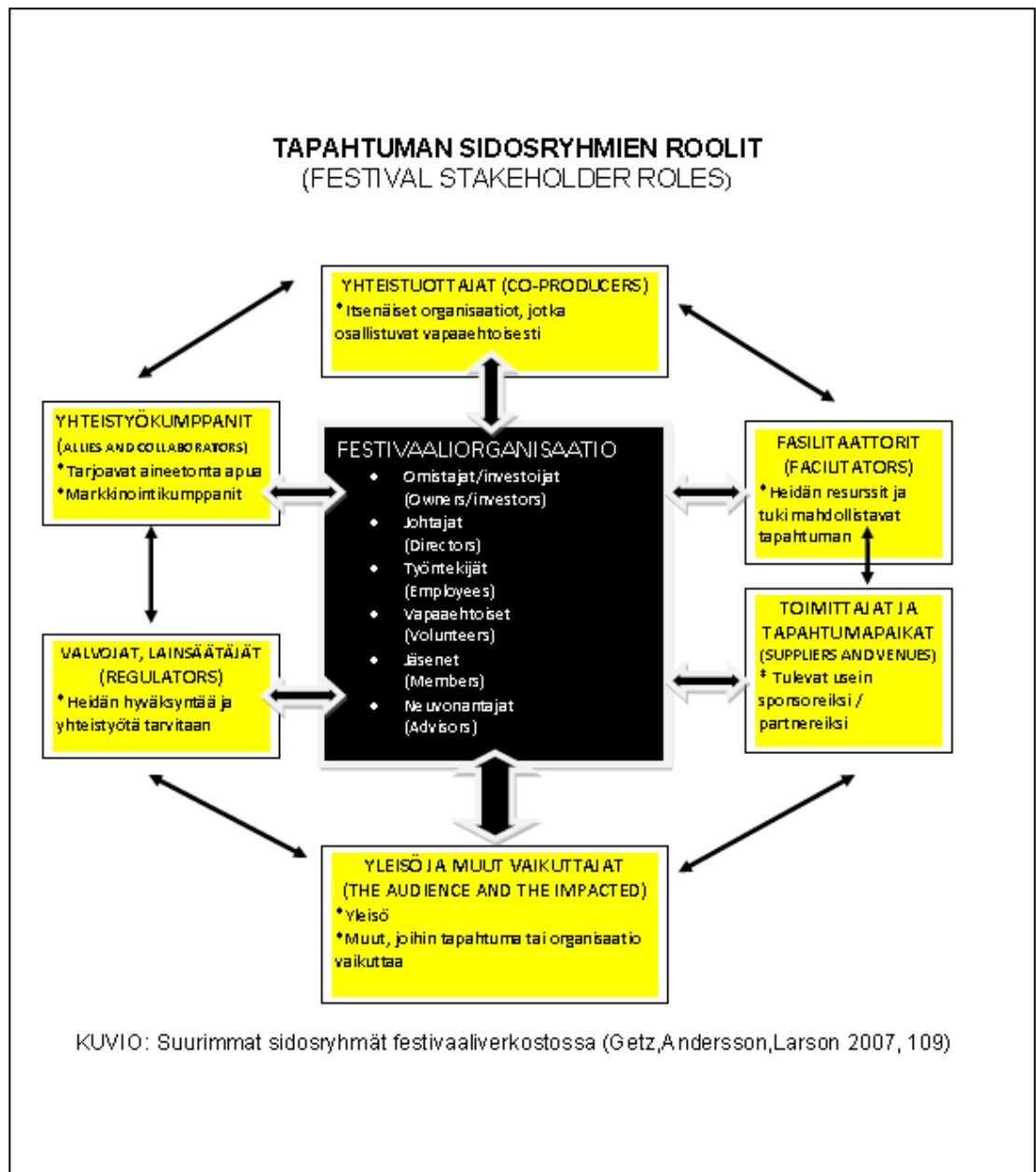
Taulukko 1. Kulttuurituottajankoulutuksen oppilaitokset Suomessa.
(Humanistinen ammattikorkeakoulu 2011)

AMK-TUTKINTO	YAMK-TUTKINTO	MAISTERI-OHJELMA
4 vuotta, 240 op	1 vuosi, 60 op	2-2,5 vuotta, 120-150 op
Osaajia työelämän tarpeisiin	Työelämän kehittäjiä, muutosagentteja	Tutkimusvalmiudet omaavia asiantuntijoita
Hallitsee kulttuurialan tuotannollisen projektin. Eri oppilaitoksilla erilaisia painotuksia.	Kykenee kehittämään proaktiivisesti kulttuurituotannon kenttää osana työtään.	Kykenee yhdistämään tutkimuksen kulttuurialan toimintaan ja hyödyntämään sitä
HUMAK, Metropolia amk, Mikkeli amk, Novia, Seinäjoen amk	HUMAK& Metropolia (yhteistutkinto)	mm. Arts Management & Creative Business Management

Ylempi ammattikorkeakoulututkinto toteutetaan Suomessa Humanistisen ammattikorkeakoulun ja Metropolia-ammattikorkeakoulun yhteistoteutuksena ja sen tavoitteena on tuottaa proaktiivisia kulttuurituotannon kehittäjiä, jotka osaavat hallita kokonaisuuksia. Maisterin tutkinnosta tutkimustyöhön suuntaavia asiantuntijoita valmistuu Sibelius-Akatemiasta, Aalto yliopistosta tai Turun yliopistosta (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2011).

2.3 Tapahtumien sidosryhmien roolit

Tapahtumien järjestämisestä saadun kokemuksen perusteella parhaimman tuloksen saavuttaminen kulttuuritapahtumatuotannossa vaatii kulttuurin ja matkailun välistä diskurssia. Siinä oikea vastaus on monesti yhteisesti sovittu lopputulos, joka usein sijaitsee molempien osapuolien näkemysten välimaastossa.

Kuvio 1. Suurimmat sidosryhmät festivaaliverkostossa. (Getz,Andersson,Larson 2007, 109)

Tapahtumat ovat omilla alueillaan hyvin monimuotoisissa verkostoissa oman toimintaympäristönsä sidosryhmiin nähden. Tapahtumia ja festivaaleja tarkastellaan usein matkailualalla paikkakunnan markkinointikeinona sekä kohteen imagon ja tunnettuuden strategisina vetovoimatekijöinä. Tällöin alueella vallitsee konsensus tapahtumien kehittämisestä ja osa tapahtumista muodostuu oman alueensa johtaviksi tapahtumiksi.

Tämän lisäksi on huomioitava, että tapahtumat kilpailevat myös oman paikkakunnan ja toimintaympäristön resursseista. Samalla kun tapahtuma

tuo uusia kävijöitä ja näin myös uusia resursseja alueelle, on kunnan tai kaupungin oman toimintaympäristön sosiaaliset ja kulttuuriset perusarvot myös täytettävä. Näin tapahtuma kilpailee oman alueen ja toimintaympäristön olemassa olevista resursseista. Tapahtuma ei voi vaikuttaa kaikkiin oman toimintaympäristönsä ulkoisiin muutoksiin. Esimerkiksi kunnan tai kaupungin resurssien käyttäminen peruspalveluihin voi vaikuttaa tapahtuman toteuttamiskelpoisuuteen, mikäli tapahtumantalous on aiemmin ollut vahvasti esimerkiksi kunnasta tai kaupungista riippuvainen. Tässä on yksi näkökulma siihen, miksi tapahtumien kestäväään ammattimaiseen kehittämiseen on panostettava pitkäjänteisellä ja kehittäväällä työllä, sillä vuosittaiset muutokset sidosryhmien toiminnassa tulee ennakoida. Tapahtuman kestävyys puolestaan voidaan Getzin ja Anderssonin mukaan määritellä monilla eri tavoin. Suurin painoarvo tulee asettaa tapahtumaorganisaation johtamiskykyyn, sopeutumiskykyyn, poliittisen tuen jatkuvuuden varmistamiseen sekä luonnollisesti resursseihin. (Getz, Andersson 2008, 1-2.)

Tapahtuman näkökulmasta oppilaitosyhteistyö mahdollistaa tapahtuman vuosittaisen kehittymisen eri perspektiiveistä ja kehittämisalueista sekä luonnollisesti myös tuo apua tapahtuman järjestämisen ajaksi. Tapahtuma on myös erittäin keskeisessä roolissa eri toimijoiden verkoston yhdistäjänä.

Organisaatio- ja aluetasolla Kittilän kunta hyöttyy yhteistyöstä niin elinkeino- kuin myös kulttuurisilta vaikutuksiltaan puhumattakaan siitä positiivisesta näkyvyydestä ja brändistä, jota tapahtuma Kittilän ja Levin alueelle tuo. Ei myöskään pidä unohtaa uusien asiakkaiden saavutettavuutta eli esimerkiksi sitä teatteriin liittyvää kulttuurimatkailun asiakassegmenttiä, joka ei ole vielä alueella vierailut. He voivat tapahtuman myötä vierailla alueella ensi kertaa ja näin kohteet ja palveluntuottajat saavat myös uusia asiakasryhmiä.

Yritykset hyöttyvät opiskelijoiden erilaisista näkemyksistä ja kehittämistehtävistä, mutta eritoten koko Kittilän ja Levin alueen matkailun toimijaverkosto hyöttyy alati kasvavan tapahtuman alueellisista vaikutuksista.

Oppilaitosten näkökulmasta opiskelijat saavat todellisia kehittämistehtäviä teoreettisten sijaan, ja yritysten mukanaolo voi mahdollistaa harjoittelupaikkojen, opinnäytetöiden tai työllistymismahdollisuuksien paranemista opiskelijoiden ja oppilaitosten perspektiivistä.

Yhdistykset voivat puolestaan löytää omia resurssejaan vastaavia tehtäviä tapahtumanjärjestämisestä sen sijaan, että ne olisivat joko liian suuria heidän toteutettavikseen tai liian pieniä, jolloin heidän mielenkiintonsa tapahtumaa kohtaan vähenisi samassa suhteessa.

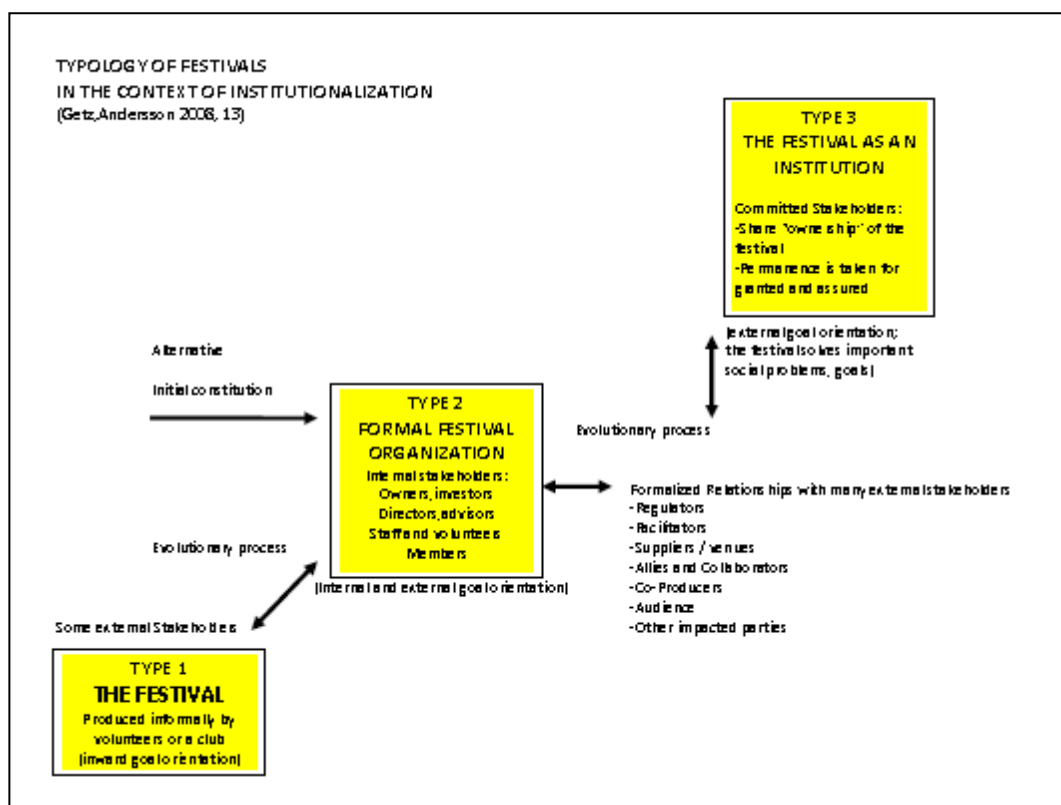
2.4 Tapahtumien kehittyminen kohti instituutiota

Getz ja Andersson ovat esittäneet tapahtuman kehittymisestä ns.

”Institutionaalisuuden mallin” KUVIO 2. (Getz, Andersson 2008, 13).

Tapahtuman muutosta vapaamuotoisesta institutionaaliseen ei voida kaikissa tapauksissa ennustaa eikä se ole kaikissa tapahtumissa päämääränäkään.

Malli pohjautuu tutkimuksiin (Getz, Andersson 2008, 13), joissa on tarkasteltu organisaation elinkaarta, sidosryhmien teoriaa ja hallintaa, resurssien riippuvuutta ja organisaation ekologiaa.

Kuvio 2. Institutionaalisuuden malli. (Getz, Andersson 2008, 13)

Tyypin 1 tapahtumat ovat yleensä epävirallisia, voittoa tavoittelemattomia seuran tai vapaaehtoisten ryhmän perustamia, joiden sidosryhmäsuhteet ovat myös erittäin epävirallisella tasolla ja lukumääräisesti pieniä.

Tapahtumanjärjestäjät ovat tässä vaiheessa itse määrittäneet tapahtuman tarkoituksen ja kehitystavoitteet ja ovat myös itse siitä vastuussa (Getz&Andersson 2008, 12.)

Jos kehittyminen virallisempaan suuntaan tapahtuu, se sisältää yleensä tukijoiden ja uusien asiakkaiden vetoamiseen suuntautuvia prosesseja. Tapahtuma voi edelleen säilyttää voittoa tavoittelemattoman suuntautumisensa, variaatioiden tapahtuessa sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien hallinnassa. Tapahtumanjärjestäjien sisäisen orientaation ja sidosryhmien ulkoisen orientaation tulee olla tasapainossa, koska tällöin päätökset ja strategiat tapahtuvat sidosryhmienvetokossa tai alueen poliittisissa päätösinstansseissa (Getz&Andersson 2008, 12.)

Tyypin 2 tapahtumat voivat alkaa joko kehittyä epävirallisista tapahtumista tai siirtyä suoraan tälle asteelle. Tämän asteen tapahtumille on tyypillistä, että ulkoisia sidosryhmiä on mukana toiminnassa tai sidosryhmät kehittyvät uuden tapahtuman perustamisen jälkeen heti tälle tasolle. Tapahtuman

kehittyessä yhteisölle on myös vaihtoehtona perustaa oma yksityinen yritys omistajien ja sidosryhmien kanssa. Nämä tapahtumille perustetut yritykset kohtaavat kuitenkin samoja taloudellisia ja selviytymiseen liittyviä haasteita kuten tyyppi 1:n tapahtumatkin. Tapahtumat esimerkiksi käyttävät myös vapaaehtoisia toiminnassaan sekä hallinnoivat monia ulkoisia sidosryhmiä. Suurin ero on kuitenkin siinä, että yksityisellä sektorilla toimivia organisaatioita ei mielletä instituutioksi, eivätkä he ole niin innokkaasti ”institutionaalisoitumassa”. Tyyppi 2:n tapahtumat voivat myös olla suurempien hallinnollisten organisaatioiden ja yhteisöjen toimesta toteutettuja, jolloin esimerkiksi oppilaitosten, kaupungin tai kunnan pienempien osastojen riippuvuus tapahtumanjärjestämisestä riippuu suuremman yksikön olemassa olevista resursseista ja päätöksistä eli ne eivät varsinaisesti itsenäisesti päättä tapahtumanjärjestämisestä, vaan sen tekee niitä isompi organisaatio. Tapahtuma ei voi tässä tapauksessa kasvaa omaksi itsenäiseksi instituutiokseen ilman suuremman osapuolen osallistumista, vaikka sillä monia muita instituution indikaattoreita voisikin olla käytössään (Getz&Andersson 2008, 12-13.)

Tyyppin 3 tapahtumat ovat todellisia instituutioita. Tämän tyyppin tapahtumaksi ei voi kasvaa ennen kuin riittävä tuki ja resurssit ovat varmistettuja avainsidosryhmien toimesta. Tässä onnistuttuaan tapahtuma kasvaa vaiheelle 3 tyypillisenä olevaan itsestään selvyytensä pidettyyn asemaan ja tapahtuma ratkaisee tällöin omassa toimintaympäristössään tärkeitä sosiaalisia ongelmia tai tavoitteita. Tapahtuma voi esimerkiksi vaikuttaa nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen tai tapahtuma edistää laajasti alueen työhyvinvointia. Tämä on Getzin ja Anderssonin mukaan se ”niche” populaatio ekoloogisuudessa ja riippuvuus teoriassa, jonka olettamuksena ainoastaan yksi tai korkeintaan muutama tapahtuma voi yhtä aikaa omalla alueellaan päästä. Tämä riippuu luonnollisesti oman toimintaympäristön laajuudesta ja siitä ovatko kaikkien sidosryhmien mielipiteet samansuuntaiset, jotta koko yhteisön asettama validiteetti institutionaalisuuden saavuttamiseksi on täytetty. Alueella voi olla määrittelemätön määrä tapahtumia, mutta institutionaalisuuden tasoisten tapahtumien resursseja ja poliittista tukea ei kuitenkaan monen yhteisön resurssit voi yhtäaikaaisesti kannattaa eli tässä suhteessa tapahtumat

kilpailevat Getzin ja Anderssonin mukaan myös keskenään.
(Getz&Andersson 2008, 12.)

Ensimmäiset kaksi tapahtumatyyppiä ovat yleisiä ja molemmat voidaan saavuttaa tapahtuman perustamisesta alkaen, mutta tyypin kolme tapahtumaksi ei voi suoraan syntyä, vaan siihen tulee kehittyä. Tapahtuman kehittyminen voi myös tarkoittaa joidenkin vuosien kohdalta paluuta aiempaan epävirallisempaan ja epäammattimaisempaan tasoon esimerkiksi kriisivuosien vuoksi (Getz&Andersson 2008, 12.)

2.5 Tapahtumien institutionaalisuuteen vaikuttavat tekijät

Getz ja Andersson (2008) ovat tutkimuksessaan "Sustainable events: On becoming an institution" tunnistaneet 15 kohtaa, jotka vaikuttavat tapahtuman institutionaalistumisen prosessissa sen kehittyessään kohti vaihetta kolme:

Kestoaika ja kriisit

Tapahtuma on vanha suhteessa muihin oman toimintaympäristönsä tapahtumiin. Tapahtuma on osoittanut adaptoitumiskykynsä ja on vahvistunut kokiessaan yhden tai useamman kriisivaiheen.

Sitoutuneet sidosryhmät

Tapahtuma on luonut pitkäaikaisia yhteistyökumppanuussuhteita ja tapahtumalla on vakituisia osa-alueiden tuottajia ja liittolaisia. Tämä osoittaa tapahtumalta pätevää ja hyvin hallittua verkostoa, jossa tapahtumaa tuottava organisaatio on keskiössä.

Laillisuus

Yhteisössä ja toimintaympäristössä ei kyseenalaisteta tapahtuman laillisuutta, koska se ratkaisee tärkeitä sosiaalisia tai taloudellisia ongelmia.

Poliittinen tuki

Tapahtuman kriisivaiheissa poliittinen tuki on turvattu. Poliittisesti tai alueen muuten tärkeät avainhenkilöt ovat tapahtuman johtokunnassa tai julkinen valta on suoraan sitoutettu sidosryhmänä.

Taloudellinen vakaus ja tasapaino

Tapahtuma on strategisesti riippumaton pienistä talouden heilahteluista kulujen ja tuottojen suhteen. Tapahtumalla on vararahasto tai muu merkittävä omaisuuserä, josta organisaatio voi halutessaan vapauttaa resursseja.

Riippuvuus

Tapahtuma on riippuvainen julkisesta vallasta tai muista sidosryhmistään, jotka ylläpitävät tapahtumaa koskevaa valtaa ja päätöksentekoa. He eivät kuitenkaan vahingoita tapahtuman kestävyyttä.

Valta

Tapahtumalla on valtaa alihankkijoihinsa tai muihin heikompiin sidosryhmiinsä nähden, mutta heitä kohdellaan oikeudenmukaisesti aseman ja julkisen näyttäytymisen vuoksi.

Matkailullinen vetovoima ja tapahtuman ”hallmark” asema

Hallmark tarkoittaa suurta kertaluontoista tai toistuvaa kestoaltaan rajattua tapahtumaa, jota on kehitetty lisätäkseen matkailukohteen tietoisuutta, vetovoimaa ja kannattavuutta (Ritchie 1984). Getz (2005) on puolestaan määritellyt Hallmark-tapahtuman tarkoittavan tapahtumaa, jolla on sellaista merkittävyyttä perinteen, vetovoimaisuuden, laadun ja julkisuuden suhteen, että tapahtumapaikkakunta ja alue saavat siitä kilpailullista etua (Getz&Andersson 2008, 3). Tapahtumalla on suurta matkailullista ja imagollista vetovoimaa toteutettuna yhteistyössä yhteisön tai kohteen kanssa.

Maine ja arvovalta

Tapahtumassa työskentelevä tai siihen yhteydessä oleva vapaaehtoinen, sponsori, työntekijä tai muu kapasiteetti koetaan maineikkaaksi tai arvovaltaiseksi.

Perinne ja lojaali yleisö

Tapahtumaan osallistumisesta on muodostunut perinne. Kävijät osallistuvat tapahtumaan toistuvasti ja tapahtumalla on paikallisilla markkinoilla ns. lyönyt itsensä läpi.

Lojaalit vapaaehtoiset

Vapaaehtoisuus tapahtumassa on arvokasta ja siitä muodostuu oma ”ura” organisaatiossa.

Ammattimaisuus, byrokraattisuus ja innovatiivisuus

Tapahtuman hallitseminen on järjestäjien ja johtajien käsissä. Ammattimaiset tuottajat on palkattu ja viralliset komiteat ja toimikunnat toimivat.

Päätöksenteko on hidas prosessi koskien monia sidosryhmiä.

Organisaatiokulttuuri vastustaa muutosta perusarvojen ja ydinstrategioiden vuoksi, joka voi laskea innovatiivisuutta ja asettaa riskin innovatiivisuuden stagnaation eli pysähtyneisyyden tilaan.

Opettelu ja mukautumiskyky

Tapahtuman johtajat harjoittavat virallista strategista suunnittelua, arviointia ja tutkimusta. Oppimisprosessit ovat käytössä ja asiantuntijoita konsultoidaan tai sitoutetaan pysyvästi toimintaan.

Konsensus, ei konflikti

Säännölliset asiat käsitellään rutiininomaisella tavalla eikä niistä tule kriisejä. Ratkaisut yleisiin ongelmiin on ratkaistu aiemmissa kriiseissä. Suurimmat ja sitoutuneimmat sidosryhmät tekevät yhteistyötä eivätkä ajaudu konflikteihin.

Markkinarako

Tapahtumainstituutio täyttää yhden tai monta markkinarakoa yhteisössään ja toimintaympäristössään. Tapahtumasektorilla tapahtuman pääajankohdalla ei ole suoria kilpailijoita. Tapahtuma täyttää yhteisölle tärkeän roolin, jota muiden ei tarvitse tai he eivät voi täyttää, kuten ohjelma ja teema, kohdemarkkinat tai tapahtuman asettelu jne. (Getz&Andersson 2008, 14.)

2.6 Opinnäytetyön keskeiset käsitteet

Opinnäytetyön keskeisiä käsitteitä ovat tapahtuma, yritys, oppilaitos, yhdistys, organisaatio ja yhteistyö. Olen valinnut jokaisesta käsitteestä yhden tulinnan kuvaamaan parhaiten kyseistä käsitettä.

Tapahtuma

Tapahtumiin on sidottu tilapäisesti joukko ihmisiä ja muita resursseja tavoitteenaan sama päämäärä, jonka suorittamiseksi on laadittu budjetti ja aikataulu. Tapahtumat ovat usein myös sidottuja tiettyihin paikkoihin ja tiloihin. Suunnitellut tapahtumat ovat Getzin mukaan *”ainutlaatuisia kokonaisuuksia, jotka koostuvat asioiden suunnittelusta ja johtamisesta, ohjelmistosta, tapahtumapaikasta sekä tietysti ihmisistä”* (Koivisto 2010, 14). Opinnäytetyössäni tapahtumalla tarkoitetaan yleisesti järjestettyä yleisötilaisuutta, jolla on selkeä järjestäjä, toiminta, alku ja loppu. Getz (2005, 16; 2007, 21–23)

Organisaatio

Organisaatiotutkija Risto Harisalon mukaan organisaation yleisin määritelmä kuuluu tavoite- ja tehokkuusmalliin, jonka mukaan *”organisaatio on huolellisesti suunniteltu järjestelmä, jonka tehtävänä on toteuttaa sille asetetut tavoitteet”* (Harisalo 2008, 17).

Opinnäytetyössäni organisaatioilla tarkoitetaan Kittilän kunnan kulttuuritoimea (www.kittila.fi) sekä Kittilän kunnan elinkeinotoimen liikelaitos Kideve Elinkeinopalveluita (www.kideve.fi).

Kittilän kunnan kulttuuritoimen tehtävänä on edistää Kittilän kunnan omaleimaisuutta ja luoda edellytyksiä taiteen ja kulttuurin tekemiselle ja kokemiselle Kittilässä. Kulttuuritoimi on jatkossakin mukana tapahtumassa tai tukemassa tapahtumaa esimerkiksi avustuksilla tai muilla tukikeinoilla. Kulttuuritoimi huolehtii koko kunnan alueella tapahtuvan kulttuuritoiminnan edistämisestä, tukemisesta ja järjestämisestä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Positiivinen kulttuuri-imago lisää kunnan vetovoimaisuutta ja näin Staalon teatterifestien brändi tuo osaltaan myös Kittilää tunnetuksi (Salminen 2013).

Kideve Elinkeinopalvelut on Kittilän kunnan elinkeinotoimen liikelaitos. Kideve kehittää aluetta ja sen elinkeinoelämää toteuttamalla EU-rahoitteisia kehityshankkeita yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Kideve tarjoaa myös Kittilän alueen yrityksille tietoa yrittäjyydestä ja yrityspalveluista sekä opastaa yrittäjiä ja yrittäjiksi aikovia eteenpäin. Kideven rooli on ollut toimia Staalon teatterifestien alkuunsaattajana, mutta jatkossa päävastuun sijasta tarkoitus on toimia ohjaavassa roolissa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (Kinnunen 2013).

Yritys

Tilastokeskuksen määritelmä yrityksestä on seuraava:

”Yrityksellä tarkoitetaan yhden tai usean henkilön yhdessä harjoittamaa taloudellista toimintaa, joka tähtää kannattavaan tulokseen. Yrityksiä ovat ammatin- ja liikkeenharjoittajat, jotka toimivat omalla nimellä tai rekisteröidyllä toiminimellä, oikeushenkilöt (esim. osakeyhtiö, osuuskunta, säästöpankki, taloudellinen yhdistys ja avoin yhtiö) tai julkiset rahoituslaitokset ja valtion liikelaitokset” (Tilastokeskus 2013.)

Opinnäytetyössäni yrityksellä tarkoitetaan joko järjestäjänä, yhteistyökumppanina tai tapahtumassa vierailevaa yritystä.

Tapahtumassa mukana olevat yritykset ovat: Levin Matkailu (www.levi.fi), Lapland Hotel Sirkantähti (www.laplandhotels.com), Hotelli Levitunturi (www.hotellilevitunturi.fi), Peak Lapland- Näköalaravintola Tuikku (www.peak.fi), Sokos Hotel Levi (www.sokoshotels.fi/hotellit/levi/), Hullu Poro (www.hulluporo.fi), Go Levi (www.golevi.fi), Bar Ihku (www.ihkubar.fi) ja Cafe & Bar Kota (www.facebook.com/CafeBarKota).

Alueorganisaationa toimiva Levin Matkailu Oy on perustettu vuonna 1989, jonka omistuspohjasta 86 % on yritysten osuuksia ja Kittilän kunnan osuus on 14%. Se toimii Levin alueella ns. kattojärjestönä, johon matkailualan yritykset luovat yhteismarkkinointimaksuillaan yhteisen resurssin esimerkiksi alueen markkinoinnin ja koulutusten osalta. Tämän lisäksi Levin Matkailun matkailuneuvonta, matkatoimisto Levi Travel ja alueen yhteinen

keskusvaraamo ohjelmapalvelu-, majoitus- ja ravintolapuolella, tekevät Levin Matkailusta asiakkailleen niin sanotusti ”yhden luukun pisteen”, jonka kautta kaikki alueen palvelut ovat varattavissa (Anttila 2013.)

Alueen kehittämiseksi tehdään yhteistyötä Kittilän kunnan sekä sen elinkeinotoimen liikelaitos Kideve Elinkeinopalveluiden kanssa, joka on yhteistyöhankkeiden avulla kehittänyt muuan muassa lentoliikennettä, digitaalisuutta sekä kulttuurin ja matkailun yhteistyötä. Levin tapahtumia kuten Levi World Cup -pujottelukilpailuja, Ruskamaraton-juoksutapahtumaa ja Arctic Horse Race -jääravikilpailua hoitaa Levin Matkailun tytäryhtiö Levi Events yhteistyössä muiden tapahtumakohtaisten toimijoiden kanssa. Kideven hanketyön tuloksena on syntynyt myös Staalon teatterifestit -tapahtuma.

Oppilaitos

Tilastokeskuksen määritelmä oppilaitoksesta on seuraava:

”Oppilaitoksella tarkoitetaan sellaista hallinnollista yksikköä, jolla on rehtori tai muu johtaja, jonka palveluksessa ovat opettajat ja muu henkilökunta. Työnantajan roolissa oppilaitoksella on tilinpito- tai muu asiakirjojen laatimisvelvollisuus, jonka opiskelijoiksi opiskelijat rekisteröidään. Oppilaitosten toimintaa säätelee laki tai asetus, joka noudattaa valtakunnallista opetussuunnitelmaa ja jota julkinen viranomainen rahoittaa tai valvoo” (Tilastokeskus 2013.)

Opinnäytetyössäni oppilaitokset on nimetty kolmen eri asteen oppilaitoksina, jotka kaikki kuuluvat Matkailun tutkimus- ja koulutusinstituuttiin (MTI). Lapin Matkailuopisto on toisen asteen oppilaitos ja Rovaniemen ammattikorkeakoulu sekä Lapin Yliopisto ovat korkeakouluasteen oppilaitoksia. Tapahtumayhteistyöllä ja siihen liittyvillä toimenpiteillä kehitetään MTI:n toiminnan alueellista vaikuttavuutta sekä parannetaan sen palvelukykyä ja vuorovaikutteisuutta elinkeinoelämään ja alueelle. Toisaalta yhteistyön tarkoitus on myös välittää alueen tarpeita ja kehittämisenäkemyksiä MTI:n toiminnan johtamiseen ja operatiiviseen toimintaan. Muita mahdollisia erikseen sovittavia yhteistyömuotoja ovat Lapin yliopiston

matkailututkimuksen oppiaineen ja Rovaniemen ammattikorkeakoulun marata-alan opinnäytetyöt sekä työharjoittelut.

Staalon teatterifestit tuo tapahtumaan liittyviä kehittämistoiveita, ideoita, kehittämistapauksia ja signaaleja MTI:n yhteistoteutukseen eli Case Staaloon. Yhteistoteutusta ohjaavat opettajat työstävät kehittämistapaukset opiskelijaresurssien mukaan opiskelijoiden kehittämistehtäviksi. Kehittämistehtävän prosessi voi jakautua esimerkiksi ennen intensiiviviikkoa (liite 6), intensiiviviikolla, intensiiviviikon jälkeen ja tapahtuman aikana työstettäväksi prosessiksi. Kehittämistehtävissä opiskelijat pystyvät kehittämään tapahtumaa sekä ohjaavienopettajien että tapahtuman henkilön tai henkilöiden avulla. Tapahtuman aikana opiskelijat huomioivat asioita ja antavat näistä tapahtumalle palautetta. Tapahtuman jälkeen opiskelijat antavat tapahtumalle sen toteutuksen aikana herännyttä palautetta ja kehittämisajatuksia.

Jokaisen oppilaitoksen esittelyt on kuvattu yleisellä tasolla.

”Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti on ainutlaatuinen osaamisyhteisö, jossa yhdistyvät matkailun kaikki koulutusasteet sekä innovatiivinen tutkimus- ja kehittämistoiminta. Instituutin muodostavat Lapin yliopiston matkailututkimus, Rovaniemen ammattikorkeakoulun matkailu-, ravitsemis- ja talousala sekä Lapin matkailuopisto.

Instituutissa kehitetään matkailualan koulutusta ja tutkimusta tiiviissä yhteistyössä lappilaisen elinkeinoelämän, kansainvälisen tiedeyhteisön, koulutusorganisaatioiden ja viranomaisten kanssa. Parantamalla matkailualan toimintaedellytyksiä instituutti toimii suunnannäyttäjänä koko toimialan kehittämiselle” (Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti 2013.)

”Lapin matkailuopisto (LAMO) tarjoaa matkailualan, hotelli-, ravintola- ja catering-alan sekä nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen ammatillista koulutusta nuorille ja aikuisille. Matkailuopisto kouluttaa, kehittää ja palvelee koko Pohjois-Suomea. Ammatillinen peruskoulutus on suunnattu peruskoulun tai lukion päättäneille nuorille. Aikuiskoulutus on ammatillista perustutkintokoulutusta, ammatillista lisä- tai täydennyskoulutusta sekä

erityyppisiä työelämän kehittämispalveluja. Lapin matkailuopiston toimipisteet sijoittuvat Rovaniemen Toripuistikkoon, Kittilän Levi-Instituuttiin ja Sodankylä-Instituuttiin. Aikuiskoulutusta ja työelämän kehittämispalveluja on tarjolla koko Pohjois-Suomen alueella” (Lapin Matkailuopisto 2013.)

”Rovaniemen ammattikorkeakoulu (RAMK) on EU:n pohjoisin ammattikorkeakoulu ja osa Lapin korkeakoulukonsernia. RAMKissa on 11 suomenkielistä ja 3 englanninkielistä ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusohjelmaa, 5 ylempään
ammattikorkeakoulututkintoon koulutusohjelmaa sekä yksi englanninkielinen erikoistumisopintokokonaisuus. Koulutusta tarjotaan Ounasvaaran kampuksella, Rantavitikan kampuksella sekä Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutissa Viirinkankaalla. Opiskelijoita on noin 3 000, joista 600 aikuisopiskelijoita. Vuosittain otetaan noin 570 uutta nuorisostaan opiskelijaa ja henkilöstöä on noin 250” (Rovaniemen ammattikorkeakoulu 2013.)

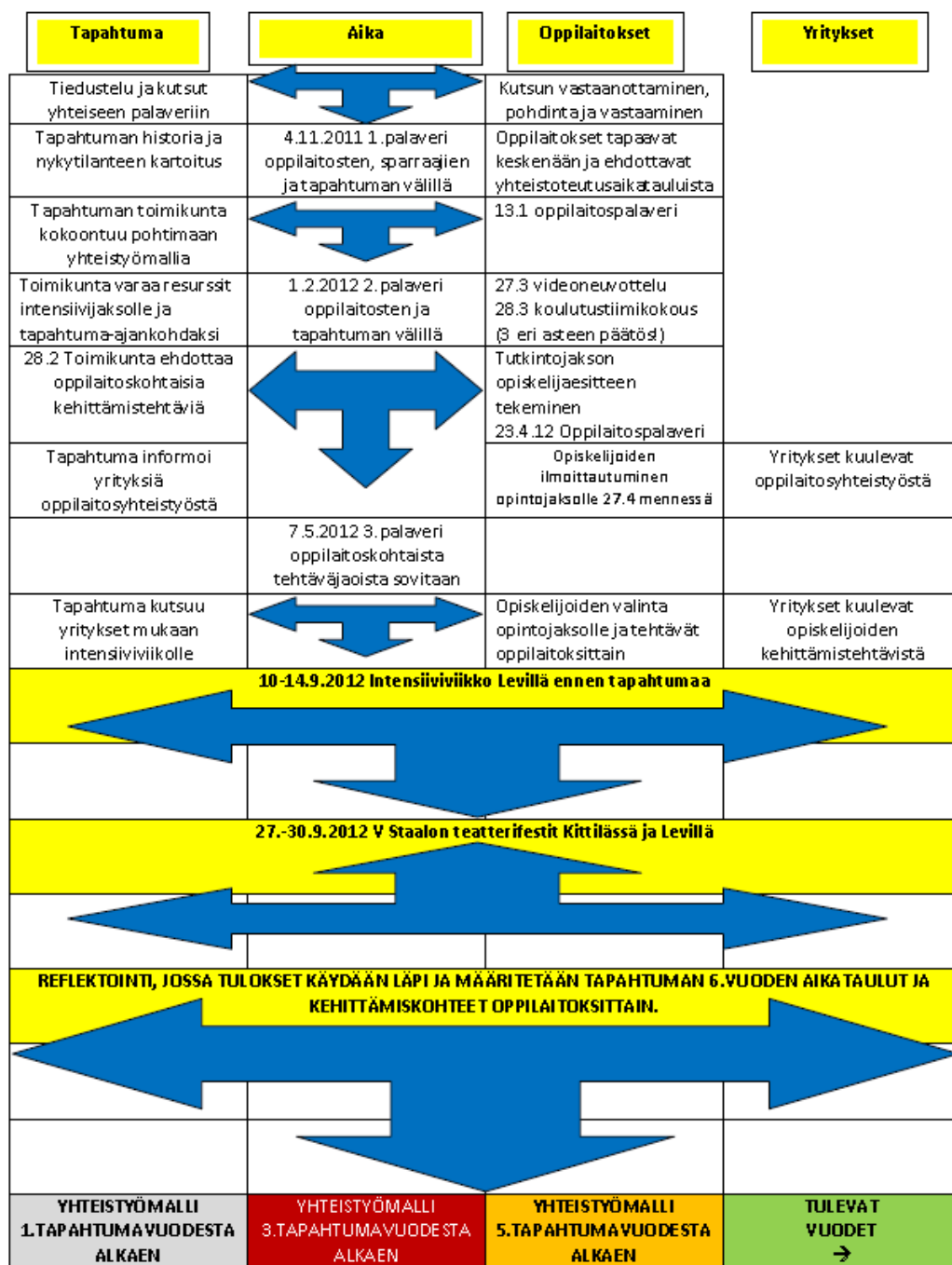
Lapin yliopisto on Euroopan unionin pohjoisin yliopisto. Yliopiston yhteisenä profiilialueena on kansainvälisesti korkeatasoinen arktisen ja pohjoisen ihmisen, yhteiskunnan ja ympäristön sekä näiden vuorovaikutuksen tutkimus. Yliopiston toinen, erityisesti aluevaikuttamiseen suuntautunut profiilialue on kansainvälinen matkailun tutkimus (Lapin Yliopisto 2013.)

Yliopistollisena pääaineena Lapin yliopistossa opiskeltava monitieteinen matkailututkimus on Suomessa ainutlaatuinen ja harvinaisuus myös maailman mittakaavassa. Se opettaa tarkastelemaan ja suunnittelemaan matkailua taloudellisena, kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä, joka vaikuttaa luontoon sekä muuhun ympäristöön. Opinnoissa painottuvat laaja-alaisen tietämyksen ja osaamisen rakentaminen sekä uuden tiedon tuottamisen ja käytäntöön soveltamisen taidot (Haanpää 2013).

Jatkossa tavoitteena on laajentaa oppilaitosyhteistyötä myös Lapin Yliopiston taiteiden tiedekunnan kanssa esimerkiksi tapahtuma-alueen tilataiteen suhteen.

Opinnäytetyöni Case Staalo-oppilaitosten ja tapahtuman välinen yhteistyöprosessi on kuvattu kuviossa 3.

TAPAHTUMAN JA OPPILAITOSTEN YHTEISTYÖMALLIN KEHITTÄMINEN, CASE STAALON TEATTERIFESTIT

Kuvio 3. Oppilaitosyhteistyö Case Staalon prosessikaavio (liite 5).

Yhdistys

Patentti- ja rekisterihallituksen määritelmä yhdistystoiminnasta on seuraava:

”Yhdistystoiminta on jäsenten yhteistä toimintaa yhteisen aatteen hyväksi.

Suomalaisen yhdistymisvapauden mukaisesti yhdistys voi olla rekisteröity tai

se voi toimia rekisteröimättömänä. Yhdistyksen aatteena voi olla yhteisen hyvän asian, ajatuksen tai vaikka harrastuksen edistäminen. Aatteellisiin yhdistyksiin kuuluvat mm. poliittiset puolueet, ammatilliset etujärjestöt, erilaiset ajanviete-, urheilutoiminta- ja harrastusyhdistykset, kulttuuri-, sosiaali-, ja hyväntekeväisyysyhdistykset (Patentti ja rekisterihallitus 2013.)

Opinnäytetyössäni käsiteltävät yhdistykset ovat Staalon festit ry, Taideseura Staalo sekä Kittilän 4H-yhdistys.

Kittilän 4H-yhdistyksen rooli tapahtumassa oli toimia tapahtuman viidentenä vuonna lapsenhoitopalvelun tuottajana. Jatkossa yhdistys voi toiminnanjohtaja Leena Kinnusen mukaan ottaa vastuulleen muitakin tehtäviä (Kinnunen 2013.)

Taideseura Staalo oli pääjärjestäjän roolissa ensimmäiset viisi vuotta, mutta kuudensille Staalon teatterifesteille tapahtumalle perustetaan oma yhdistys. Taideseura Staalo ry perustettiin "taiteilijoiden ja taidetta harrastavien tueksi ja luovan hengen nostattajaksi" Kittilässä vuonna 1970. Taideseura Staalo on pieni, silti merkittävä, perinteikäs ja voittoa tavoittelematon toimija kittiläläisellä kulttuurikentällä. Tärkeitä ovat kittiläläiset taiteen harrastajat, ammattitaiteilijat, lapset ja nuoret sekä paikallinen kulttuuriperintö. Tapahtuman kasvun vaatimat toimenpiteet edistyvät parhaiten oman yhdistyksen kautta, jossa useista toimijoista koostuva yhdistys voi itse päättää laajentumisvauhdistaan ja -suunnistaan (Alatörmänen & Puljujärvi, 2013.)

Yhteistyö

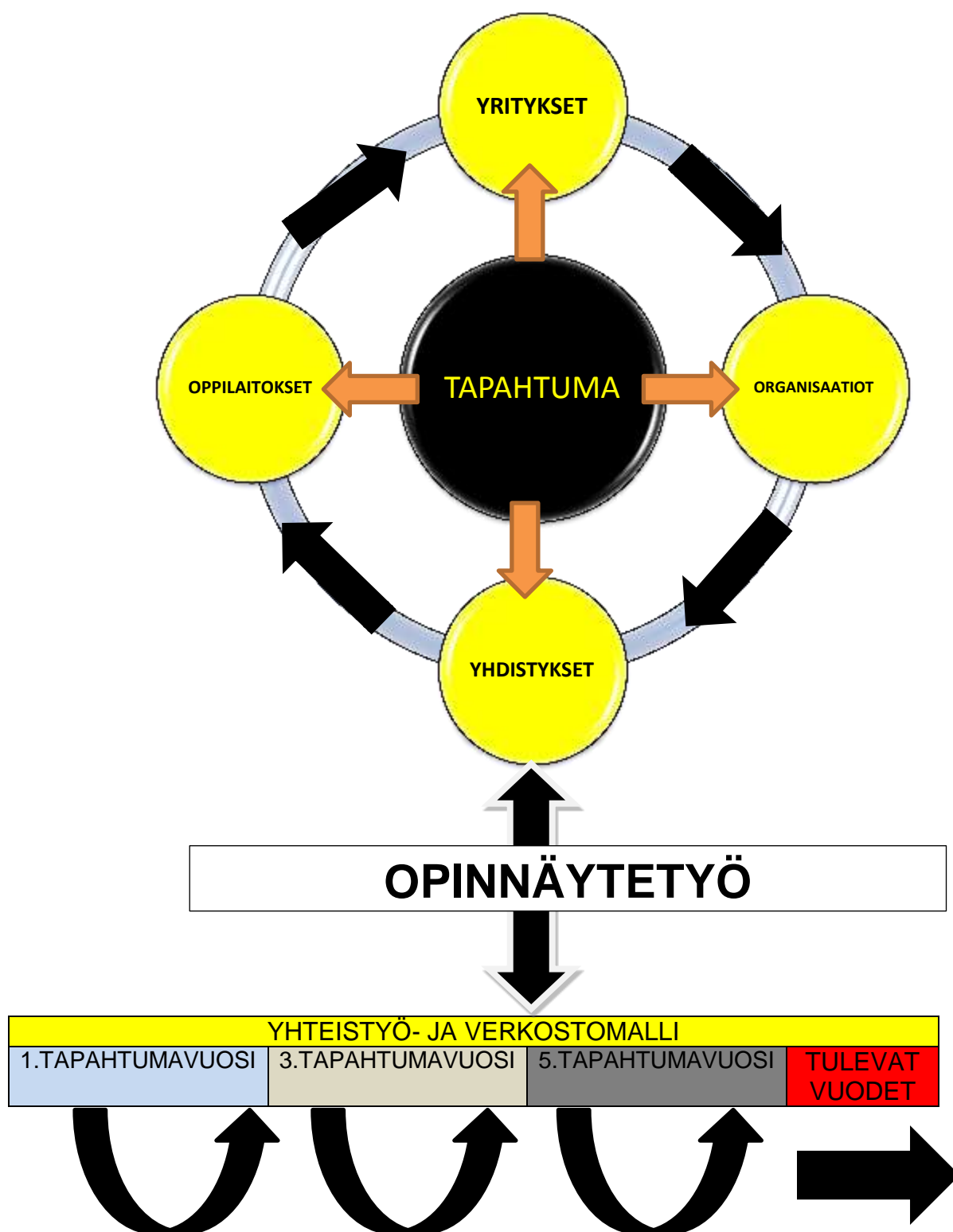
Yhteistyö määritellään myös tapahtumaksi, jossa useampi henkilö yhdistää tietonsa, taitonsa, voimansa ja muut toiminnan vaatimat resurssit tietyn yhteisen toiminnan hyväksi (Eskola 1974, Borgmanin & Packalenin 2002, 99 mukaan).

Opinnäytetyössäni yhteistyöllä tarkoitetaan kahden tai useamman tapahtumassa mukana olevan toimijatahon yhteistä pyrkimystä yhteisesti asetettuun tavoitteeseen.

2.7 Opinnäytetyön tutkimusmenetelmät

Vaikka opinnäytetyössäni on mukana kohdetapahtuma Staalon teatterifestit, ei tutkimustapani voinut olla tapaustutkimus, koska siinä tutkija on ulkopuolinen havainnoija, joka ei osallistu itse tutkittavan ilmiön toimintaan. Vastaavasti toimintatutkimuksessa tutkija itse on osa tutkittavan ilmiön toimintaa ja tutkittavan yhteisön jäsen (Kananen 2009, 23). Näin ollen toimintatutkimus oli selkeä valinta tutkimusmenetelmäksi.

Toimintatutkimus tarkoittaa tässä tutkimuksessa etenemistä spiraalimaisesti suunnittelu-toiminta-havainnointi-reflektointi-kierroksina (Anttila 2006, 444) ja samalla tavoitteena on selvittää tapahtuman sidosryhmien eli oppilaitosten, organisaatioiden, yhdistysten ja yritysten yhteistyö- ja verkostointimahdollisuudet tapahtuman koon ja organisaation muuttuessa. Havainnointi ja reflektointi on yhdistetty toimintatutkimuksessani toiminnan alle. Opinnäytetyöprosessi on kuvattu kuviona 4 opinnäytetyö prosessikaaviona.

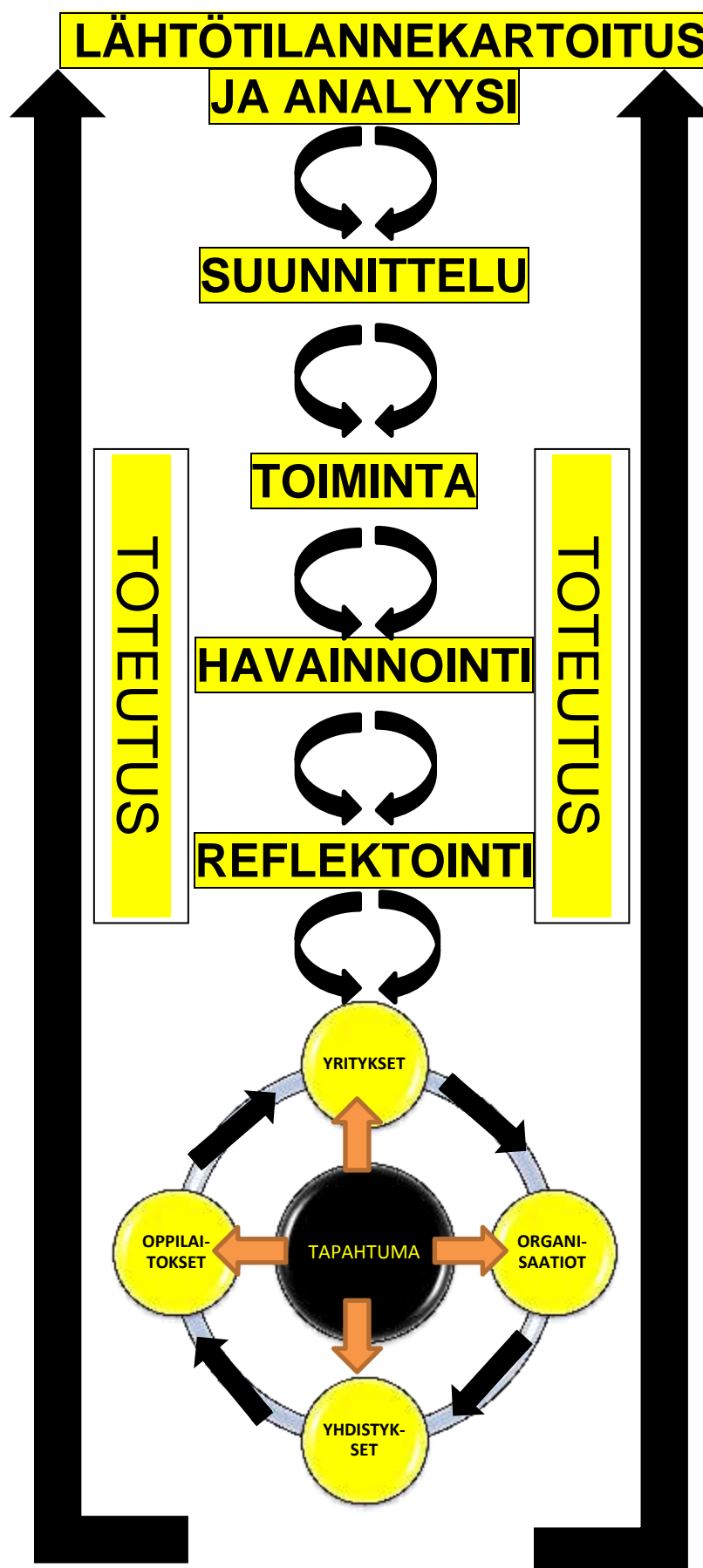
Kuvio 4. Opinnäytetyö prosessikaaviona.

Toimintatutkimus on englanniksi ”action research” ja opinnäytetyössäni käytän tästä tarkemmin ”osallistava toimintatutkimus” -menetelmää (participatory action research). Tässä menetelmässä on muutoksen aikaansaamiseksi tunnettava ilmiö ja selvitettävä siihen vaikuttavia tekijöitä. Osallistava toimintatutkimus tuo syvyyttä opinnäytetyöhöni henkilökohtaisen näkökulman mukaan ottamisella tutkimustilanteeseen, koska tutkijalla on oma näkökulmansa mukana diskurssissa (Anttila 2006, 445.)

Sykli alkaa aina lähtötilannekartoituksesta ja analyysistä, jota seuraa seuraava ongelman käsitteellistäminen ja toimenpiteiden suunnittelu. Seuraavaksi suoritetaan toimenpiteet ja havainnoidaan niiden vaikutukset. Reflektoinnissa pohditaan mitä muutoksia tai korjauksia on syytä tehdä ennen kuin aloitetaan seuraava kierros. Sykliä seuraa aina uusi sykli, joka lähtee siitä mihin edellinen loppui. Toimintatutkimus nähdään toimijoista kumpuavana toimintana ja voimana, ei ulkoapäin annettuina ohjeina, käskyinä tai kehittämistoimintana (Kananen 2009, 9-12.)

Lisäksi olen hyödyntänyt työssäni aineistoina asiantuntija- ja sidosryhmähaastatteluja. Haastattelut on toteutettu sähköpostitse, puhelimitse sekä kasvotusten puolistrukturoidun haastattelun rakennetta noudattaen. Oppilaitosten opiskelijoiden palautteissa on käytetty sekä kirjallista lomaketta että ryhmähaastattelua ja asiakkaiden palautteissa kirjallisia palautekyselyitä.

Opinnäytetyöni osallistavan toimintatutkimuksen prosessikuvaus kuvio 5 ”Yhden sylin kierto” on esitetty mukaillen (Kananen 2009, 28) ja Eskola (1973, 184). Tämän kuvion avulla tarkastelen myös kohdetapahtuman vuosittaista kehittämistä. Jokainen vuosi käy läpi yhden syklin ja palaa takaisin lähtötilannekartoitukseen ja analyysiin. Yhdistän opinnäytetyössäni toteutustasolla toimintatutkimuksen toiminnan, havainnoinnin sekä reflektoinninosuudet, koska ne ovat työssäni toisiansa tukevia ja vaiheet toteutettiin limittyneesti jo varsinaisen tapahtuman aikana (kuvio 5).

Kuvio 5. Yhden syklin kierto. Syklikierto mukaillen (Kananen 2009,28) ja Eskola (1973,184).

3. TAPAHTUMAN KEHITYSKUVAUS

3.1 Tapahtuman ensimmäinen vuosi

Lähtötilannekartoitus ja analyysi

Staalon teatterifestit sai alkunsa Euroopan Unionin rahoittamassa projektissa *Kittilän kulttuurista vetovoimaa matkailuun*. Myöhemmin hankkeesta käytetään lyhennettä KKVM-projekti (EU:n Rakennerahastojen hallintajärjestelmä 2013). KKVM-projekti oli EAKR-rahoitteinen 2,5-vuotinen projekti, jossa paikallisesta kulttuurista haettiin lisätarjontaa ja vetovoimaa Kittilän ja erityisesti Levin tuotevalikoimaan (www.levi.fi). Projektin rahoittajana toimi Lapin Liitto (www.lapinliitto.fi) ja sitä hallinnoi Kittilän kunnan elinkeinotoimi, josta myöhemmin tuli Kittilän kunnan elinkeinotoimen liikelaitos; Kideve Elinkeinopalvelut (www.kideve.fi).

Levin Matkailu vastasi projektin yksityisrahoitusosuudesta. Tavoitteina projektin aikana olivat: kulttuuri- ja matkailu/ohjelmalveluita tarjoavien yritysten ja yhteisöjen verkottuminen, paikalliskulttuurin hyödyntäminen osana matkailun sisällöntuotantoa ohjelmalveluissa, paikallisen taiteen aseman ja markkinoinnin vahvistuminen, **uusien erilaisten kulttuuritapahtumien järjestäminen** ja jo olemassa olevien tapahtumien tukeminen ympärivuotisessa matkailussa erityisesti hiljaisemman sesongin ajalle. Olemassa olevia tapahtumia olivat Leksan kevätsoitot, Kittilän kesämarkkinat ja Ounasjokijotos (EU:n Rakennerahastojen hallintajärjestelmä 2013).

Suunnittelu

KKVM-projektin ohjausryhmä listasi kolmanteen ohjausryhmäkokoukseen uusia kulttuuritapahtumia, joista ohjausryhmä valitsisi sopivimmat Kittilän ja Levin alueelle. Tapahtuman kasvamiseksi ei asetettu rajoja, vaan organisaatorakenne ja sidosryhmät suunniteltiin rakennettavan suurta tapahtumaa huomioiden. Keskustelujen jälkeen valituksi tuli teatteritapahtuma ja kohderyhmäksi harraste- ja kesäteatterit. Kittilän ja Levin alue tarvitsee matkailun näkökulmasta uusia vetovoimaisia tapahtumia ns. hiljaisina ajankohtina, johon tällä tapahtumalla pyrittiin ja siksi

ajankohdaksi valittiin ruskan loppuajankohta syyskuun ja lokakuun vaihteeseen. Tapahtuman tulisi hakea ns. hiljaiseen aikaan uusia kävijöitä Leville ja Kittilään ja samalla toisi kulttuuria lähelle ihmisiä niin paikallisille ihmisille kuin matkailijoillekin esitysten ja koulutusten muodossa. (Kittilän kulttuurista vetovoimaa matkailuun hankkeen 2.ohjausryhmänkokous 8.5.2008)

Toteutus

Kittilän kunnantalolla 30.5.2008 pidettiin ensimmäinen kokous, jossa alueen teatteritoimijat kokoontuivat kehittämään uutta tapahtumaa ja järjestäväksi tahoksi valikoitui kittiläläinen Taideseura Staalo. Taideseura Staalo on tunnettu eritoten kuvataiteestaan, sillä ovathan perustajajäseniä muuan muassa Einari Junttila, Reidar Särestöniemi, Kalervo Palsa ja Reijo Raekallio. Yhdistyksellä oli myös aiemmin ollut teatteritoimintaa ja se päätettiin elvyttää uudelleen toimintaan tämän tapahtuman avulla. Ensimmäisenä vuotena tapahtumalle luotiin omat internet-sivut www.staalonteatterifestit.fi. Internet-sivujen, esitteen ja logon myötä tapahtumalle luotiin myös graafinen ilme, jota tapahtuma alkoi käyttää kaikessa viestinnässään. Tapahtuman tausta-ajatukseksi syntyi ajatus tuoda teatterin avulla valoa ja iloa pimenevään syksyiseen aikaan. Kohdeasiakasryhmäksi valittujen harrastaja- sekä kesäteattereiden omien esitysten lisäksi ohjelmistossa olisi jatkossa myös ammattilaisten esityksiä.

Toimikunnan jäsenillä ei ollut aiempaa kokemusta teatteritapahtuman järjestämisestä ja kukaan ei ollut tehnyt teatterialan töitä päätyönään. Toimikuntaan päätettiin täten kysyä myös ammattilaisedustajaa ja rovaniemeläinen freelancenäyttelijä ja ohjaaja Hannu Friman valittiin tehtävään. Seuraavassa kokouksessa tapahtuma sai nimensä ja ajankohdan 1.-5.10.2008 ruskasesonkia jatkavana tapahtumana. Tämän jälkeen asiantuntijan roolia tarkennettiin niin, että hän toimisi ns. konsulttiapuna eli ei olisi kokouksissa läsnä, mutta auttaisi kaikin tavoin tapahtumaa kehittymään myös ammatillisesta näkökulmasta.

Ensimmäisenä vuotena tapahtuma järjestettiin alkutekijöistä valmiiksi tapahtumaksi neljässä kuukaudessa. Lapin liiton rahoittama ja Kideve

Elinkeinopalveluiden hallinnoima Kittilän kulttuurista vetovoimaa matkailuun EAKR-hanke oli tapahtuman "turvaverkkona" ensimmäiset kaksi vuotta, näin varsinaista taloudellista riskiä ei ollut. Ensimmäisenä vuonna tapahtuman vetovoimaisimpina esiintyjinä olivat Susanna Haavisto ja Eija Ahvo sekä stand-up koomikko Mika Eirtovaara. Lauantai-illan stand-up oli lopulta ainoa esitys, joka täytti esitykseen varatun katsojatilän.

Ensimmäisen vuoden esitysten yhteenlaskettu kävijämäärä oli vaatimattomasti noin 300, vaikka tapahtumaa markkinoitiin vahvasti paikallis- ja teatterialan lehdissä. KKVM-hankkeen ohjausryhmä päätti pienestä kävijämäärästä huolimatta kuitenkin katsoa vielä yhden tapahtumavuoden.

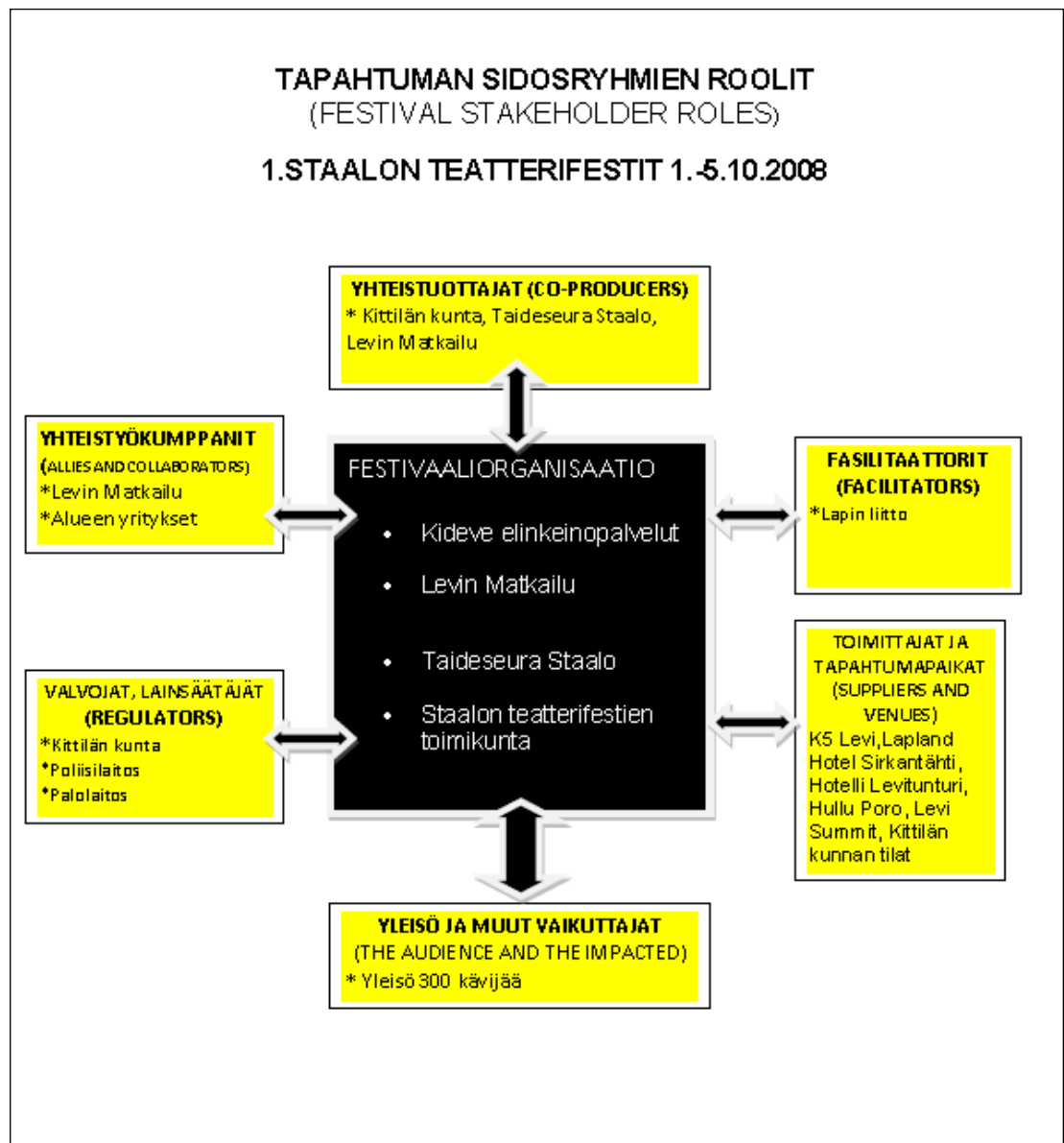

Kuva 1. Susanna Haavisto ja Eija Ahvo.
Kuvaaja: Anneli Ylitalo/Levi.Nyt!.

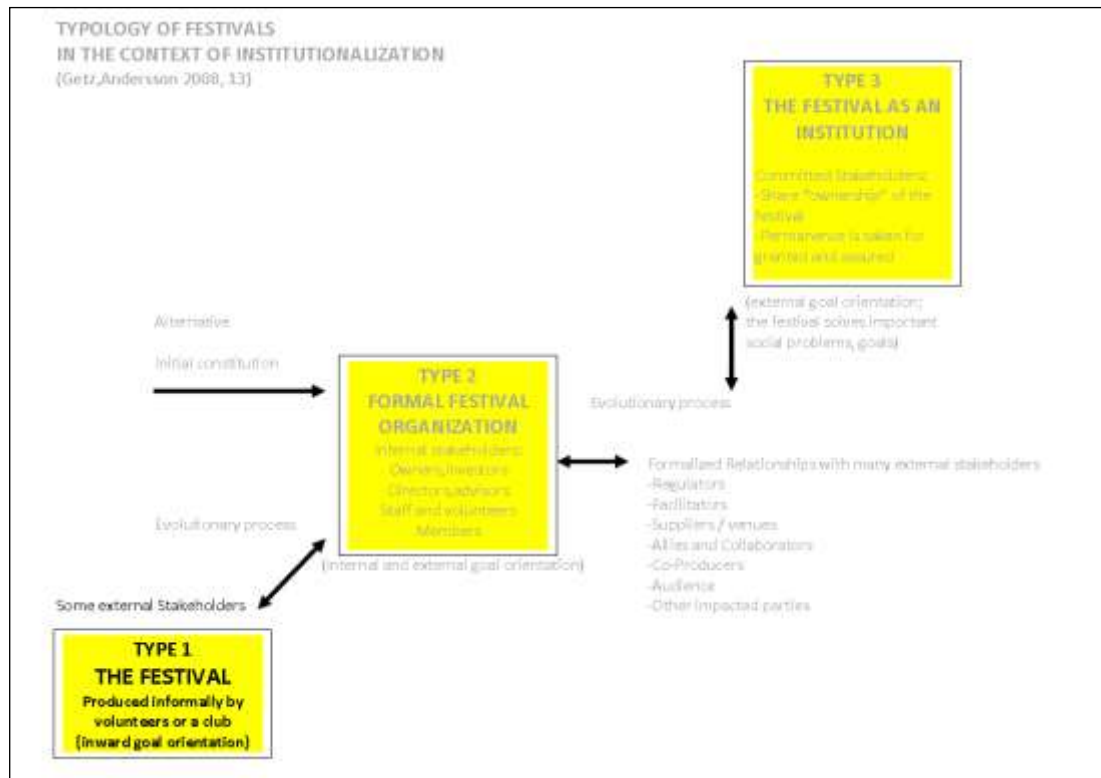
Kuva 2. Mika Eirtovaara.

Ensimmäisenä vuonna koko tapahtuman nopea kokoaminen neljässä kuukaudessa vaikutti oleellisesti tapahtuman sidosryhmien syntymiseen. Sidosryhmät olivat suorassa suhteessa ainoastaan tapahtumaan eikä sidosryhmien välille ehtinyt juurikaan syntyä vuorovaikutussuhteita (kuvio 6).

Kuvio 6. Ensimmäisen tapahtumavuoden sidosryhmät. (Getz, Andersson, Larsson 2007, 109)

Tapahtumanjärjestäminen alkutekijöistä valmiiksi tapahtumaksi neljässä kuukaudessa ilman aiempaa kokemusta on Getz & Anderssonin tapahtumatyyppi 1:lle tunnusomaista toimintaa, jossa epävirallisuus ja epäammattimaisuus näkyivät kaikessa tekemisessä kiireellisestä aikataulusta johtuen.

Kuvio 7. Ensimmäisen tapahtumavuoden institutionaalisuuden malli.
(Getz&Andersson 2008, 13)

Tapahtuman kehitysvaihe on kuvattu kuviossa 7 tummennetulla tekstillä.¹

3.2 Tapahtuman toinen vuosi

Lähtötilannekartoitus ja analyysi

Ensimmäisen vuoden jälkeen asiakasmäärä ei yltänyt vielä järjestäjien tavoitteisiin, mutta toimikunta uskoi tapahtuman kasvamiseen, koska nyt oli enemmän aikaa tapahtumansuunnitteluun sekä sen tunnettavuuden kasvamiseen.

Suunnittelu

Toisena vuonna tapahtuman esitettä päätettiin kehittää edelleen. Esitteen tapahtuma-aikana jakamisen lisäksi suunniteltiin markkinoinnin laajentamista myös Kittilän kunnan jokaiseen kotitalouteen. Esitysten sisältöä avattaisiin myös tekstimuodossa niin esitteessä kuin Internet-sivuillakin, jotta kävijät voisivat ennakkoon tutustua tarkemmin ohjelmatarjontaan jo ennen

¹ Luvussa 3.1 oleva tapahtumaan liittyvä tieto perustuu Staalon teatterifestien toimikunnankokouksiin (liite 4), joiden muistiot säilytetään KKVM-hankekansioissa ja tapahtuman omilla intranet-sivuilla. Tapahtuman ohjelmakalenterit vuosilta 2008–2012 ovat liitteessä 9.

tapahtumaa. Asiakaspalautteista kerätyt sähköpostiosoitteet muodostaisivat rungon myös omalle uutiskirjeelle, jolla tarjottiin tietoa tulevan vuoden ohjelmistosta ensimmäisenä jo tapahtumassa vierailleille.

Sähköpostimarkkinointia suunniteltiin tehtävän myös Kittilän alueen yrityksille ja yhdistyksille lähetetyillä sähköisillä uutiskirjeillä. Sosiaalisen median huomioiminen tapahtui, kun tapahtuman omat Facebook-sivut suunniteltiin perustettavan tapahtuman toisena vuonna. Lipunmyyntiä suunniteltiin lisäksi helpotettavan Internet-sivustolle perustettavan verkkokaupan avulla ja tulevien vuosien markkinoimiseksi tapahtumasta suunniteltiin oman videon tekemistä. Pohjois-Suomen teatterialantoimijoiden kanssa haluttiin aiempaa tiiviimpään yhteistyöhön, jotta tapahtuma voisi kasvaa myös heidän keskuudessaan.

Toteutus

Yritysten mukanaolo vahvistui tapahtuman toisena vuonna, koska yhteistyössä siirryttiin niin sanotusta sponsoroinnista yhteistyökumppanuuksiin. Tämä tarkoitti sitä, että esityksen yhteistyöyrityksille varattiin tietty penkkimäärä ennakoon, jonka he saattoivat käyttää oman harkintansa mukaan. Osa käytti liput oman henkilökuntansa työkykyä edistävänä toimintana ja toiset taas halusivat muistaa tärkeimpiä asiakkaitaan ja yhteistyökumppaneitaan teatterilipuilla. Tämän lisäksi yrityksen nimi mainittiin esitysten alussa paikalla olevalle yleisölle. Tämä toimintatapa on edelleen käytössä.

Toisena vuonna tapahtumasta tehtiin myös videokooste tulevien vuosien varalle ja se on yhä nähtävillä sekä www.youtube.com sivustolla että tapahtuman Internet-sivuilla. Myös pohjoinen teatteritapaaminen järjestettiin yhteistyössä opintokeskus Kansalaisfoorumin kanssa, jossa teemana olivat tarina ja tarinankerronnan monet ulottuvuudet.

Toisena tapahtumavuotena kävijämäärä kasvoi yli tuhannella eli 1400:aan (+366%) ja samalla kasvoi myös usko tapahtuman jatkoon. Yleisömäärän kasvun mahdollistivat kansallisesti nimekkäät esiintyjät kuten Ulla Tapaninen ja Stand-up koomikko Ilari Johansson. Myös toimikunnan asiantuntijajäsen Hannu Friman sekä Irene Tikka olivat jo toisena vuonna peräkkäin esityksillään mukana. Paikallisen harrastajateatteri Staalon oma esitys täytti

Kittilän lukion salin sunnuntaiaamuna, joka oli selkeä signaali siitä, että oman harrastajateatterin perustaminen oli perusteltua. Tapahtuman aikana havaittiin myös esitteiden kotitalousjakelun merkityksen tärkeys, koska katsojat olivat ennalta pohtineet mihin esityksiin he osallistuivat tapahtuman aikana. Tapahtuma avasi toisena vuonna omalle sivustolleen verkkokaupan ennakkomyynnin, mutta kävijät ostivat rannekkeet ja lippunsa lopulta vasta paikan päällä.

Taloudellisesta näkökulmasta katsottuna tapahtumassa oli vielä parannettavaa ja jatkoa ryhdyttiin suunnittelemaan yhdessä Kittilän kunnan kulttuuritoimen, Kideve Elinkeinopalveluiden sekä Levin Matkailun ja Taideseura Staalon kanssa. KKVM-projektin ohjausryhmä puolsi kokouksessaan tapahtuman jatkoa. Koska varsinaista päättävää elintä tapahtuman jatkoksi ei ollut, niin 3.12.2009 Kittilässä järjestettiin kokous, jossa edellä mainittujen tahojen lisäksi paikalla olivat myös toimikunnan teatterialan asiantuntija Hannu Friman sekä esityspaikkojen edustajana kuultiin Lapland Hotel Sirkantähden hotellinjohtaja Marjo Vaaralaa. Lopputuloksena Kittilän kunnan kulttuuritoimi, Kideve Elinkeinopalvelut, Levin Matkailu ja Taideseura Staalto allekirjoittivat yhteistyösopimuksen, joka mahdollisti tapahtuman jatkon ja edelleen kehittämisen.

Merkille pantavaa oli myös paikallisen lehdistön halu osallistua yhteistyöhön tapahtuman jatkamiseksi ja kehittämiseksi, sillä esimerkiksi Kittilälehdessä pääkirjoituksessa (Liite 1) kuntalaisia kehoitettiin äänestämään jaloillaan toisena tapahtuma vuonna, jotta jatkoa seuraisi (Liite 2). Myös muut paikallislehdet kirjoittivat tapahtumasta ennakkoon kuten Levi.Nyt! lehti (<http://bit.ly/115Qqg8>), mikä sai varmasti osaltaan ihmiset liikkeelle tänä tapahtuman toisena toimintavuotena. Tapahtuma oli kävijämäärän kasvun perusteella saavuttanut paikallisen väestön hyväksynnän ja se otettiin niin sanotusti omaksi. Myös katsojien halu kehittää tapahtumaa oli merkille pantavaa, sillä kävijäpalautteiden ”rasti ruutuun” lisäksi osa oli hahmotellut paperin kääntöpuolelle jopa seuraavan tapahtumavuoden aikataulun ja kuinka esimerkiksi ruokailut tulisi ottaa paremmin huomioon esityksien aikatauluja suunniteltaessa.

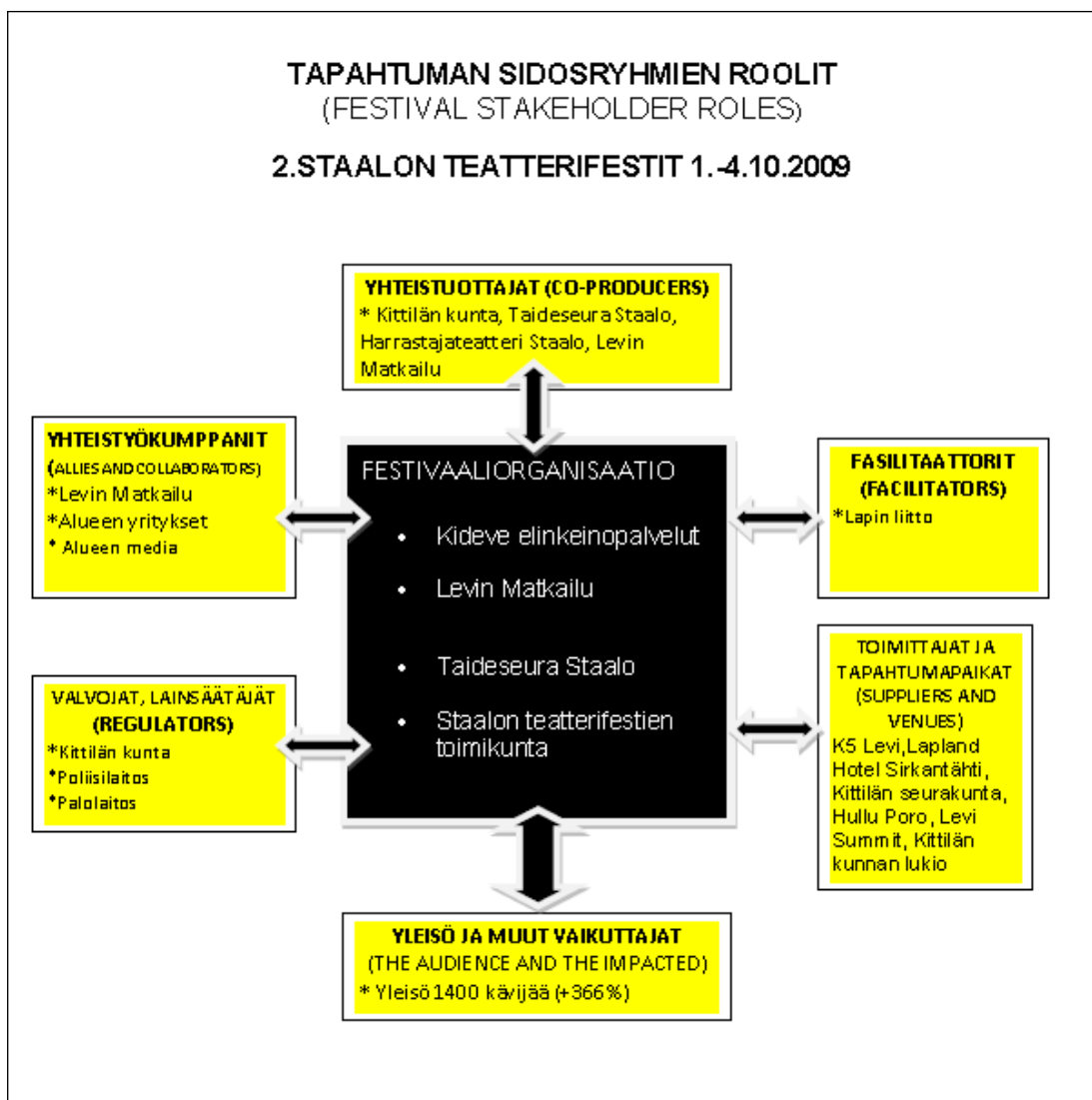

Kuva 3. Ulla Tapaninen.
Kuvaaja: Timo Veijalainen/AV-Lappi.

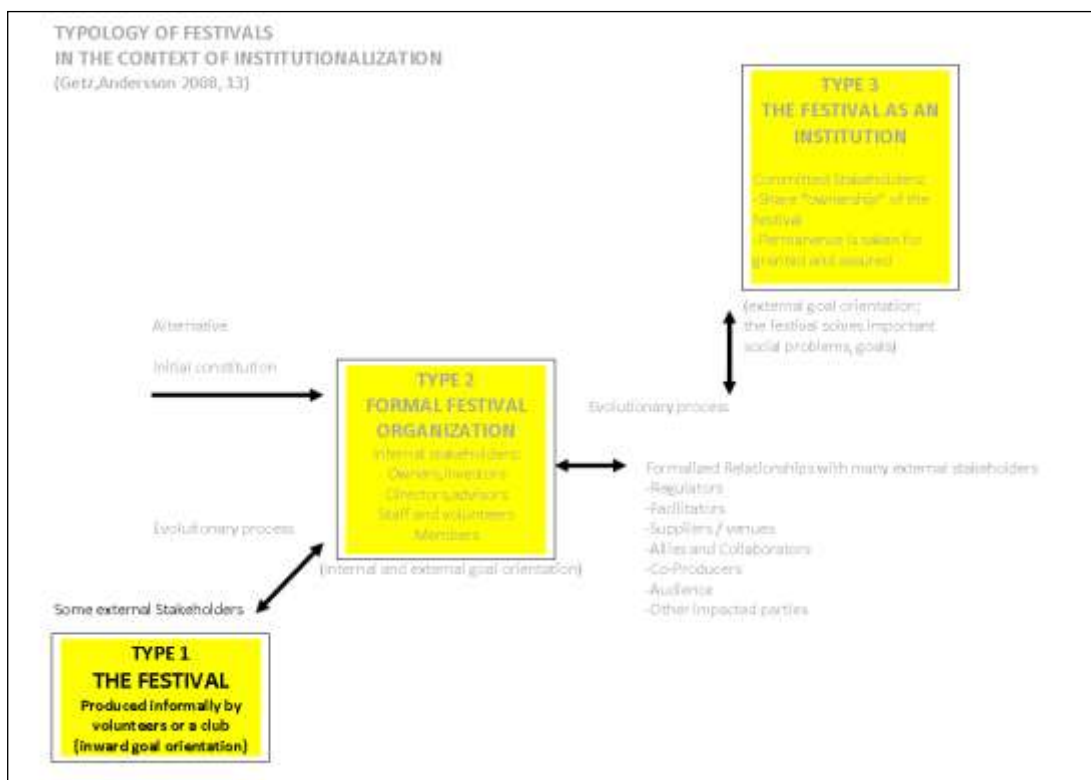
Kuva 4. Ilari Johansson.

Toisena vuonna sidosryhmien määrä kasvoi paikallisen alueen medially, joka toiminnallaan vetosi paikalliseen ja vierailevaan väestöön ja mukautui näin tapahtuman yhteistyökumppanin rooliin. Esiintymispaikoista uutena sidosryhmänä tuli mukaan Kittilän seurakunta ja esiintyjiksi perustettiin oma paikallinen harrastajateatteri Staalo. Kittilän seurakunnan kanssa yhteistyö johti myös keskusteluihin päällekkäisyyksien välttämiseksi kirkollisten ja teatteriesitysten välillä. Sidoryhmit olivat edelleen pääsääntöisesti suorassa suhteessa tapahtumaan, mutta sidoryhmien välille ei ehtinyt juurikaan syntyä vuorovaikutussuhteita yritysten materiaalista yhteistyötä lukuun ottamatta, joka tapahtui esimerkiksi pöytien ja tuolien lainaamisesta. Suurin kasvanut sidoryhmä oli yleisö (kuvio 8).

Kuvio 8. Toisen tapahtumavuoden sidosryhmät. (Getz, Andersson, Larsson 2007, 109)

Tapahtuman toinen toteutuskerta kasvatti järjestäjientietämystä aiheesta. Tämä kasvanut kokemus ei kuitenkaan vielä riittänyt nostamaan tapahtumaa Getzin ja Anderssonin institutionaalistumisen toisen tyypin asteelle, koska KKVM-hankkeen rooli oli edelleen erittäin merkittävä eritoten tapahtuman taloudellisessa vastuussa. Askeleita kohti tyyppi 2 tapahtumaa kuitenkin otettiin määrittämällä sekä sisäisiä että ulkoisia tapahtumankehittämistavoitteita. Sisäisiä tavoitteita asetettiin esimerkiksi tapahtumakävijän viihtyvyyden parantamiseksi ja ulkoisia tavoitteita asetettiin esimerkiksi kävijämäärän kasvun suhteen, joiden perusteella tapahtuman jatkuvuutta arvioitaisiin (kuvio 9).

Kuvio 9. Toisen tapahtumavuoden institutionaalisuuden malli. (Getz&Andersson 2008, 13)

Tapahtuman kehitysvaihe on kuvattu kuviossa 9 tummennetulla tekstillä.²

3.3 Tapahtuman kolmas vuosi

Lähtötilannekartoitus ja analyysi

Kolmantena vuonna tapahtumanjärjestäjät olivat ensi kertaa itse taloudellisessa vastuussa tapahtumasta. Tapahtumalle tuli luoda lähivuodet kattava suunnitelma kasvun mahdollistamiseksi ja taloudellisten vastuiden varmistamiseksi.

Suunnittelu

Koska KKVM-hanke oli päättynyt ja tapahtumankehittämisessä ja eritoten taloudessa oli vielä paljon kehitettävää, päätti toimikunta hakea apurahoja kulttuurille myönnettävistä rahastoista. Esitteen kehittämistä suunniteltiin parannettavan esiintyjien kuvilla esitteissä aiempien esitystekstien ohessa. Toimikunta suunnitteli asiakassegmentoinnin laajentamista ja erityisryhmien

² Luvussa 3.2 oleva tapahtumaan liittyvä tieto perustuu Staalon teatterifestien toimikunnankokouksiin, joiden muistiot säilytetään KKVM-hankekansioissa ja tapahtuman omilla intranet-sivuilla.

kiinnostusta heille räätälöidysti suunniteltuun teatteriesitykseen. Toimikunnan asiantuntijajäsen Hannu Friman ehdotti harrastajateatterikilpailun perustamista, jossa tuomaristo antaisi palautteen esiintyjille. Toimikunta suunnitteli myös asiakkaille aiempaa helpompaa tapaa ostaa lippuja ennakoon lipunmyynnin tehostamiseksi.

Toteutus

Kansallisesti merkittävänä esiintyjinä tapahtumassa esiintyivät Eija Vilpas, Tiia Louste ja Tuija Piepponen sekä kolme stand-up esiintyjää, jotka kaikki saivat salit täyteen. Erityisryhmät oli huomioitu yhdellä kuuroille suunnatulla esityksellä, mutta se ei lopulta saanut ihmisiä liikkeelle, vaikka esityksen kohdemarkkinointia toteutettiin Lapin läänin alueella. Tapahtuman ensimmäisenä päivänä esitettiin yhden Taideseura Staalon perustajajäsenen, Kalervo Palsan tarina Jyrki Mänttärin tulkitsemana. Harrastajateattereiden roolia haluttiin nostaa esille aiempaa enemmän ja heille järjestettiin oma kilpailu, johon osallistuttiin 45 minuutin esityksillä. Kilpailun pääpalkintona oli 500 euron shekki sekä mahdollisuus esittää täyspitkä esitys seuraavan vuoden tapahtumassa. Harrastajateattereita saapui ensimmäiseen kilpailuun eri puolilta Lappia; Kuivaniemeltä, Sirkasta, Sallasta, Kemijärveltä, Simosta ja Ivalosta. Tuomaristo antoi esiintyjille suullisen palautteen esityksestä heti esityksen jälkeen sekä kehitysehdotuksia siitä, kuinka harrastajateatteri voisi jatkossa kehittyä. Lopulta tuomaristo palkitsi historian ensimmäisellä harrastajateatterikilpailun voitolla Sallansuut-ryhmän Sallasta, joka näin esiintyisi seuraavan vuoden tapahtumassa täyspitkällä esityksellä.

Esitettä kehitettiin niin, että esiintyjien kuvat lisättiin esitysten kohdalle elävöittämään esitysten kuvauksia ja tunnettavuutta. Lippujen ennakkomyynti keskitettiin Internet-sivujen sijasta Kittilään Lahjatavaraliike Takkaporoon ja Leville Levin Matkailun infopisteeseen, joissa ennakkomyynti kasvoi aiempaan vuoteen verrattuna. Esite jaettiin edelleen jokaiseen Kittilän kunnan kotitalouteen, mutta markkinointia lisättiin lisäksi kaksi viikkoa ennen tapahtumaa S-ryhmän kaupoissa. S-etukortilla saatava etu rannekkeesta näkyi kaikissa S-ryhmän kaupoissa syyskuun puolivälistä tapahtuman alkuun saakka. Sähköpostimarkkinointia laajennettiin Kittilän yritysten lisäksi myös

lähikuntiin ja Internet-bannereiden määrää lisättiin Levin Matkailun sivuilta myös Kittilän kunnan ja Kideve Elinkeinopalveluiden sivuille. Tapahtumasta kerrottiin ympäri vuoden Kideve Elinkeinopalveluiden järjestämissä tilaisuuksissa Kittilän kunnan alueella. Ensimmäisen kerran myös Kulttuurisetelit hyväksyttiin maksuvälineenä tapahtumassa, kun TYKY+ kulttuurisetelin tuottajien kanssa tehtiin yhteistyösopimus.

Kolmantena vuonna tapahtumaan saapuivat ensi kertaa mukaan Lapin Matkailuopiston opiskelijat, jotka suorittivat tapahtuman avulla opintojaan eteenpäin. Opiskelijat tulivat mukaan tapahtuman ensimmäisestä tapahtumapäivästä alkaen ja olivat mukana tapahtuman loppuun saakka. Heidän tehtävänsä koostuivat pääosin lipunmyynnistä ja tapahtumapaikkojen valmistelevista töistä ennen esityksiä sekä purkutöistä esitysten jälkeen. Oppilaitosyhteistyön aloittaminen Lapin matkailuopiston kanssa oli positiivinen kokemus kaikkien osapuolten välillä. Opiskelijoita oli viisi ja heidän aktiivinen panoksensa tapahtuman aikana tapahtuvissa toimenpiteissä oli oma-aloitteista ja sai paljon kiitosta järjestäjiltä.

Kolmantena vuonna tapahtuman esitysten yhteenlaskettu kävijämäärä kasvoi 1700:aan ja näin tapahtumasta tuli Lapin suurin teatteritapahtuma. Aiemmin tätä statusta piti joka toinen vuosi Posiolla järjestettävä Teatterihelinät-tapahtuma.

Staalon teatterifestien taloudellinen tulos ilman työntekijäkustannuksia ylitti ensi kertaa nollatuloksen. Tätä auttoi merkittävästi myös Suomen Kulttuurirahaston Lapin maakuntarahastolta myönnetty apuraha. Opetus- ja kulttuuriministeriön Kulttuuri Kittilä -hanke järjesti tapahtumassa koulutuksia sekä Luovat Markkinat -tilaisuuden, jossa luovien alojen edustajat esittelivät tuotteitaan tapahtumayleisölle (<http://www.kideve.fi/kulttuuri-kittila>).

Kuva 5. Tuija Piepponen.
Kuvaaja: Juhani Alatörmänen.

Kuva 6. Eija Vilpas.

Kolmantena vuotena sidosryhmissä tapahtui seuraavia muutoksia (ks. kuvio 10):

Festivaaliorganisaatio

Kittilän kunnan kulttuuritoimen rooli vahvistui tapahtumanjärjestäjänä ja jokaisella toimijalla oli tapahtumasta taloudellinen vastuu.

Yhteistuottajat

Oppilaitosyhteistyö aloitettiin Lapin Matkailuopiston kanssa, josta muodostui yksi uusi tapahtuman yhteistuottaja.

Paikallisista yrityksistä osa kasvoi myös yhteistyökumppanista yhteistuottajanrooliin, kun lipunmyynti toteutettiin myös Kittilän kirkonkylällä. Opetus- ja kulttuuriministeriön Kulttuuri Kittilä-hanke oli myös uutena yhteistuottajana mukana tapahtumassa.

Fasilitaattorit

Lapin liiton rahoittama KKVM-hanke päättyi, mutta Suomen kulttuurirahaston Lapin maakuntarahaston apuraha mahdollisti ja tuki tapahtuman taloudellista kasvua kohti nollatulosta.

Toimittajat ja tapahtumapaikat

Sokos Hotel Levi ja Hotel Levi Panoraama tulivat mukaan uusina tapahtumapaikkoina ja vastaavasti Kittilän seurakunta ja Levi Summit poistuivat ohjelmakalenterista ja tapahtumapaikoista. Vuosittainen vaihtelu

esiintymispaikkojen suhteen on riippuvainen monista asioista, kuten esiintyjien omista toiveista sekä ohjelmakokonaisuuden hallinnasta esimerkiksi esitysten välisten etäisyyksien suhteen. Kittilän seurakunnan kanssa käytiin edelleen neuvotteluja päällekkäisyyksien välttämiseksi, joten yhteistyö ei silti kokonaan loppunut.

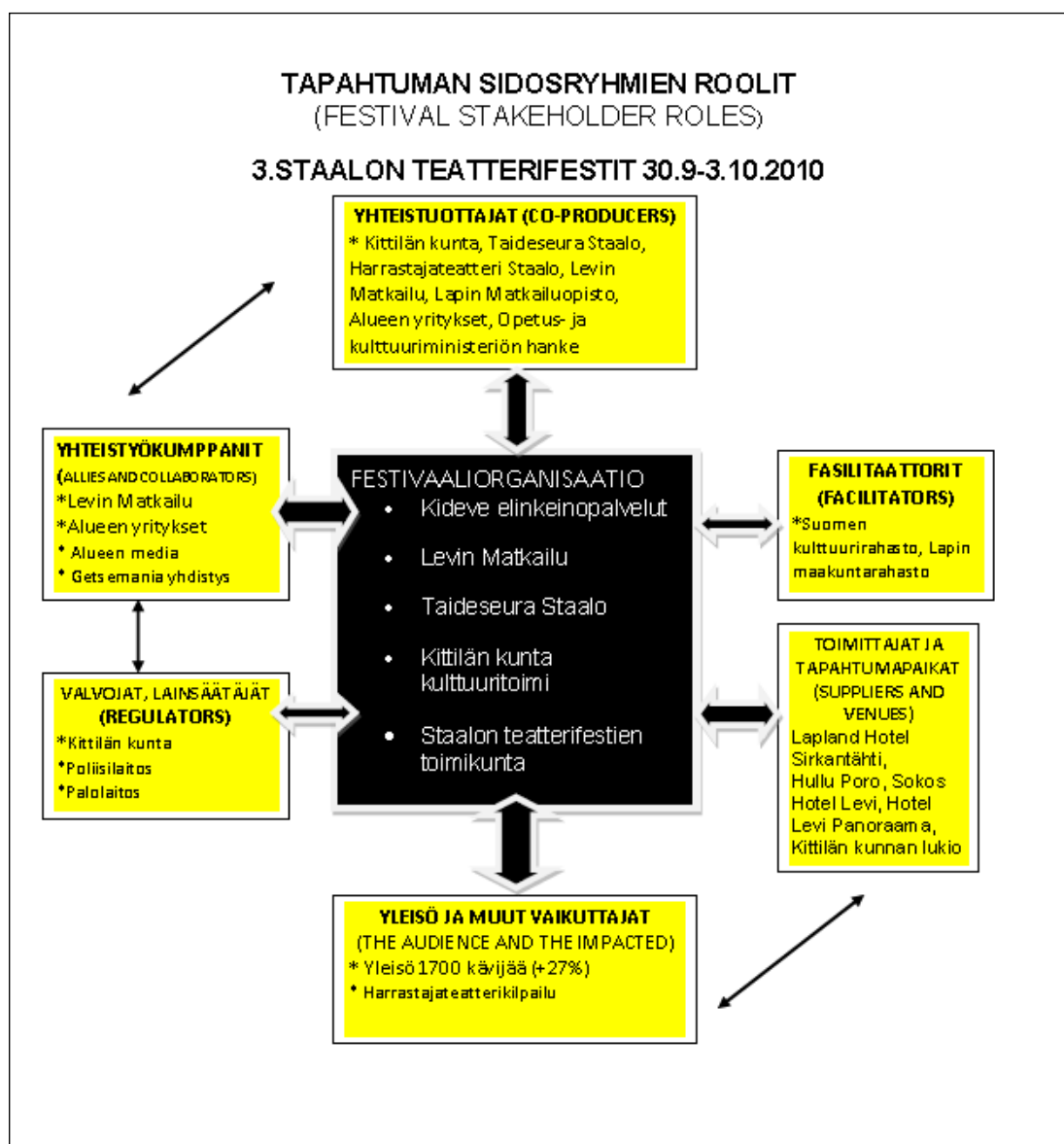
Yleisö ja muut vaikuttajat

Harrastajateatterikilpailu nousi selkeästi yhdeksi merkittäväksi tapahtumaksi tapahtumankohderyhmälle. Harrastajateattereiden esiintyjät olivat mukana kolmantena vuonna sekä näyttämöllä että katsojina aiempaa suuremmalla määrällä. Yleisömäärän kasvu oli myös merkittävässä roolissa, koska kolmantena vuonna tapahtumasta tuli Pohjois-Suomen suurin teatteritapahtuma.

Yhteistyökumppanit

Yhteistyökumppaneiden määrä kasvoi edellisvuodesta yritysten osalta, mikä mahdollisti osaltaan tapahtumankasvua. Kaikki yhteistyökumppanit eivät olleet ainoastaan yrityksiä, sillä tapahtuma teki yhteistyötä myös Getsemania - Kalervo Palsan ystävät -yhdistyksen kanssa nostamalla paikallinen kuvataiteilija parrasvaloihin Jyrki Mänttärin esittämän avulla.

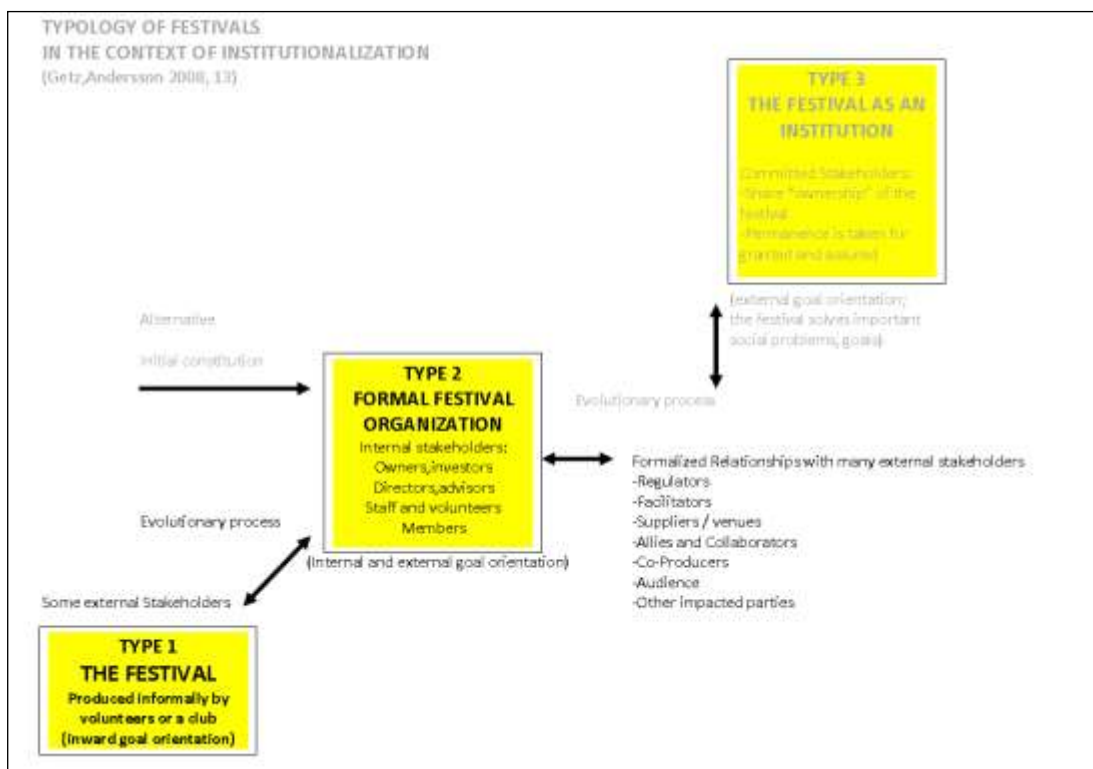
Sidosryhmät olivat edelleen pääsääntöisesti suorassa suhteessa tapahtumaan, mutta myös sidosryhmien välille alkoi syntyä vuorovaikutussuhteita ja yhä useampi sidosryhmä näyttäytyi monessa eri sidosryhmäroolissa, kuten alueen yritykset, joiden ympärillä nämä vuorovaikutussuhteet näyttäytyivätkin voimakkaimpina (kuvio 10).

Kuvio 10. Kolmannen tapahtumavuoden sidosryhmät (Getz, Andersson, Larsson 2007, 109)

Kolmantena vuonna tapahtuma nousi toiselle asteelle, koska tapahtumanjärjestäjät olivat myös todellisessa taloudellisessa vastuussa. Tämä johti tapahtumankehittämistä ammattimaisempaan suuntaan, koska taloudellinen vastuu kasvattaa sidosryhmien luonnollista intressiä seurata ja vaikuttaa tapahtumankehitykseen.

Kolmannen vuoden tapahtumassa tapahtumanjärjestäjät toteuttivat teatterin avulla oman toimintaympäristön laajempaa sosiaalista osallistumista, kun paikallisen ja edesmenneen kuvataiteilijan, Kalervo Palsan esitys oli mukana ohjelmistossa (kuvio 11).

Kuvio 11. Kolmannen tapahtumavuoden institutionaalisuuden malli (Getz&Andersson 2008, 13)

Tapahtuman kehitysvaihe on kuvattu kuviossa 11 tummennetulla tekstillä.³

3.4 Tapahtuman neljäs vuosi

Lähtötilannekartoitus ja analyysi

Tapahtuma oli kasvanut Pohjois-Suomen suurimmaksi teatteritapahtumaksi ja tapahtuman kasvun mahdollistamiseksi järjestäjien tulisi varata riittävästi resursseja kehittämistoimenpiteisiin. Toimikunta päätti jatkaa oppilaitosyhteistyötä Lapin Matkailuopiston kanssa positiivisten kokemusten perusteella. Tapahtumanjärjestäjät halusivat asettaa maltillisen +300 kävijän vuotuisen kasvutavoitteen, jotta tapahtuman talous ja organisaatio seuraaisi oikeassa suhteessa mukana tapahtuman kehittyessä.

Suunnittelu

Oppilaitosyhteistyössä opiskelijat päätettiin ottaa mukaan jo tapahtumaa edeltävään kokoukseen, jotta he pystyisivät hahmottamaan paremmin

³ Luvussa oleva tapahtumaan liittyvä tieto perustuu Staalon teatterifestien toimikunnankokouksiin, joiden muistiot säilytetään tapahtuman omilla intranetsivuilla.

tapahtuman kokonaisuuden ja miten heidän tehtävänsä liittyisivät koko tapahtuman kokonaisuuteen.

Toimikunta suunnitteli esitteen kotitalousjakelun laajentamista myös Kittilän kunnan naapurikuntien kotitalouksiin. Myös tapahtuman paketoitua majoituksen ja lentoliikenteen suhteen tulisi kehittää.

Lastenesitysten osuutta haluttiin kasvattaa esityspäivistä sunnuntaille, johon toimikunta suunnitteli kansallisesti vetovoimaista esiintyjää. Järjestäjät tekivät kävijäpalautteista johtopäätöksen, että lastenhoitopalvelu tulisi vaikuttamaan positiivisesti kävijämääriin. Harrastajateatterikilpailusta oli hyviä kokemuksia ja sitä päätettiin jatkaa toiselle vuodelle. Järjestäjien ajatuksena oli vakiinnuttaa kilpailu merkittäväksi vuosittaiseksi Pohjois-Suomen harrastajateattereiden tapahtumaksi, joten myös kiertopalkinto olisi suunniteltava.

Järjestäjät suunnittelivat paikallisuuden lisäämistä ohjelmistossa ja jatkossa myös Etelä-Suomen teattereita kutsuttaisiin näyttämölle. Esiintymispaikkojen suhteen toimikunta päätti kokeilla Levin Torilla olevaa parkkihallia ja sen soveltuvuutta teatteriesityksiin. Tapahtumanjärjestäjät suunnittelivat tapahtumalle yhtä keskeistä infopistettä, josta saisi tietoa tapahtumasta varsinaisen tapahtumanaikana.

Toteutus

Esiintyjien ammattilaiskaartista mukana olivat Satu Silvo ja Reidar Palmgren, Erkki Saarela ja Sari Mällinen sekä lasten suosikki Taikuri Luttinen, jotka kaikki saivat salit täyttymään. Stand-up esitys oli kuitenkin kaikista suosituin, sillä peräti 550 katsojaa oli todistamassa stand-up iltaa, jossa esiintyivät Pete Kosonen, Jussi Simola ja Jarmo Luttinen.

Joka vuonna tapahtumassa oli ollut mukana myös koulutusta, mutta vasta Marco Bjurströmin vuorovaikutuskoulutus neljäntenä vuonna sai suuremman väkimäärän liikkeelle Hullu Poro Areenalle.

Esitettä kehitettiin edelleen ja se jaettiin Kittilän kunnan kotitalouksien lisäksi myös Enontekiön, Muonion, Kolarin ja Sodankylän kuntien kotitalouksiin, jolloin kokonaismääräksi muodostui lähes 11000 kotitaloutta. Tämän lisäksi Kittilän kirkonkylälle asennettiin maantien päällä oleva

banderolli, joka muistutti ohikulkijoita tapahtumasta ja tapahtumanpäivämäärästä. Tapahtuma oli näillä toimenpiteillä esillä laajemmin kuin koskaan aiempina vuosina.

Tapahtuman neljännelle vuodelle toimikunta oli asettanut 300 kävijän lisäämiseen tavoitteekseen edellisvuoteen verrattuna, mutta lopulta edellisvuoden 1700 kävijän sijasta esitysten kävijämäärä yli kaksinkertaistui, kun yli 3500 kävijää saapui esityksiin.

Toimikunta kehitti tapahtuman osa-alueita aiempien vuosien palautteiden perusteella, kuten esimerkiksi lapsiparkki Kittilän 4H-yhdistyksen toimesta. Tällä toimikunta halusi vastata niihin palautteisiin, joissa esimerkiksi hirvenmetsästyksen vuoksi lapsien kanssa kotona ollut vanhempi ei päässyt tapahtumaan mukaan lapsenhoidollisista syistä johtuen. Lisäksi tapahtumalle lanseerattiin infopiste, josta sai tapahtuman tuotemyynnin lisäksi lisätietoa ja lippuja esityksistä koko tapahtuman ajan. Toisesta vuodesta alkaen kaikki tapahtumaan esiintymään halunneet esiintyjät eivät ole päässeet ohjelmakalenteriin ja heitä varten järjestäjät perustivat Sokos Hotel Leville tapahtuman infopisteen yhteyteen ”lava on vapaa” tyyllisen paikan, jossa jokainen esiintyjä voi olla tähti esittäen joko musiikkia, teatteria tai esimerkiksi runonlausuntaa.

Ennakkomyyntipisteet Kittilässä ja Levillä olivat edellisvuodesta säilyneet ennallaan, mutta lipunmyyntimäärät olivat edelleen kasvaneet aiempiin vuosiin verrattuna. Neljäntenä vuonna kävijät saivat myös Plussakortilla alennuksen rannekkeesta aiemman S-etukortin lisäksi. Tapahtuman pakettimyyntiä eli lento, majoitus ja ranneke- tai majoitus ja ranneke - yhdistelmiä myytiin myös aiempaa enemmän.

Lapin Matkailuopiston opiskelijat olivat jo toista vuotta peräkkäin mukana ja tällä kertaa heidät otettiin mukaan jo tapahtumaa edeltävään työkirjapalaveriin, jossa tehtäviä jaettiin. Opiskelijat kokivat työkirjavaiheessa mukanaolon tärkeäksi, koska he pystyivät muodostamaan paremman kokonaiskuvan tapahtumasta sekä siihen liittyvistä tehtävistä. Koska opiskelijoilla oli jo edellisvuoden kokemus tapahtumasta, heille annettiin enemmän vastuuta kuten esimerkiksi esiintyjien hosting-palveluja. Tämä tarkoitti sitä, että esimerkiksi Marco Bjurströmin saapuessa Rovaniemen

lentokentälle hänen mukanaan oli koko päivän kaksi tapahtuman työntekijää Lapin matkailuopistosta ns. hosting-tehtävissä aina Kittilän lentoasemalle päättyneen paluulentoa saakka. Opiskelijoiden palaute kasvaneesta vastuusta oli varsin positiivista ja he olivat samaa mieltä toimikunnan kanssa siitä, että ensimmäisen vuoden tapahtuma ja työkirjapalaveri auttoivat ymmärtämään paremmin tapahtuman kokonaisuutta.

staalon 29.9.-2.10. 2011
teatterifestit
www.staalonteatterifestit.fi

LAPIN SUURIN TEATTERIFESTIVAALI - KITTILÄSSÄ JA LEVILLÄ

Esiintyjinä mm. Satu Silvo & Reidar Palmgren, Erkki Saarela & Sari Mällinen ja Taikuri Luttinen. Lisäksi luvassa mm. harrastajateatterikilpailu, nukketeatteria, musiikkia ja stand-up esityksiä.
FESTIRANNEKE 50 € - NÄE KAIKKI ESITYKSET!

STAALON TEATTERIFESTIEN PAKETTIHINNAT!

Ranneke + 3vrk majoitus alk. 90 €/hlö, kun seurueessa on vähintään 4 henkilöä.	Ranneke + 3vrk majoitus + lennot alk. 390 €/hlö, kun seurueessa on vähintään 2 henkilöä.	Tiedustelut: Levin Matkailu Oy p. 016 639 3300 levin.matkailu@levi.fi
--	--	--

Marco Bjurström
Koulutus to 29.9.2011
Hullu Poro Areena
Liput: 25 € (ennakko) / 30 €
www.staalonteatterifestit.fi

KUVA 7. Staalon teatterifestiivien neljännen vuoden ennakkomainos.

Neljäntenä vuotena sidosryhmissä tapahtui muutoksia seuraavasti:

Yhteistuottajat

Opetus- ja kulttuuriministeriön hanke poistui yhteistuottajan roolista, mutta Kittilän kylähanke ja Revontuli-opisto tulivat tilalle koulutusyhteistyön muodossa.

Fasilitaattorit

Suomen kulttuurirahaston lapin maakuntarahasto poistui fasilitaattorin roolista, koska uusi apurahahakemus ei saanut tukea. Sen sijaan Levin Matkailu ja Kittilän kunta ottivat neljäntenä vuonna myös fasilitaattorin roolin, koska he halusivat tukea tapahtumankasvua.

Toimittajat ja tapahtumapaikat

Hotel Levi Panoraama poistui esityspaikkana tästä sidosryhmästä, mutta esimerkiksi Levin Torin parkkihalli oli puolestaan uusi kokeilu.

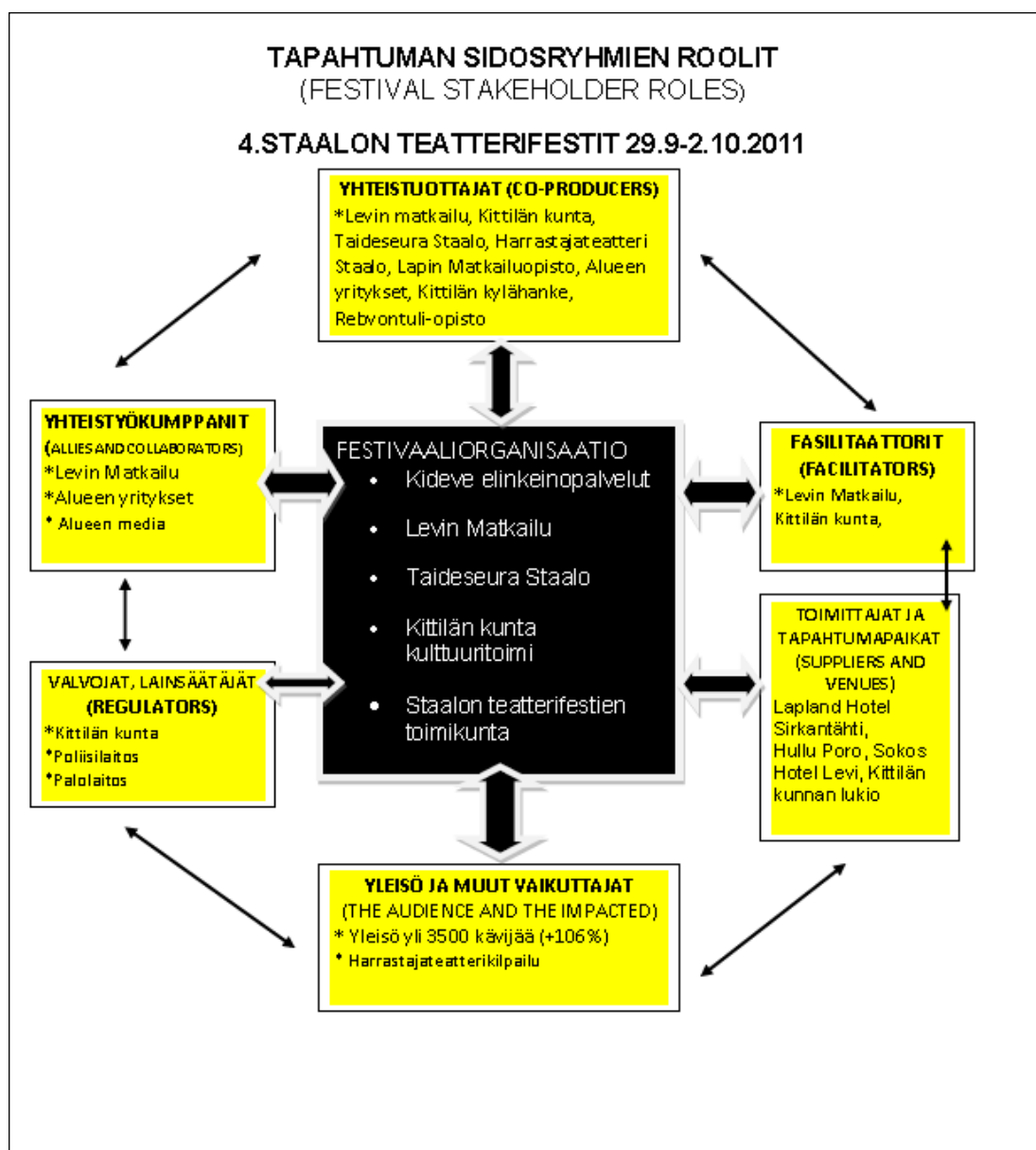
Yleisö ja muut vaikuttajat

Tapahtumankävijämäärä kasvoi 1700:sta yli 3500:een eli prosentuaalisesti lähes 107 %. Harrastajateatterikilpailu vankisti myös toisena peräkkäisenä vuotena olemassaoloon.

Yhteistyökumppanit

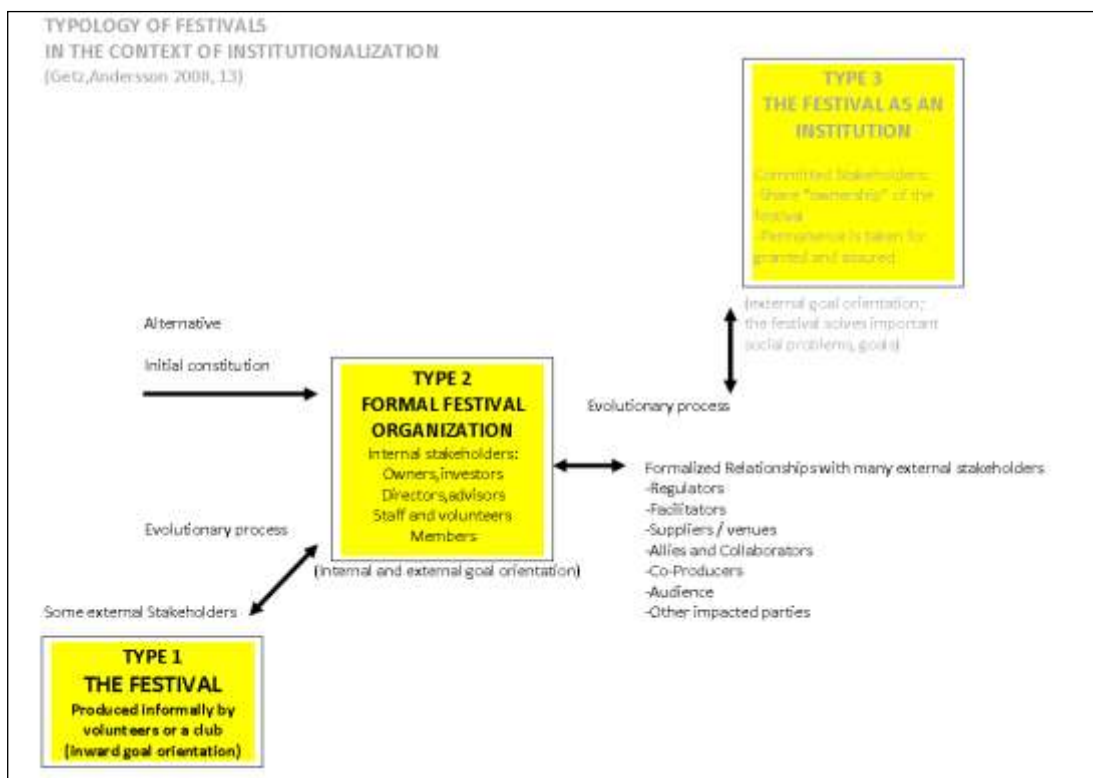
Getsemania-Kalervo Palsan yhdistys poistui yhteistyökumppaneidenroolista, mutta tapahtuma solmi pääyhteistyökumppanuussopimuksen Agnico Eagle Finlandin eli Kittilän kultakaivoksen kanssa.

Sidosryhmien välille alkoi syntyä vuorovaikutussuhteita ja yhä useampi sidosryhmä näyttäytyi monessa eri sidosryhmäroolissa, kuten Kittilän kunta ja Levin Matkailu, joiden ympärillä nämä vuorovaikutussuhteet näyttäytyivätkin voimakkaimpina (kuvio 12). Edellä mainittujen tahojen ansioista myös esiintymispaikkojen ja fasilitaattoreiden sekä valvojien ja lainsäätäjien ja yleisön väliset yhteistyöt muuttuivat aktiivisemmaksi.

Kuvio 12. Neljännen tapahtumavuoden sidosryhmät. (Getz,Andersson,Larsson 2007,109)

Neljäntenä vuonna tapahtuma oli edelleen institutionaalistumisen toisella asteella ja tapahtumanjärjestäjät olivat edelleen todellisesti myös taloudellisessa vastuussa (kuvio 13). Ammattimaisuus kasvoi järjestäjien keskuudessa ja palveluiden määrää lisättiin kävijäpalautteista saatujen huomioiden perusteella. Tapahtuman vakiintuneet toimintatavat alkoivat näkyä yleisön käyttäytymisessä ja ennakko-odotuksissa tapahtumaa kohtaan.

Kuvio 13. Neljännän tapahtumavuoden institutionaalisuuden malli. (Getz&Andersson 2008, 13)

Tapahtuman kehitysvaihe on kuvattu kuviossa 13 tummennetulla tekstillä.⁴

3.5 Tapahtuman viides vuosi

Lähtötilannekartoitus ja analyysi

Tapahtuma oli kaksinkertaistanut kävijämääränsä edellisvuoteen verrattuna ja se näkyi tapahtumanjärjestämisen toimenpiteissä. Viidentenä vuonna tapahtuman taustalla pääkoordinaattoreina Taideseura Staalon ohella toimineiden Kideve Elinkeinopalveluiden sekä Levin Matkailun roolit olivat edelleen erittäin vahvassa asemassa ja järjestäjät pohtivat uusia ratkaisuja tai toimintamalleja niiden roolien pienentämiseksi.

Suunnittelu

Keskeisten toimijoiden roolia tulisi työtehtävienmuutosten vuoksi uudistaa ja järjestäjänä olevan yhdistyksen, Taideseura Staalon roolia haluttiin vahvistaa työntekijäpalkkauksella ennen seuraavaa tapahtumavuotta.

⁴ Luvussa oleva tapahtumaan liittyvä tieto perustuu Staalon teatterifestien toimikunnankokouksiin, joiden muistiot säilytetään tapahtuman omilla intranet-sivuilla.

Lipunmyynnin määrä oli kasvanut vuosittain siihen pisteeseen, että ulkopuolinen toimija tarvittiin avuksi palvelun joustavan toiminnan vuoksi. Tapahtumaorganisaatioon tarvittiin lisää toimijoita ja tätä kasvua haettiin paikallisista yrityksistä.

Toteutus

Paikallisista yrityksistä tapahtumaorganisaatioon lähtivät mukaan Hullu Poro Oy, Kylpylähotelli Levitunturi, Näköalaravintola Tuikku, Levin Ravintolakatu, Lapland Hotel Sirkantähti, Hotel Levi Panoraama ja Sokos Hotel Levi. Näin järjestäjinä aiemmin toimineiden Kideve Elinkeinopalveluiden, Levin Matkailun, Taideseuran Staalon ja Kittilän kulttuuritoimen lisäksi järjestäjien ja tapahtumasta taloudellisessa vastuussa olleiden tahojen määrä nousi kymmeneen. Lipunmyyntipalvelu kilpailutettiin järjestäjien toimesta ja yhteistyökumppaniksi valikoitui Tiketti, jonka avulla lipunmyynti oli Internetin kautta avoinna 24h vuorokaudessa. Myös Veikkauskortti tulisi viidentenä vuonna uutena yhteistyökumppanina mukaan tarjoten näkyvyyttä omissa tiedotuskanavissaan. Oppilaitosyhteistyön laajentamisneuvottelut aloitettiin kolmannen ja neljännen vuoden välissä, mutta todenteolla ne käynnistyivät vasta neljännen tapahtumavuoden jälkeen (Oppilaitosyhteistyö Case Staalo on kuvattu prosessikaaviona kuvio 4).

Kolmen eri oppilaitosasteen yhteistyö tuli mukaan tapahtumaan viimeisellä mahdollisella hetkellä, sillä mukana olevan toimintakunnan talkootyöntekijät eivät olisi mitenkään voineet selvitä edelleen kasvaneesta kävijämäärästä. Tapahtumanaikana Case Staalo -oppilaitosyhteistyö näkyi jokaiselle tapahtumatoiminnan osa-alueelle yleisöstä esiintyjiin ja tapahtumapaikoista yhteistyökumppaneihin saakka. Levi.NYT!-lehti julkaisi uutisen oppilaitosyhteistyöstä (<http://www.levinyt.fi/news.php?id=2744>).

Oppilaitosten, tapahtuman, yritysten, yhdistysten ja organisaatioiden välinen yhteistyö oli näin aloitettu. Tapahtuma on laajentanut toimintaansa ja vahvistanut yritysten kanssa käytävää yhteistyötä. Yritykset ovat tulleet mukaan tapahtumaa järjestelevään toimikuntaan ja he ovat nyt tapahtuman järjestämisessä entistä vahvemmin mukana jokainen omalla edustajallaan ja äänellään. Yritysten mukaantulo on mahdollistanut tapahtuman budjetin

kasvattamisen lähes kaksinkertaiseksi edellisvuodesta ja se näkyy niin esiintyjä- kuin myös koulutustarjonnassa. Kansallisesti merkittävinä esiintyjinä olivat Ville Virtanen, Iina Kuustonen, Riku Nieminen, Ulla Tapaninen, Seela Sella, Anu Hälvä-Sallinen sekä lasten esityksessä Silja Sillanpään esittämä Katti Matikainen. Stand-up ilta laajeni kaksipäiväiseksi yhteistyössä Pohjoismaiden suurimman Stand-up festivaalin ”Tomaatteja! Tomaatteja!” kanssa, joten katsomokapasiteettia Stand-upin osalta kasvatettiin noin 800:aan. Harrastajateatterikilpailu laajeni myös kaksipäiväiseksi, jossa kolmannen harrastajateatterikilpailun voittoa tavoittelivat ryhmät Pellosta, Meltosjärveltä, Kemistä, Kemijärveltä ja Tornioista. Virtanen, Kuustonen ja Nieminen toimivat myös kouluttajina kahtena päivänä, jolloin kenellä tahansa oli mahdollisuus kysyä neuvoja omaan esiintymiseen tai esillä olemiseen. Koulutuksista toinen päivä oli suunnattu yrityksille ja toinen oli kaikille avoin koulutustilaisuus.

Lippu- ja rannekemyynti oli kohdennettu ennakkoon tiketti.fi palveluntoimittajalle, jonka kautta rannekkeet olivatkin jo elokuun alussa loppuneet. Aiempien S- ja Plussakorttien lisäksi ranneke alennuksia oli mahdollista saada myös viidentenä vuonna myös Veikkauskortilla, joten yhteistyöverkosto laajeni siinäkin suhteessa.

Tapahtuman viidentenä vuotena kasvu jatkui, sillä lopulta kaikkien esitysten yhteenlaskettu kävijämäärä kasvoi edellisvuoteen verrattuna +49 % nousten lopulta 5267:ään kävijään. Tapahtuma on kasvanut jo niin suureksi, että ilman oppilaitosten ja opiskelijoiden mukaantuloa tapahtumanjärjestämiseen Staalon teatterifestien toimikunta olisi ollut suurissa vaikeuksissa yllä olevan ja kasvaneen kävijämäärän kanssa.

Viidentenä vuonna sidosryhmissä tapahtui muutoksia seuraavasti (kuvio 14):

Organisaatio

Tapahtumaorganisaatio kasvoi yhteensä kymmeneen toimijaan, jotka kaikki ovat tapahtumasta taloudellisessa vastuussa. Taideseura Staalon puolesta tapahtumassa tähän asti talkoilijana ollut Tiina Puljujärvi palkattiin tapahtumalle työntekijäksi kesä- ja heinäkuun ajaksi auttamaan tapahtumanjärjestämisessä.

Yhteistuottajat

Kittilän kylähanke ja Revontuli-Opisto poistuivat ja heidän tilalleen tuli Matkailukoulutuksen sateenkaari -hanke ja lipunmyynti siirtyi valtakunnalliselle Tiketti-toimijalle. Oppilaitosyhteistyö laajeni Lapin Matkailuopistosta kolmen oppilaitosasteen Matkailun tutkimus- ja koulutusinstituuttiin Case Staalo –toteutusmalliksi, josta tehtiin myös oppilaitosvideo opiskelijoille (<http://bit.ly/130Dlzl>).

Fasilitaattorit

Suurin muutos oli MTI:n yli kahdenkymmenen opiskelijan mukaantulo tapahtumanresursseihin. Fasilitaattorin roolissa jatkoivat aiempaa pienemmällä osuudella myös Kittilän kunta ja Levin Matkailu.

Toimittajat ja tapahtumapaikat

Suurin muutos oli se, että jokaisen esiintymispaikkana toimivan tahon oli oltava myös varsinaisen tapahtumaorganisaation jäsen.

Yleisö ja muut vaikuttajat

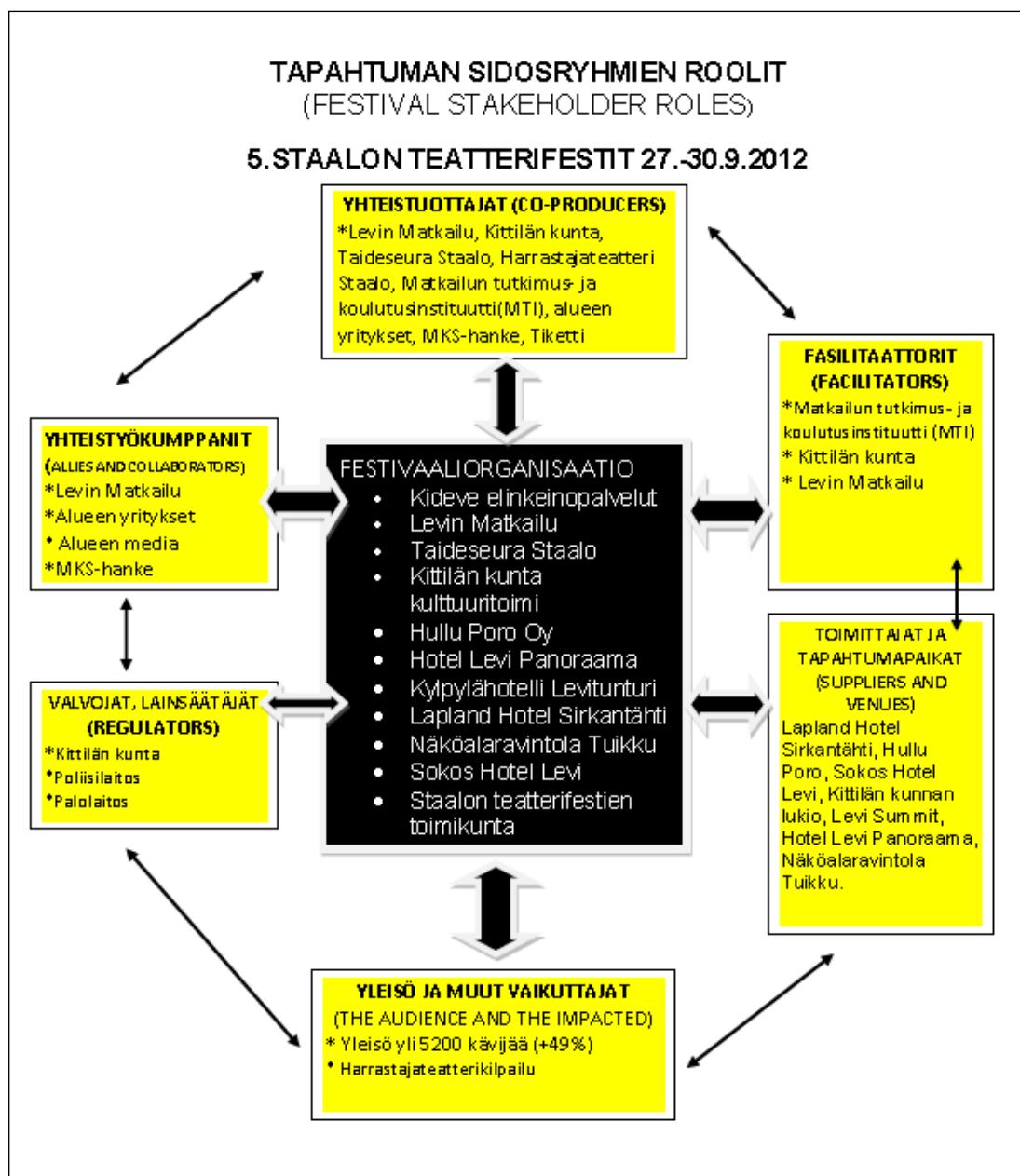
Kävijämääränkasvu +49% oli edelleen merkittävä edellisvuoteen verrattuna ja harrastajateatterikilpailun esiintyjät ovat yhä vahvemmin myös osa yleisömäärää.

Yhteistyökumppanit

Uusina yhteistyökumppaneina olivat Kittilän yrittäjät, Sodankylän kunta, Matkailukoulutuksen sateenkaari-hanke sekä Finavia.

Sidosryhmien muutokset ovat edelleen vuosittain vaihtuvia ja monella sidosryhmällä on edelleen toimintaa usealla sidosryhmäsektorilla, joka osoittaa vielä tapahtuman olevan riippuvainen avainsidosryhmien toiminnoistaan (kuvio 14).

Jatkossa tapahtuman tavoitteena on kasvaa kokonaisuutena, mutta samalla vähentää samojen toimijoiden esiintymistä useissa eri sidosryhmissä.

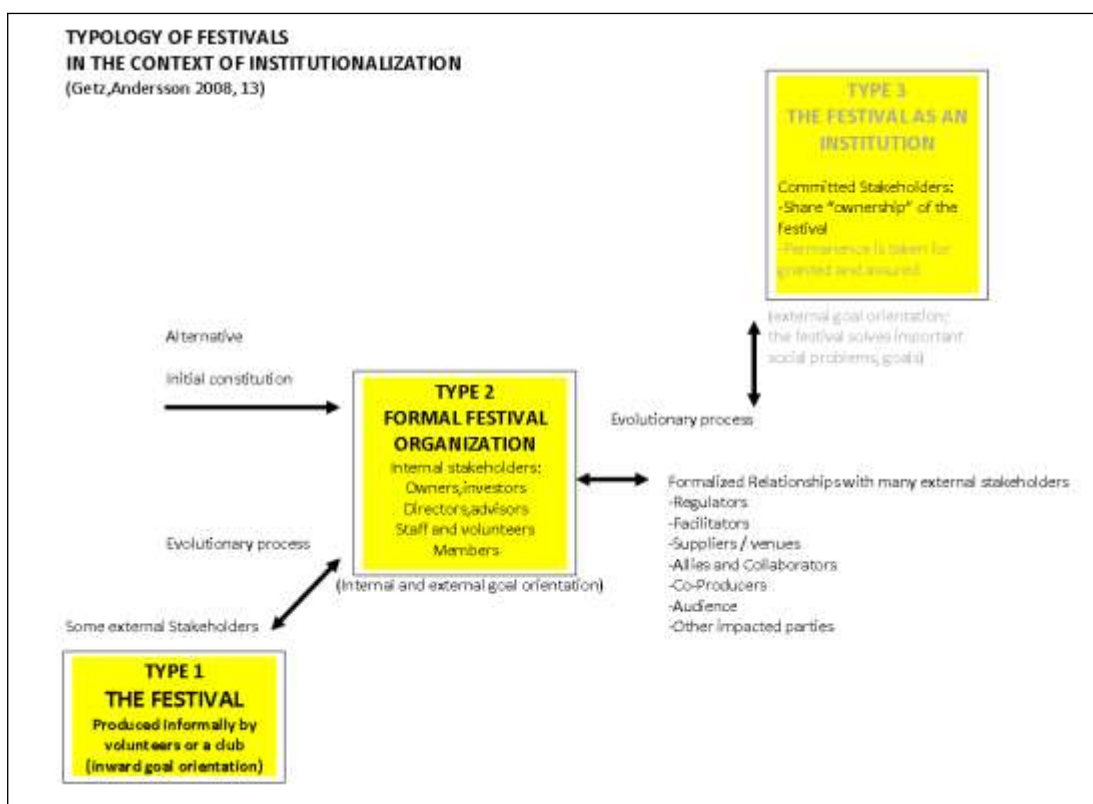

Kuvio 14. Viidennen tapahtumavuoden sidosryhmät. (Getz,Andersson,Larsson 2007,109)

Tapahtuman institutionalisoitumisen prosessissa viides vuosi oli merkittävä. Ensimmäinen palkattu työntekijä, organisaation määrällinen kasvu sekä kolmen eri oppilaitosasteen yhteistyö vankistivat tapahtuman ammattimaisuutta. Samalla tapahtuma otti jälleen askeleen lähemmäksi tapahtuma tyyppi kolmea (kuvio 15).

Mikä edelleen erottaa Staalon teatterifestit tästä tyyppi kolmen instituution asemasta ovat tapahtuman sosiaalisten ongelmien selkeä ratkaiseminen ja se, että tapahtuma otetaan ns. itsestäänselvyytenä omassa

toimintaympäristössään. Lisäksi tapahtuman tulee edelleen kasvaa riittävän tuen ja resurssien takaamiseksi jokaiselta sidosryhmältään, jotta tähän asemaan voidaan päästä (Getz, Andersson 2008, 13).

Kuvio 15. Viidennen tapahtumavuoden institutionaalisuuden malli.
(Getz&Andersson 2008, 13)

Tapahtuman kehitysvaihe on kuvattu kuviossa 15 tummennetulla tekstillä.⁵

3.6 Staalon teatterifestien ulkoinen kuva ja palvelupolku

Tapahtuman logo on taustaltaan musta, joka kertoo syksyisen pimeästä ajasta. Teatterinaamiot kertovat puolestaan siitä mitä tapahtumassa tehdään. Tulenlieskat logon reunoilla taas viestittävät ajatusta siitä, että tapahtuma tuo kävijöilleen iloa ja valoa kaamoksen aikaan. Tämä onkin konkreettisesti ollut ensimmäisestä vuodesta asti kantava ajatus, jota tuodaan vuosittain esille. Asiakkaille tuli ja valo ovat näkyneet joka vuosi esityspaikoissa ulkotulien

⁵ Luvussa 3.5 oleva tapahtumaan liittyvä tieto perustuu Staalon teatterifestien toimikunnankokouksiin, joiden muistiot säilytetään tapahtuman omilla intranet-sivuilla.

muodossa. Kulttuurin ja näin myös teatterin perimmäinen tarkoitus on koskettaa ihmistä ja saada hänet hetkeksi unohtamaan arjen ja itse asiassa paikankin tajun, kun esitys oikein vie katsojan mukaansa.

Jokaisella tapahtumalla ja organisaatiolla on oma elinkaarensa. Tapahtuman esimerkkielinkaari voi olla seuraavanlainen; perustaminen-kasvu-maturettitaso-lasku-mahdollisuus uudistumiseen (Jawahar & McLaughlin, 2011). Tähän organisaation elinkaareen sekä muihin sisäisiin ja ulkoisiin muutoksiin voidaan varautua hyvällä liiketoimintasuunnitelmalla, joka ottaa tapahtumaorganisaation toimintaympäristön muutokset ennakoivasti huomioon. Staalon teatterifestit on ennen kuudetta toimintavuottaan kasvuvaiheessa (kuvio 16) ja valmistautuminen maturettitiasoon ja sitä seuraavaan laskuun kävijämäärissä on liiketoimintasuunnitelmassa huomioitu.

Kuvio 16. Tapahtuman esitysten yhteenlasketut kävijämäärät.

Palvelumuotoilu perustuu käyttäjälähtöiseen suunnitteluun, jossa palvelujen käyttäjät ovat suunnittelun keskiössä (Miettinen 2011, 49.)

Palvelumuotoilussa keskitytään useimmissa tapauksissa palvelujärjestelmämallin vuorovaikutteiseen eli asiakkaalle näkyvään osaan

(Maffei et al. 2005). Staalon teatterifesteillä tapahtumassa saatuja palautteita on analysoitu käyttäjälähtöisessä suunnittelussa.

Palvelumuotoilun kanavat ovat ympäristöjä, paikkoja tai tiloja, jossa näkyvä tuotanto tapahtuu (Miettinen 2011,51.) Staalon teatterifesteillä esiintymis- ja lipunmyyntitilat ovat varustettu tapahtuman logoilla olevin mainoksin. Lisäksi tapahtuman teemaan kuuluu tuoda valoa ja iloa syksyn kaamokseen, jonka vuoksi jokaisen esiintymistilan ulkopuolelle tehdään ns. ulkotulikäytävä, joka ohjaa esiintymispaikkoihin. Ääni- ja valoasiat on ensimmäisen vuoden jälkeen hoidettu alihankintana alan ammattilaisten toimesta, mutta ns. standardia ei niiden suhteen ole vielä laadittu. Tuoksuihin tulee jatkossa kiinnittää enemmän huomiota, sillä niihin ei ole vielä panostettu. Digitaaliset kanavat (Internet-sivut ja sosiaalisen median kanavat) ovat myös tapahtuman logoilla varustettuja, mutta niiden jatkokehittäminen on tulevaisuuden suunnitelmissa. Tapahtumasta tehty video on alueella paikallisesti nähtävissä Levi Chanel-kanavalla.

Esineet ovat tavaroita tai laitteita, joita asiakkaat käyttävät tai saavat itselleen kuten matkaliput, asiakaslehti, turvaohjeet tai henkilökunnan käyttämät, mutta asiakkaille näkyvät kuten esimerkiksi tarjoilukärryt lentokoneessa (Miettinen 2011, 51.) Staalon teatterifesteillä pääsyliput uusittiin neljäntenä vuonna tapahtuman logon mukaisiksi. Jokaiseen Tunturi-Lapin kotitalouteen (Kittilä, Kolari, Muonio ja Enontekiö) sekä Sodankylään jaettava esite noudattaa tapahtuman graafista ilmettä ja värimaailmaa. Esitteen avulla tapahtuman sisältöä, kuten esityksiä ja koulutusten sisältöjä avataan potentiaalisille asiakkaille. Jokainen tapahtumassa mukana oleva työntekijä, mukaan lukien tarjoilijat, pitävät yllään tapahtumapaitaa osoittaakseen tapahtuman yhteistä ilmettä riippumatta siitä missä ravintolassa esitykset pidetään. Banderollit Kittilässä ja Levillä muistuttavat paikallisia ja ohikulkijoita tapahtuman ajankohdasta. Tapahtuman laajamittaisempi näkyvyys Kittilän ja Levin katukuvassa on tulevaisuuden suunnitelmissa.

Staalon teatterifestien palvelupolku on kuvattu Service blueprint -kaaviolla (kuvio 17), jossa prosessi kuvataan asiakkaan näkyvyyslinjan molemmin puolin. Näyttämöllä ovat asiakkaalle näkyvät toimenpiteet ja takahuoneen

puolella ovat järjestäjien toimet ja järjestelmät, jotka eivät näy asiakkaalle (Oinonen 2011, 39). Palvelutuokioiden on jaettu kuuteen eri tapahtumaan; Tietoisuus tapahtumasta, tutustuminen ohjelmiin ja koulutuksiin, päätös osallistumisesta, siirtyminen tapahtuman esityspaikoille, tapahtuman ajankohta sekä palvelutuokioiden tapahtuman jälkeen. Kaavio osoittaa kuinka tapahtuman järjestäjien näkymättömät toimet mahdollistavat asiakkaalle myöhemmin näkyviä fyysisiä todisteita, joiden perusteella he pääsevät toimimaan kohti ostopäätöstä ja tapahtumaan osallistumista.

PALVELUTUOKIOT →	Tietoisuus tapahtumasta	Tutustuminen ohjelmiin ja koulutuksiin	Päätös tapahtumaan osallistumisesta	Siirtyminen tapahtuman esityspaikoille	TAPAHTUMA	Tapahtuman jälkeen
TOIMET ↓						
Fyysinen todiste	Ajankohta ja esiintyjiä esillä Internetissä ja sosiaalisessa mediassa	Ohjelma-kalenteri, esite ja lehti-ilmoitukset ovat valmiit	Ostaja saa lipun tai rannekkeen ja varaa majoituksen, kuljetuksen, lastenhoitopalvelun,...	Lippu esim. bussijuna tai lentomatkasta	Esitukset ja koulutukset ovat käynnissä	Kuvat, muistot, kokemukset
Osallistujan toimet	Huomioi ajankohdan	Tutustuminen esiintyjiin ja koulutuksiin sekä oheistarjontaan	Lippu- ja majoitusvarauksen tekeminen	Kuljetukseen lippuvaraus (juna, bussi, lentokone)	Osallistuu tapahtumaan ja käyttää alueen palveluita	Siirtyminen kotipaikkakunnalle. Antaa palautetta ja viestittää ystävilleen.
Järjestäjän näkyvät toimet	Markkinointi alkaa	Lippu- ja rannekehinnat ovat esillä	Tiedottaa lipunmyyntitilanteesta	Kuljetus- ja pakettihinnat esillä	Kokonaisuuden hallinta	Median kautta kiitos kävijöille ja yhteistyökumppaneille
Yhteistyökumppaneiden näkyvät toimet	Varaavat resurssit ajankohdalle	Lipunmyynti alkaa ja resurssit vahvistetaan	Ohjelmaa markkinoidaan omille sidosryhmille	Kuljetukset käynnissä, tilojen valmistautuminen	Tarjoilut, kuljetukset	Yhteistyökumppaneiden kiittäminen
NÄKYVYYDEN RAJA. YLÄPUOLELLA ON ASIAKKAILLE NÄKYVÄ NÄYTTÄMÖ JA ALAPUOLELLA ON ASIAKKAILLE NÄKYMÄTÖN TAKAHUONE.						
Järjestäjän näkymättömät toimet	Päivämäärän päättäminen	Budjetti ja esiintyjät on päätetty. Tapahtuman nollatulos asetetaan.	Resurssijärjestelmän ylläpito (liput, majoitus,...)	Tapahtuman viimeistelyt	Edetään sovitun mukaisesti ja reagoidaan epäkohtiin	Tapahtuman purkaminen
Yhteistyökumppaneiden näkymättömät toimet	Esiintyjien hankkiminen, apurahojen hakeminen	Sovitetaan esityspaikat ja tehdään pakettituotteet	Majoitusvaraukset järjestelmiin ja esim. tarjoilujen resursointi	Resurssien viimeistelyä	Valmistelut seuraaviin esityksiin (penkit, lavasteet,...)	Tapahtuman purkaminen ja resurssien palauttaminen
Tukitoimet	Markkinointisuunnitelman ja apurahahakemusten laatiminen	Siirtyminen taloudensuunnittelusta käytännön-suunnitteluun	Tapahtuman työtehtävien jako sovitaan	Tehtävien kirjaaminen työkirjaan	Epäkohtien varalle on resursoitu henkilöitä	Seuraavan vuoden suunnitelmien aloittaminen

Kuvio 17: Service blueprint-kaavio.

Staalon teatterifestien on vielä pieni tapahtuma suurempien rinnalla, mutta kävijämäärien nouseva määrä osoittaa kuitenkin, että tapahtumassa on potentiaalia, kun ennakointipäätökset tehdään oikeaan aikaan ja kävijämäärää tukevasti.

4. PALAUTTEIDEN REFLEKTOINTI

4.1 Tapahtuman asiakaspalautteet

Tapahtumasta on vuosittain kerätty asiakaspalautteita kysymyslomakkeen avulla (Liite 3). Tapahtuman ensimmäisestä toimintavuodesta alkaen olevat palautteet on kirjattu ja arkistoitu. Asiakaspalautteiden numeraalinen asteikko on 1 huono, 2 välttävä, 3 ei osaa sanoa, 4 hyvä ja 5 kiitettävä. Tapahtuman asiakaspalautteet ovat viitenä ensimmäisenä vuotena olleet kokonaisarvosanaltaan hyvän ja kiitettävän välillä. Parhaimman arvosanan keskiarvon 4,54 saa ajankohta. Ruskan loppupuolella Kittilässä ja Levillä oleva tapahtuma on saanut myös kävijöiden hyväksynnän ja löytänyt näin oman paikkansa. Esiintyjien valitseminen ohjelmakalenteriin on myös onnistunut hyvin. Parhaimman arvosanan saa vuosi 2012, jolloin tapahtuma resursoi aiempaa enemmän esiintyjäbudjettiin yrityksien mukaan tulemisen ansioista (kuvio 18).

Kuvio 18. Asiakaspalautteiden keskiarvot vuosina 2008–2012.

4.2 Yritysten ja organisaatioiden palautteet

Yritysten rooleista haastateltavana olivat tapahtuman ensimmäisestä vuodesta asti mukana ollut Lapland Hotel Sirkantähden Marjo Vaarala,

alueorganisaation eli Levin Matkailun näkökulmasta haastateltavana oli markkinointikoordinaattori Annika Anttila sekä uutena yrityksenä vuonna 2012 mukaan tullut Peak Lapland- Näköalaravintola Tuikun Hille Kuusisto.

Yritysten edustajille esitettiin seuraavat viisi kysymystä (Liite 8). Heidän vastausten lähilukutekniikalla analysoidut yhteenvedot ovat heti kysymysten jälkeen.

1) Miten Staalon teatterifestit on mielestäsi näkynyt Kittilän ja Levin alueella ensimmäisen viiden vuoden aikana ja onko se tuonut lisää asiakkaita yrityksellenne?

Haastatteluissa kävi ilmi, että tapahtuma on tuonut lisää asiakkaita syyskuun loppuun ja viime vuosi näkyi myös majoitusmyynnissä. Syyskuun viimeisen viikonlopun eli tapahtuman aikana kasvu näkyy myös siinäkin, että yritykset ovat vielä laajemmin ruskon loppuvaiheeseen saakka auki.

Alkuvuosina tapahtuma keräsi yritysten mielestä kävijöitä vain lähialueilta, mutta nyt asiakkaita riittää jo kaikille alueen hotelleille. Tapahtuman kasvu otetaan jo huomioon työsuunnittelussa kuten Ruskamaraton tapahtumassa vastaavasti ruskakauden alkuvaiheessa.

Yritysten mielestä varaukset alkavat yhä aikaisemmin eli ensimmäiset ryhmävaraukset tulivat viime vuonna jo tammikuussa. Yritysten mielestä lipunmyynnin keskittäminen valtakunnalliselle Tiketti-palveluntuottajalle kasvatti ennakko- ja ryhmämyyntiä aiempiin vuosiin verrattuna.

2) Tapahtuma on kasvanut vuosittain ensimmäisen viiden vuoden aikana. Uskotko kasvun jatkuvan myös seuraavan viiden vuoden aikana?

Yritykset uskovat vakaasti tapahtuman kasvuun, mutta eivät pidä todennäköisenä, että kasvu jatkuu yhtä voimakkaana, vaan se voi muuttaa muotoaan. Yritysten edustajat ovat erittäin sitoutuneita ja innokkaita tapahtumanjärjestämiseen ja uskovat kotimaan markkinoilla olevan vielä kasvupotentiaalia tunnettuudessa varsinkin Pohjois-Suomen ulkopuolella. Tapahtuman taustalla olevien yritysten kasvanutta määrää pidetään

positiivisena asiana ja yritykset näkevät kasvumahdollisuuksia eritoten lento- ja junaliikenneyhteyksien hyödyntämisessä.

3) Mikä tapahtumassa on mielestäsi tehty erittäin hyvin ja missä näet vastaavasti eniten kehitettävää?

Haastatteluissa kävi ilmi, että yrittäjien ja yritysten toiveet on otettu erittäin vahvasti huomioon. Tapahtuma kasvaa fasiliteettien mukaan. Esimerkiksi aivan oikean teatterinäyttämön puuttuessa tehdään olemassa olevista ravintolatiloiista mahdollisimman hyvä kutakin esitystä varten. Yritykset arvostavat ohjelman taiteellista sisältöä stand-up esitysten ja improvisaatioiden lisäksi, koska tapahtuma tarvitsee sitä vastapainokseen. Yritykset pitävät kehittämisen aktiivisesta toimintakulttuurista ja byrokratian matalasta tasosta. Tähän saakka toimikunnassa tehdyt markkinointiratkaisut ovat olleet yritysten mielestä onnistuneita, mutta markkinointiin on jatkossakin panostettava kasvun mahdollistamiseksi.

Kokouksissa tehdyt päätökset ovat olleet yritysten kehitysajatusten mukaisia esimerkiksi rannekkeenkäytön suhteen tulevat muutokset hyödyttävät kaikkia mukana olevia yrityksiä. Yritykset pitävät Kittilän kunnan mukanaoloa alusta asti merkittävänä tapahtuman käynnistysmoottorina. Osa yritysten edustajista ei itse koe olevansa taiteen näkökulman puolestapuhujia. Näin on hyvä, että tapahtuman taustalla löytyy ihmisiä eri organisaatioista, jotka ajattelevat eri tavalla ja ottavat taloudellisten näkökulmien lisäksi myös taiteellisen sisällön huomioon.

4) Tapahtuman järjestämiseksi on perustettu uusi yhdistys; Staalon festit ry. Millaisia odotuksia sinulla on oman yrityksesi panos-tuotto osuuden suhteen tältä yhdistykseltä?

Yrityksien näkökulman vahva huomioonottaminen on yritysten mielestä tärkeää niin liiketaloudellisessa kuin myös kaikessa muussakin toiminnassa. Uusi yhdistys ja lisääntynyt yritysmäärä nähdään tapahtumalle hyvänä mahdollisuutena kasvaa alueellisesti, kun esiintymispaikkojen lisääntynyt määrä vahvistaa koko yhtälöä eli Staalon henki on vahvistumassa Levin hengeksi.

Yritykset toivovat tapahtuman kasvavan niin, että se pyörittäisi myös taloudellisesti itse itseään, sillä nyt jokainen mukana oleva yritys panostaa tapahtumaan myös rahallisesti omien mahdollisuuksien mukaan. Yritysten mielestä alueelle tulleet uudet asiakkaat ovat osoittaneet, että Kittilässä ja Levillä pystytään tuottamaan upeaa kulttuuria kansallisesti merkittävän kulttuuritapahtuman muodossa.

5) Miten kuvailisit Case Staalo oppilaitosyhteistyön ensimmäistä vuotta 2012?

Yritykset pitävät oppilaitoksia kullannarvoisina. He arvostavat ohjaavan opettajan läsnäoloa kokouksissa sekä hänen aktiivisuutta ja ammattitaitoaan. Tapahtuma tarvitsee lisää resursseja tapahtumanjärjestämiseen ja ensimmäisen vuoden jälkeen oppilaille voi myös antaa vastuullisempia tehtäviä, kuten opinnäytetöitä ja työharjoitteluita.

Yritysten mielestä opiskelijan näkökulmasta tässä luodaan valmiita prosesseja vuosiksi eteenpäin, jolloin myös opiskelijat tuntevat olevansa osa suurempaa kokonaisprosessia.

Yritysten mielestä hyvää on myös se, että eri oppilaitostason opiskelijoiden mukanaolo mahdollistaa sen, että tapahtuma pystyy järjestämään erityyppisesti oppilaitosyhteistyöjärjestelmiä.

4.3 Yhdistysten palautteet

Yhdistysten ominaisuudessa Taideseura Staalon rooli tapahtumassa oli toimia tapahtumanpääjärjestäjänä ja Kittilän 4H-yhdistyksellä puolestaan lastenhoitopalveluntuottajana. Taideseura Staalosta haastateltavina olivat yhdistyksen puheenjohtaja Tiina Puljujärvi ja sihteeri Marja-Elina Alatörmänen sekä Kittilän 4H-yhdistyksestä toiminnanjohtaja Leena Kinnunen.

Yhdistysten edustajille esitettiin seuraavat 5 kysymystä ja heidän vastausten yhteenvedot ovat heti kysymysten jälkeen.

1) Miten Staalon teatterifestit on mielestäsi näkynyt Kittilän ja Levin alueella ensimmäisen 5 vuoden aikana ja onko se tuonut lisäarvoa yhdistyksellenne?

Yhdistysten mielestä tapahtumasta on ollut heille suurta hyötyä ja merkitystä ja yhteistyötä halutaan edelleen jatkaa. Aikaisemmin Taideseura Staalon rooli on ollut pieni ja profiloitunut kuvataiteeseen, mutta tämän suuren tapahtuman avulla yhdistys on saanut lisänäkyvyyttä. Tapahtuma ei ole vielä tuonut Kittilän 4h yhdistykselle suurta taloudellista hyötyä, mutta näkyvyyttä ja markkinointiarvoa vastaavasti on. 4H-yhdistysten mielestä mukanaolo ja näkyvyys suuren tapahtuman esitteessä tuo yhdistykselle markkina-arvoa ja osoittaa, että yhdistyksessä ei ole kyseessä vain nuorisjärjestöstä, vaan että he osallistuvat tapahtumanjärjestämiseen omilla palveluilla samalla kehittäen alueen kulttuurielämää. Heidän mielestä tapahtuma on aktivoinut myös paikkakuntalaiset Leville katsomaan teatteria mikä on osaltaan vahvistanut Levin imagoa ja edistänyt Levin hyväksyntää kuntalaisten näkökulmasta. Lisäksi se on tuonut erittäin suuren piristysruiskeen Kittilän kulttuurielämään eli kaivatun elementin, jota alueella ei ole aiemmin ollut.

2) Tapahtuma on kasvanut vuosittain ensimmäisen 5 vuoden aikana. Uskotko kasvun jatkuvan myös seuraavan 5 vuoden aikana?

Haastatteluissa kävi ilmi, että yhdistykset uskovat tapahtuman edelleen kasvavan, jos tapahtuman taiteellista ja kulttuurillista sisältöä voidaan edelleen kehittää ja pitää ohjelmakalenteri mielenkiintoisena. Myös uusien asiakasryhmien saaminen erilaisilla ohjelmistoilla on jatkossa yhdistysten mielestä tärkeää kehittymisen kannalta eli ohjelmistoa tulee laajentaa, jotta saadaan jatkossa myös monipuolisemmin yleisöä paikalle.

Yhdistysten mielestä kulttuuritapahtumilla on oma elinkaarensa niin kuin muillakin tapahtumilla, mutta tässä tapahtumassa elinkaari on vasta nousussa. Yhdistysten mielestä jossakin vaiheessa kasvu alkaa väistämättä tasoittua ja alamäkikin tulee vielä vastaan, mutta se kuuluu heidän mielestään tyypillisesti tapahtumiin eli vetovoima kokee luonnollisen laskusuhdanteen.

3) Mikä tapahtumassa on mielestäsi tehty erittäin hyvin ja missä näet vastaavasti eniten kehitettävää?

Yhdistysten mielestä on merkittävää, että tapahtuma on näissä lyhyessä viidessä vuodessa kasvanut nykyiseen kokoonsa ja muotoonsa. Pohjois-Suomen suurin teatterifestivaali mahdollistaa sen, että vaikka tapahtumassa ei olisi vielä käynytäkään, niin se on Lapin alueella tunnettu. Tapahtuman kokonaisuus on heidän mielestään erittäin hyvin tehty.

Kehitettävää heidän mielestään on vastaavasti siinä, että ns. taloudellisesti epävarmojen ja muunlaisten ”genrejen” esille tuominen ja esitysten mukaan saaminen olisi mahdollista ilman, että tapahtuman talous siihen kaatuisi, vaan tapahtuma edelleen kasvaisi. Tapahtumansisällön tuottaminen tähän konseptiin sekä matkailun ja kulttuurin jatkokehittäminen ovat yhdistysten mielestä jatkohaasteita, jotta talous ei olisi kyseiselle kasvulle uhkana. Taideseura Staalo pohti myös, miten jatkossa voidaan tuottaa palveluita ja merkityksellinen tapahtuma teatterialanharrastajille. Tavoitteena tulisi Taideseura Staalon edustajien mielestä se, että tapahtuma voimaannuttaisi tai toisi keinoja, joilla oman teatterialanharrastuksensa voisi pitää hengissä. Tämä on Taideseura Staalon mielestä profiloitumiskysymys, halutaanko tapahtuma profiloida sellaiseksi.

Kittilän 4H-yhdistyksen mielestä eli palveluntuottajannäkökulmasta viime vuonna esityksiä oli liian paljon päällekkäin eli oli vaikeaa ajatella lastenhoitopalvelun toimivuutta päällekkäisten esityksien ja välimatkojen vuoksi. Esityspaikkojen valinta on kokonaisuuden kannalta tärkeää, koska istumaviihtyvyys ja oheispalveluiden läheisyys vaikuttavat oleellisesti katsojien viihtyvyyteen.

4) Tapahtuman järjestämiseksi on perustettu uusi yhdistys; Staalon festit ry, joka vastaa jatkossa tapahtuman järjestämisestä. Millaisia odotuksia sinulla on oman yhdistyksesi suhteen tältä yhdistykseltä?

Taideseura Staalo toivoo, että Staalon festit ry. tekisi avoimesti yhteistyötä myös kaikkien kittiläläisten tapahtumien ja yhdistysten kanssa.

Kittilän 4H-yhdistys toivoo, että heidän palvelut otetaan myös jatkossa huomioon ja että arvostettaisiin sitä arvokasta kokemusta, jonka nuoret tapahtumassa toimiessaan saavat.

5) Miten kuvailisit Case Staalo oppilaitosyhteistyön ensimmäistä vuotta 2012?

Taideseura Staalon mielestä talkoolaisten ja opiskelijoiden tapaamisia, ryhmäytymistä ja lähentämistä tulisi kehittää jo ennen tapahtumaa, kun tapahtuman aikana on niin kiireinen aikataulu. Heidän mielestä opiskelijoiden tulisi ymmärtää jo intensiiviviikolla, että Taideseura Staalon perustehtävä ei ole järjestää Staalon teatterifestejä, vaan Taideseura Staalo on 1970-luvulla perustettu pitkäikäinen taideseura, jolla on oma historia. Tapahtuman nimi ei johdu yksistään siitä, että taideseura Staalo on ollut taustalla, vaan Staalo sanalla on taas vastaavasti lappilaiseen mytologiaan liittyviä merkityksiä. Tämän asian esille tuominen ei taideseuran mielestä koske pelkästään opiskelijoita, vaan myös mukana olevien tahojen henkilökuntia.

Kittilän 4H-yhdistyksen mielestä oppilaitosyhteistyö on näkynyt enemmän yleisölle kuin heille. Oppilaitosyhteistyö on heidän mielestään kuitenkin tärkeää, koska nuorten opiskelijoiden ja eri oppilaitosten näkökulmasta pelkkä teoria ja lukeminen eivät aina riitä, vaan opiskelijat voivat nähdä oikealla tavalla miten tapahtuma järjestään ja organisoidaan, sen hyvät ja huonot puolet eli kiteytetysti ”Learning by doing” on varmasti arvokasta oppia heille.

5. TAPAHTUMIEN SIDOSRYHMÄMALLEJA

Suomessa järjestetään vuosittain lukuisia kansallisesti ja kansainvälisesti merkittäviä tapahtumia. Työssäni haastattelin kolmen erityyppisen tapahtumien kokeneita tapahtumanjärjestäjiä puolistrukturoitua haastattelumenetelmää käyttäen. Haastattelut tapahtuivat puhelimitse tai sähköpostitse. Haastateltavina olivat Pori Jazz tapahtuman Senior Advisor roolissa nykyisin vaikuttava Jyrki Kangas, Sodankylässä järjestettävän Midnight Sun Film Festival tapahtuman Executive Director Ari Lehtola sekä Levi World Cup pujottelukilpailujen pääsihteeri Mikko Saarinen.

Haastattelukysymykset olivat (Liite 7):

- 1) Millä tavoin tapahtumasi tekee tällä hetkellä yhteistyötä
 - a) oppilaitosten, b) yritysten, c) organisaatioiden, kuten kunnat ja kaupungit ja d) muiden tapahtumien kanssa?
 - 2) Minkälaisena toivoisit yhteistyösi olevan jatkossa
 - a) oppilaitosten, b) yritysten, c) organisaatioiden, kuten kunnat ja kaupungit ja d) muiden tapahtumien kanssa?
 - 3) Miten tapahtumasi tekee yhteistyötä yhdistysten kanssa?
 - 4) Missä tapahtumassa tai tapahtumissa mielestäsi yhteistyötä tehdään tällä hetkellä parhaiten edellä mainittujen tahojen kanssa ja miksi?
- Tarkastelen haastattelujen vastauksia tukeutuen Getzin ja Anderssonin sidosryhmämalliin (kuvio 1 ja kuvio 2).

Lähtötilannekartoitus ja analyysi

Oppilaitosten- ja opiskelijoiden rooli on varsin merkittävässä asemassa jokaisessa kolmessa haastattelussani tapahtumassa. Myös yritysten osuus on jokaisessa tapahtumassa huomattavassa roolissa. Yhdistysten rooli tapahtumissa on sen sijaan haastatteluiden ja myös omien käytännön kokemusteni perusteella aiempaa vähäisempi. Tämä kertoo takavuosien talkootyön kultavuosien olevan pääsääntöisesti ohitse, mutta onneksi poikkeuksiakin vielä löytyy. Organisaatioidenrooli yleisellä tasolla vaikutti

haastatteluiden perusteella olevan esitetyistä sidosryhmistä kaikista vähäisimmässä asemassa.

Suunnittelu

Oppilaitosten ja tapahtumien välinen yhteistyö ei ole millään muotoa itsestäänselvyys, vaan jokaisen tapahtuman on rakennettava oma sidosryhmäkenttensä ja -suhteensa ottaen huomioon oman toimintaympäristön erityispiirteet. Tapahtuman sidosryhmien rakentaminen vie monia vuosia ja sen kestävyys ja vaihtelevuus on osa tapahtumajärjestämisen arkipäivää, vaikkakin vakiintuneimmilla tapahtumilla tämä sidosryhmävaihtelu on varmasti alkuvaiheessa olevaan tapahtumaan verrattuna vähäisempää.

Toteutus

Yritysten rooleista erityisen tekee sen moninaisuus tapahtuman eri toiminnanasteilla. Toisaalla yritykset voivat esimerkiksi alihankintana tehdä miltei koko tapahtuman, kuten Levi World Cupin Mikko Saarinen haastelussaan kertoi ja toisaalta yritys on mukana vain pienellä sponsoriosuudella esimerkiksi tapahtumaesitteessä. Joka tapauksessa yritykset edustavat tapahtumassa montaa eri sidosryhmää, kuten Staalon teatterifestit-tapahtumassakin. Aina ne eivät myöskään halua näkyvyyttä, kuten Porin Jazzeilla oli tapahtunut. Porissa merkittävä suomalainen yritys halusi tukea tapahtumaa rahoittamalla esiintymislavan, mutta ei halunnut siitä mainintaa julkisuuteen. Tämä Jyrki Kankaan kertoma mesenointiesimerkki esiintymislavan hankkimiseksi osoittaa, että kaikki tapahtumayhteistyössä olevat yritykset eivät halua näkyvyyttä vastineeksi, vaan haluavat osoittaa tukitoiminnallaan rakkautta tapahtumaa tai sen lajia kohtaan (Kangas 2013). Monitahoisuus yritysten osalta voi johtaa myös huonoon lopputulokseen mikäli sidosryhmien- ja tapahtumanhallinta itsessään ei ole alan ammattilaisen käsissä.

Tapahtumien kuten Pori Jazzin Jyrki Kankaan vuosien käytännönkokemuksiin pohjautuva näkemys nähdä paikalliset yhdistykset voittavana tekijänä tasavertaisessa palvelukilpailutuksessa on rohkaiseva ohjenuora ja esimerkki kaikille tapahtumajärjestäjille. Jyrki Kangas nostaa

myös omaan arvoonsa paikallisen yhdistystoiminnan kehittämisen ja sen vaikutuspiirteet omassa toimintaympäristössään tapahtumassa tehdyn työn palkkion avulla. Tämä osoittaa kuinka monitahoinen vaikutuspiiri tapahtumilla nykyään on. Ymmärtävätkö esimerkiksi Porin Ässien kannattajat millaisessa asemassa Pori Jazzeilla tehty talkootyö on olla osana heidän joukkuemenestystään. Myös Levi World cupin yli puolet talkooväestä koostuu yhdistysten ja seurojen edustajista, jotka hankkivat samalla varoja urheilutoimintaansa varten.

Eniten kehitettävää oppilaitosyhteistyössä on Sodankylän elokuvajuhlilla, vaikka toisaalta heilläkin on huomattava määrä opiskelijoita tapahtumatoteuttamisvaiheessa. Organisaatioiden rooli yleisellä tasolla vaikutti haastatteluiden perusteella olevan esitetyistä sidosryhmistä kaikista vähäisimmässä asemassa. Tämä on täysin päinvastainen tilanne kuin esimerkiksi kohdetapahtuma Staalon teatterifestien osalta, mikä osaltaan varmasti johtuu myös tapahtuman alkuvaiheesta sekä Kittilän kunnan kulttuuritoimen, Kideve Elinkeinopalveluiden sekä aluejärjestö Levin Matkailun yhteisestä halusta saada uusi kansallinen tapahtuma kasvattamaan matkailu- ja kulttuurikautta Kittilässä ja Levillä. Kittilän kunnan rooli oli merkittävä myös matkailukautta ruskan alkuvaiheesta jatkavan Ruskamaraton juoksutapahtuman alkuvuosina esimerkiksi tonttipalkintojen ominaisuudessa, mutta nykyään tapahtuma on jo noussut omille jaloilleen, vaikkakin Kittilän kunta on edelleen pienemmällä roolilla tapahtumassa mukana. Suurimman roolin haastatelluista tapahtumista organisaatioiden osalta osoitti Sodankylän elokuvajuhlat, jossa kunnan ja tapahtuman yhteistyö vaikuttaa olevan hyvin yksityiskohtaisesti suunnitellulta. Lisäksi yhteistyö Finland Festivals järjestön, Ulkoasianministeriöiden, Suurlähetystöjen ja Suomi-Insituuttien kanssa eri maissa on varsin vakuuttavaa listaa suomalaiselta ja lappilaiselta tapahtumalta.

Haastateltavat esittivät rakentavia ehdotuksia oppilaitosjärjestelmän kehittämiseksi Suomessa. Donald Getz mainitsee ”Event tourism: Definition, evolution, and research” artikkelissaan, että suunniteltujen tapahtumien roolit ja vaikutukset on hyvin dokumentoitu ja se huomioidaan yhä enenevässä määrin myös matkakohteiden kilpailukyvyyn yhtenä mittarina (Getz,2007,2).

Suomessa tapahtumatuottajien koulutusta on mahdollista saada ylempään ammattikorkeakouluun saakka, mutta onko tapahtumakoulutus ainoa tie menestykseen vai vaaditaanko ymmärtämystä myös matkailun ja joissakin tapauksissa myös esimerkiksi kulttuurin alalta? Lehtola mainitsee myös oppilaitosten vaikeuden tuottaa alan ammattilaisia, koska ala vaatii monialaosaajia, joita ei hänen mielestään ainoastaan oppilaitosmaailmassa voi syntyä (Lehtola 2013). Olen osittain samaa mieltä Lehtolan kanssa, sillä tapahtumanjärjestäminen vaatii todellakin monen eri alan tuntemusta ja kokemusta. Olen kuitenkin eri mieltä siitä, että oppilaitosten tulisi tuottaa valmiita ammattilaisia tapahtumatuotannonalalle, sillä oikeastaan alasta riippumatta todellinen työ vahvistaa ammattilaisen osaamista oppilaitosten luoman opetuspohjan päälle vaikka seminaarienluennoitsijoina olisivatkin alan todelliset ammattilaiset. Työhön opitaan siis lopulta vain sitä tekemällä ja koen itse vasta viiden Staalon teatterifestit tapahtumavuoden jälkeen olevani edelleen opintomatkalla kohti ammattimaista tapahtumanjärjestämistä.

Haastatteluissa oli rohkaisevaa huomata, että tapahtumien välinen yhteistyö on kaikilla kolmella haastatellulla tapahtumalla kunnossa. Tämä tuo säästöjä ja muitakin synergiaetuja kaikille tapahtumille, mutta on jälleen päinvastainen tilanne Staalon teatterifesteihin verraten. Tästä voi tehdä johtopäätöksen, että tapahtuma tarvitsee monia vuosia rakentaakseen omaa uskottavuuttaan tapahtumien kentällä verkostoituakseen muiden tapahtumien kanssa varsinkin kansainvälisellä tasolla. Nopeimmin haastatelluista tapahtumista osaksi laajempaa verkostoa on päässyt Levi World Cup, joka osana pujottelun FIS-maailmancup - kiertuetta verkostoituu monien muiden vastaavien tapahtumien kanssa ja on samalla lyhyessä ajassa onnistunut vakiinnuttamaan paikkansa kansainvälisen hiihtoliiton kisakalentereissa ja samalla tuo Suomea tunnetuksi yli sadalle miljoonalle televisionkatsojalle ympäri maailmaa.

6. JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyössäni hain vastausta seuraaviin kysymyksiin: voiko Staalon teatterifestit-tapahtumasta kehittyä instituutio ja miten sidosryhmien kehittyminen on kehittänyt tapahtumaa? Getz ja Andersson ovat tutkimuksessaan ”Sustainable events: On becoming an institution” laatineet 15 kohtaa tapahtuman institutionaalistumisesta, joita käsittelen nyt Staalon teatterifestien näkökulmasta lihavoiden tekstistä heidän esille tuomansa kohdat.

Staalon teatterifestit on viiden toimintavuoden jälkeen vielä nuori ja kehityksensä alkuvaiheessa oleva tapahtuma, joka ei ole vielä instituutionasemassa omassa toimintaympäristössään, mutta matka kohti tätä instituutionaalisuuden tavoitetta on alkanut. Staalon teatterifestit ei ole vielä kohdannut **kriisejä** eikä näin ollen ole osoittanut **muuntautumiskykyään** niistä. Suurin haaste on tähän saakka ollut tietotaidon jakaminen useammille henkilöille, jota toteutetaan parhaillaan tapahtumalle palkattujen henkilöiden avulla, joiden urat ovat alkaneet tapahtuman **lojaaleina vapaaehtoistyöntekijöinä**. Sidosryhmäsuhteiden pitkäaikainen **sitouttaminen** on myös lyhyen toimintahistorian vuoksi vielä alkuvaiheessa, mutta vuosittaista toistuvuutta niissäkin voidaan jo havaita, joidenkin toimijoiden osalta. Tapahtuma ratkaisee jo tällä hetkellä ekonomisia ongelmia ruskamatkailukautta jatkaessaan, mutta alueen sosiaalisten ongelmien ratkaisemiseksi on vielä työtä tehtävänä **laillisuuden** täyttämiseksi.

Suurin haaste tapahtuman kehittymiselle on **taloudellisen vakauden ja tasapainon saavuttaminen**, jotta organisaatio voisi kehittyä muista **riippumattomaksi** itsenäisesti organisaatioksi. Alueen **matkailullinen vetovoima ja asema** ovat erittäin vahvat, koska suurin osa tapahtumaa järjestävistä tahoista on mukana Levin ja Kittilän alueen matkailutoiminnoissa. Tapahtuman **maine ja arvovalta** ovat Pohjois-Suomen alueella jo hyvin tiedossa, mutta kansallisella tasolla tunnettuus on vielä hyvin kehityksen alkuvaiheessa. Tapahtumaan osallistuminen on jo osalle

Pohjois-Suomen alueella muodostunut **perinteeksi ja lojaalisuutta** osoittavien kävijöiden määrä myös muualta Suomesta on kävijähaastatteluiden perusteella kasvussa. Tapahtuman toimintavuosien yhä karttuessa voidaan puhua jo **ammattimaisesta**, säännöllisestä ja ehkäpä hieman **byrokraattisestakin** tapahtumanjärjestämisestä, mutta luovuuden ja **innovatiivisuuden** kustannuksella tätä kehitystä ei tule toteuttaa. Tapahtumalle on selkeästi ollut **markkinarakoa** omassa toimintaympäristössään ja säännöllisesti kokoontuvassa järjestelyorganisaatiossa vallitsee **konsensus** yleisten ongelmien ratkaisemiseen.

Tapahtumatuottajien tulee olla monialaosaajia (Lehtola 2013), joiden kokonaisuuksienhallinta ja hahmottamiskyky ovat poikkeuksellisen hyviä ja jotta tapahtuma voi kasvaa ja sidosryhmien ja tapahtuman väliset sekä sidosryhmien keskenään muodostamat suhteet ovat toimivia. Menestyvän tapahtuman sidosryhmähallinta vaatii myös ymmärrystä sekä kokemusta mitoittaa resurssit oikein kunkin **sitoutuneen sidosryhmän** kohdalla. Osa sidosryhmistä on vuosittain toistuvissa tapahtumissa tärkeämmässä roolissa kuin toiset, mutta jokaisen sidosryhmän on ensin itse ymmärrettävä oma roolinsa ja **valtansa** sekä miten se liittyy koko tapahtuman kokonaisuuteen. Tällöin myös pienemmässä roolissa olevat sidosryhmät kokevat työnsä ja panostuksensa tapahtumaan arvostetuksi.

Vuosittain toistuvissa tapahtumissa voi lisäksi tulla muutoksia sidosryhmiin eli yksittäinen sidosryhmä tai toimija voi olla estynyt hoitamaan omaa tehtäväänsä, jolloin tapahtumanjärjestäjällä tulee olla kuviossa esitettyjen sidosryhmien lisäksi vielä ulompi vaikkakin julkisuudelle näkymätön sidosryhmien rinki, josta varasuunnitelmia voi tarvittaessa ottaa käyttöön. Tämä pätee eritoten tapahtuman talouteen liittyvissä sidosryhmissä, joissa vuosittaiset vaihtelut ovat ainakin tapahtuman ensimmäisinä vuosina erittäin todennäköisiä. Epävarmuuden varaan ei voi toistuvasti rakentaa tapahtuman taloudellista tulosta, vaan tapahtuman resurssien tulisi olla ainakin teoreettisesti mahdollisimman monesta eri lähteistä koottu.

Sidosryhmien erilaiset resurssit voivat myös johtaa siihen, että jokin yksittäinen avainsidosryhmä voi hoitaa myös muille sidosryhmille

suunniteltuja kokonaisuuksia. Tapahtumanjärjestäjät pyrkivät välttämään sidosryhmien vaihteluita solmimalla pitkäaikaisia sopimuksia ja sopimalla tarkasti niiden sisällöstä kunkin sidosryhmän kohdalla.

Kaikkia sidosryhmiä ei kuitenkaan voi korvata, josta kuviossa esitetyt lainvalvojat ja lainsäätäjät ovat monessa toimintaympäristössä esimerkiksi paikallisen kunnan, kaupungin tai muun organisaation edustajia, joiden **poliittinen tuki**, hyväksyntä ja yhteistyö ovat perusedellytyksenä tapahtumanjärjestämiselle.

Verkostojen ja sidosryhmien laajuuden huomioon ottaen on kuitenkin ymmärrettävä, että verkostojen kestävä kehittäminen ja niiden rakentaminen voivat viedä tapahtumalta vuosia. Täten esimerkiksi oppilaitoksesta juuri valmistuneelle alan ammattilaiselle tulee antaa aikaa hahmottaa kokonaisuuksia ja ymmärtää miten kukin sidosryhmä toimii ja mitkä sen erityispiirteet ovat suhteessa tapahtuman kokonaisuuteen ja tapahtuman lokaaliin toimintaympäristöön.

Tapahtumanjärjestäminen vaatii monialaosaamista ja tämä luo Suomen koulutusjärjestelmille tulevaisuuden haasteita. Selvää on nimittäin se, että käytännön osaamisella ja kokemuksella on erittäin suuri painoarvo tapahtumien kehittämisessä, sillä ainoastaan tätä työtä ja aiempia tapahtumajärjestäjien oppaita lukemalla ei menestystä ole luvassa, vaan jokaisella alueella on otettava huomioon oma toimintaympäristönsä ja eri tahojen toimijat ja luotava toimiva verkosto itse.

Kohdetapahtuma Staalon teatterifestit on menestyksekkäästi kasvanut ensimmäiset viisi tapahtumavuotta. Ajankohdanvalinta ruskakauden loppuvaiheeseen matkailukautta jatkavana tapahtumana on ollut perusteltua matkailukohteen oma toimintaympäristö huomioon ottaen. Tapahtuma ei ole näinä viitenä ensimmäisenä vuotena kasvanut vielä instituution tasolle (Getz&Andersson 2008, 13) mallin mukaisesti, mutta matka sinne jatkuu edelleen ja tapahtuman **sitoutuneet järjestäjät ja sidosryhmät** luovat hyvän perustan tulevaisuuden kehittämistyölle.

Tämä kehittämistehtävä on ollut hyödyllinen monille sidosryhmille.

Toimeksiantaja Kideve Elinkeinopalvelut sekä Levin Matkailu ja alueen

yrietykset ovat hyötyneet kehittämistehtävästä yrityksien matkailukauden pidentämisen ja sen kehittämisen näkökulmasta. Kittilän kunta ja Kittilän kulttuuritoimijat ovat saaneet tapahtumasta alueelleen uuden vetovoimaisen kulttuuritapahtuman, joka vahvistaa osaltaan Kittilän kunnan imagoa ja brändiä. Oppilaitokset ovat saaneet tapahtumasta vuosittaisen työelämälähtöisen kehittämiskohteen, jossa opiskelijat oppivat tapahtuman järjestämisestä yhdessä alueen yritysten kanssa. Lisäksi opiskelijat pääsevät samalla tutustumaan kansallisesti vetovoimaisiin esiintyjiin, joka nostaa heidän itsetuntoaan. Yhdistyksistä yhtenä perustajana toiminut Taideseura Staalo sekä Kittilän 4H- yhdistys ovat saaneet lisää näkyvyyttä toimintaansa sekä osaamista tapahtuman järjestämisestä.

Kehittämistehtävä on laajentanut omaa näkemystäni tapahtuman järjestämisestä ja sen vaikutuksista eri sidosryhmille. Tehtävä on myös auttanut huomioimaan akateemisten tutkimusten ja julkaisujen hyödyllisyyttä proaktiivisina toimenpiteinä kehittämisen ja toiminnan eri asteilla. Alueen kannalta kehittämistehtävä on auttanut huomaamaan kuinka monia alueen ulkopuolelle kantautuvia vaikutuksia onnistuneella tapahtumalla lopulta on. Kehittämistehtävän suurimmat hyötyjät ovat kuitenkin tapahtumat itsessään. Suoraan tapahtuman järjestäjiltä kuvatuilla esimerkeillä muille tapahtuman järjestäjille tuotu tieto on luotettavaa ja voidaan muokaten hyödyntää millä tahansa alueella oman toimintaympäristön tapahtumissa. Luotettavuuden arviointia tukee se, että kohdetapahtuma noudatti samoja tunnuspiirteitä kuin kävi ilmi ”Typology of Festivals” (Getz&Andersson 2008, 13) sekä ”Festival Stakeholder Roles” (Getz,Andersson,Larsson 2007,109) tutkimuksissa. Prosessin esiin tuoma jatkohaaste Staalon teatterifesteille on alueellisen kulttuuritapahtumastrategian luominen, joka tulee sitouttaa oman toimintaympäristön ominaispiirteisiin sekä maakunnan ja kansallisen kulttuuritapahtumastrategian mukaiseksi.

7. LÄHTEET

- Alatörmänen, M-E. 2013. Taideseura Staalon sihteerin haastattelu 27.2.2013
- Andersson, T & Getz, D. 2007. Resource dependency, costs and revenues of a street festival. *Tourism Economics*, 13, 143-162.
- Anttila, A. 2013. Levin Matkailun markkinointikoordinaattorin haastattelu 19.2.2013
- Anttila, P. 2006. Tutkiva toiminta ja ilmaisu, teos, tekeminen. Hamina: Akatiimi OY.
- Borgman, M. & Packalen, E. 2002. Parhaat käytännöt työyhteisön kehittämiseen. Tampere : Tammer-Paino Oy.
- EFA, European Festivals association järjestön Internet-sivut 2013. Osoitteessa: www.efa-aef.eu. 1.2.2013
- Etelä-Pohjanmaan liitto 2006. Verkkojulkaisut, Etelä-Pohjanmaan kulttuurinvientihankkeessa. Tapahtumajärjestäjän opas. Osoitteessa: http://eventmanagementguide.frami.fi/uploads/pdf/epliitto_tap.pdf 1.2.2013.
- Etelä-Pohjanmaan liitto 2006. Verkkojulkaisut, Etelä-Pohjanmaan kulttuurin vientihankkeessa. Kulttuuritoimijan markkinointiopas. Osoitteessa: <http://etelapohjanmaa.fi/kulttuuri/documents/markopas.pdf> 4.2.2013.
- Etelä-Pohjanmaan liitto 2006. Verkkojulkaisut, Etelä-Pohjanmaan kulttuurin vientihankkeessa. Kulttuuritoimijan kansainvälistysopas. Osoitteessa: <http://etelapohjanmaa.fi/kulttuuri/documents/kulttuurinkvopas.pdf> 1.2.2013.
- EU:n Rakennerahastojen hallintajärjestelmä 2013. Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoittaman projektin kuvaus Kittilän kulttuurista vetovoimaa matkailuun-hankkeesta. Osoitteessa: <https://www.eura2007.fi/rrtiepa/projekti.php?projektikoodi=A30342> 1.2.2013
- Finland Festivals 2013. Tapahtumajärjestäjien järjestön internet-sivut. Osoitteessa: www.festivals.fi 4.3.2013
- Frisby, W. & Getz, D. 1989. Festival management: A case study perspective. *Journal of travel research*, 28(1), 7-11
- Getz, D. 2005. Event management & event tourism. Toinen painos. New York. Cognizant.

- Getz,D., Andersson, T., & Larson, M. 2007. Festival stakeholder roles: concepts and case studies. *Event management*, 10(2/3), 103-122
- Getz, D. 2007. *Event Studies-Theory, research and policy for planned events*. Great Britain.
- Getz,D.2007. Event tourism. Definition, evolution, and research. *Tourism Management* 29 (2008) 403-428, Canada.
- Getz D. & Andersson,T. 2008. Sustainable festivals. On becoming an institution. USA.Vol. 12, 1-17.Cognizant.
- Haanpää,M.2013. Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutin opettajan haastattelu 4.3.2013
- Halonen, Katri 2006. Kulttuurituottajan ammattispesifi osaaminen. *Kasvatus* 37(3/2006)250-258.Osoitteessa:
http://www.uta.fi/arkisto/aktk/ammkl01/esimerkit/2006_Kasvatus_Halonen.pdf.1.3.2013.
- Halonen, K (toim.) 2010 Kulttuuri kokoa. Kulttuuritapahtumien muuttuvat verkostot, Tuottaja2020 – hankkeen julkaisuja osoitteessa:
<http://tuottaja2020.metropolia.fi/index.php?id=5>.1.3.2013.
- Halonen, K (toim.)2012. Kulttuurituottajakoulutuksen suuntaviivoja. Tuottaja 2020-hankkeen loppuraportti. Helsinki. Metropolia ammattikorkeakoulu. Tuottaja2020 – hankkeen julkaisuja osoitteessa: <http://tuottaja2020.metropolia.fi/index.php?id=5>.2.3.2013.
- Harisalo, R. 2008. *Organisaatioteoriat*. Tampere University Press. Tampere.
- Humanistinen ammattikorkeakoulu 2011. Video: ”Mikä on kulttuurituottajan YAMK-tutkinto”.Osoitteessa:
<http://www.humak.fi/opiskelu/opiskelu-humakissa/ylemmat-amk-tutkinnot/kulttuurituottaja>.1.2.2013.
- IFEA, International Festivals & Events Association järjestön Internet-sivut. Osoitteessa www.ifea.com. 2.2.2013
- Isoaho, J. – Kinnunen, J. TAPAHTUMATUOTANNON PALAPELI-Näkökulmia merkityksiin, muutoksiin ja kehittämiseen. Verkkojulkaisu 2011.Osoitteessa:http://www.humak.fi/sites/default/files/liitteet/humak-tapahtumatuotannon_palapeli.pdf.1.3.2013.
- Jawahar, I., & McLaughlin, G. Toward a descriptive stakeholder theory: An organisational life cycle approach. *Academy of Management review*, Vol 26, number 3, 397.

- Kainulainen, Kimmo 2005. Kunta ja kulttuurin talous. Tulkintoja kulttuuripääoman ja festivaalien aluetaloudellisista merkityksistä. Tampere University Press
- Kananen, J.2009. Toimintatutkimus yritysten kehittämisessä. Jyväskylä: Tampereen yliopistopaino Oy-Juvenes Print.
- Kangas, J.2012-2013. Pori Jazz Senior Advisor haastattelut 14.9.2012 ja 21.2.2013
- Katz, A. 1981. Self help and mutual aid: An emerging social movement. Annual Review of Sociology, 129-155.
- Kideve Elinkeinopalvelut 2013. Kittilän kunnan elinkeinoliikelaitos. Osoitteessa: www.kideve.fi. 1.1.2013
- Kinnunen, K.2013. Kittilän kunnan Elinkeino- ja liikelaitoksen Kideve Elinkeinopalveluiden elinkeinojohtajan haastattelu 1.3.2013
- Kinnunen, L.2013. Kittilän 4H-yhdityksen toiminnanjohtajan haastattelu 1.3.2013.
- Kittilän kulttuurista vetovoimaa matkailuun hankkeen 2. ohjausryhmän kokous 8.5.2008 17.00 Galleria Raekalliolla Pöytäkirja. Kokouspöytäkirjat säilytetään Kittilän kunnan Kideve Elinkeinopalveluiden hankkearkistoissa.
- Kittilän kunta 2013. Kittilän kunnan internet-sivut. Osoitteessa: www.kittila.fi. 1.1.2013
- Koivisto, N.2010. Tapahtuman toteuttaminen Case: Suomen Urheiluopisto Vierumäki. Opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakoulu: Matkailun koulutusohjelma, aikuiskoulutus.
- Kuusisto, H.2013. Peak Lapland- Näköalravintola Tuikku, hallintojohtajan haastattelu 21.2.2013
- Lapin Matkailuopisto 2013. Lapin Matkailuopiston määritelmä oppilaitoksen internet-sivuilla. Osoitteessa: <http://www.lapinmatkailuopisto.fi/Suomeksi/Esittely.iw3> 1.2.2013
- Lapin Yliopisto, Lapin Yliopiston määritelmä oppilaitoksen internet-sivuilla, Osoitteissa: http://www.ulapland.fi/Suomeksi/Tietoa_yliopistosta/Strategia/Profiili_ja_painoalat.iw3. http://www.ulapland.fi/Suomeksi/Yksikot/Yhteiskuntatieteiden_tiedekunta/Opiskelu/Oppiaineet_ja_maisteriohjelmat/Matkailututkimus.iw3 4.3.2013
- Leskinen, S. 2011. Tapahtumajärjestäjän opas. Opinnäytetyö Kajaanin ammattikorkeakoulussa. Matkailu-, ravitsemis- ja talousala, Matkailun koulutusohjelma.

- Lehtola,A.2013. Sodankylän elokuvajuhlien toimitusjohtajan haastattelu 27.02.2013
- Matkailun Edistämiskeskus-MEK 2013. Culture Finland-kulttuurimatkailun katto-ohjelma 2013. Osoitteessa: http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/%28pages%29/CF-Verkostotiimimalli_2013. 7.3.2013
- Matkailun tutkimus- ja koulutusinstituutti 2013. Määritelmä Matkailun tutkimus- ja koulutusinstituutin Internet-sivuilta. Osoitteessa: <http://www.matkailuinstituutti.fi/Suomeksi/Instituutti.iw3> 1.3.2013
- Maffei, S; Mager,B. & Sangiorgi, D. (2005), Innovation through service design. From research and theory to a network of practice. A user's driven perspective. Joining forces. 22-24 September 2005. University of Art and Design Helsinki.
- Miettinen, Satu (toim.) 2011. Palvelumuotoilu- uusia menetelmiä käyttäjätiedon hankintaan ja hyödyntämiseen. 2.painos, Helsinki
- Mitchell, R., Agle, B. & Wood,D.1997. Towards a theory of stakeholder identification and salience: Defining the principle of who and what really counts. Academy of Management Review, 22(4), 853-886.
- Oinonen, Sami 2011. PALVELUMUOTOILU, Kuinka luoda ihmiskeskeisiä palveluja muotoilun keinoin. Esitelmä Palvelumuotoilulla apua palveluiden tuotteistamiseen- tapahtuma, Tervolassa 27.10.2011.
- Patentti- ja rekisterihallitus 2010. Yhdistyksen määritelmä Patentti- ja rekisterihallituksen internet-sivuilta. Osoitteessa: http://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri/rekisteroity_ja_rekisteroimaton_yhdistys.html. 13.8.2010
- Puljujärvi,T.2013. Taide seura Staalon puheenjohtajan haastattelu 27.2.2013
- Reid, S. & Arcodia, C. 2002. Understanding the role of the stakeholder in event management. Vol 7, issue 3.
- Ritchie, B. 1984. Assessing the impacts of hallmark events: Conceptual and research issues. Journal of Travel Research, 23(1), 2-11
- Rovaniemen ammattikorkeakoulu 2013. Määritelmä oppilaitoksen internet-sivuilta. Osoitteessa: <http://www.ramk.fi/fi/RAMK.iw3.4.2> 2013
- Saarinen,M.2013. Levi World Cup pääsihteerin haastattelu 19.02.2013
- Salminen,M.2013. Kittilän kunnan kulttuurisihteerin haastattelu 24.02.2013.

Staalon teatterifestit 2013. Teatteritapahtuman kotisivut. Osoitteessa:
www.staalonteatterifestit.fi 1.1.2013

Tilastokeskus 2013. Yrityksen määritelmä Tilastokeskuksen internet-sivuilta.
Osoitteessa: <http://www.stat.fi/meta/kas/yritys.html>. 1.3.2013

Tilastokeskus 2013. Oppilaitoksen määritelmä. Tilastokeskuksen internet-sivuilta. Osoitteessa: <http://www.stat.fi/meta/kas/oppilait.htm>.
2.3.2013

Tammia,T.2013. Matkailun tutkimus- ja koulutusinstituutin koulutuspäällikön haastattelu 19.2.2013

Vaarala,M.2013. Lapland Hotel Sirkantähden hotellipäällikön haastattelu 19.2.2013

8. LIITTEET

Kittilälehden pääkirjoitus 30.09.2009

Liite 1

Kittilän väestön riippumaton
äänenkannattaja

KITTILÄLEHTI
30. syyskuuta 2009

PÄÄKIRJOITUS

Menkää teatteriin!

Kittilässä on ensi viikonvaihteessa tilaisuus nauttia runsaasta teatteritarjonnasta. Toista kertaa järjestettävä Staalon Teatterifestit tarjoavat korkeatasoista ohjelmaa torstaista sunnuntaihin, ja Lapin Alueatterikin tuo näytelmänsä maakunnan ensi-iltaan Kittilässä. Sirkassa nähdään myös kamarimusiikinäytelmä, joka on osa Särestön Kamarikonserttien 20-vuotisjuhluvuoden ohjelmistoa.

Teatterifesteillä on esiintymässä paitsi maankuuluja taitelijoita myös paikallisia tekijöitä, esimerkiksi Harrastajateatteri Staalto. Ryhmä on koottu tapahtumaa varten, mutta sen avulla pyritään laajemmin piristämään paikkakunnan teatteriharrastusta. Esityksessä on näyttelijöinä ja musiikkiryhmässä mukana kittiläläisiä lapsista aikuisiin.

Joitakin vuosia sitten teatterin tekeminen oli Kittilässä erittäin viireää, ja paikkakunnalta ponnisti kansallisille teatterilavoille saakka ainakin kaksi ammattinäyttelijää, toinen jo tuttu televisioistakin.

Teatterifestien ja koko teatteriharrastuksenkin jatkuvuuden kannalta on tärkeää, että tämänvuotinen tapahtuma saa runsaasti katsojia. Se on käynnistetty Kittilän kulttuurista vetovoimaa matkailuun -hankkeen avulla. Hanke päättyy pian – samoin tapahtumakin, jos yleisö ei löydä katsomoihin.

Sekä festit että alueatteri huomioivat myös nuoret katsojat. Maakunnassa alueatterin katsojakunta on perinteisesti ollut varttuneempaa väkeä, mutta nyt näytelmän aihe on valittu niin, että se voisi kiinnostaa myös nuoria. Teatterifestien ohjelmistosta lapsille ja nuorille sopii Staalon esityksen lisäksi ainakin nukketeatterikurssin esitys. Lisäksi tapahtuman yhteydessä järjestetään lapsille piirustuskilpailu.

Staalon Teatterifestit elää tärkeintä vuottaan

Ensi viikon torstaina alkavat Staalon Teatterifestit järjestetään nyt toista kertaa Kittilässä ja Levillä. Tämä vuosi on tapahtumalle erittäin tärkeä, sillä siitä riippuu tapahtuman tulevaisuus.

– Jos Kittilässä halutaan nähdä teatteria, nyt pitää löytää katsomoon, kertoo Kittilän kulttuurista vetovoimaa matkailuun-hankkeen projektipaallikko Veli-Matti Hettula.

Hanke on ollut mukana käynnistämässä festejä. Hanke päättyy pian, ja sen mukana haudataan tapahtumakin, jolle tänä vuonna pystytä osoittamaan, että tulevaisuutta on.

Tapahtuman ohjelmisto on tiivistetty yhtä päivää lyhyemmäksi kuin viime vuonna. Viimeksi ensimmäiset esitykset nähtiin jo keskiviikkona. Ohjelmisto on painotettu ilta-päivään ja iltaan.

– Ohjelmassa on niin harrastajateatteria kuin ammattilaisiakin. Olemme ohjelmistoon erittäin

lyytyviäisiä. Hettula kertoo.

Viime heiken muu-
toskin on tullut Kolarin
nuorisoteatterin esitys-
peruuntui, ja tilalle tuli
Sodankylän Tanxsinhar-
rastajat. Ohjelmistolehti-
nän jaetaan tällä viikolla
kotitalouksiin, ja se löy-
tyy internetistä osoittees-
tä www.staalonteatterifestit.fi.

Hettula haluaa nostaa
ohjelmistosta esiin sun-
nuntaina Kittilän lukiolla
esitettävän Harrastajate-
atteri Staalon näytelmän
Wanted! Kolme karkuria.

– Siinä voi nähdä pai-
kallisia, ja esiintyjät ovat
teenanneet paljon. Us-
kon, että ihmiset kyl-
lä löytävät Ulla Tapani-
sen ja Ilari Johanssonin,
mutta paikallisille halua-
in paljon katsojia.

Esityksiin saa yksittäisiä
lippuja tai niihin pääsee
festinannekkeella. Lippuja
voi ostaa ovelta ennen es-
tyksiä, ja rannekkeita saa
nettisivujen kautta sekä
ensi viikolla Levin Mai-
lailunecuvonnasta. (M)

PALAUTETTA STAALON TEATTERIFESTEISTÄ

Osallistu arvontaan, jossa arvomme ensi vuoden rannekkeen!

Mistä sait tietää Staalon teatterifesteistä?

Lehti ☐ Radio ☐ Internet ☐ Muu: _____

Oliko ajankohta mielestäsi hyvä?

Erinomainen

Hyvä

Ei osaa sanoa

Huono

Erittäin huono

Arvosana käytännön järjestelyistä?

Erinomainen

Hyvä

Ei osaa sanoa

Huono

Erittäin huono

Mielipide esiintyjistä?

Erinomaiset

Hyvät

Ei osaa sanoa

Huonot

Erittäin huonot

Ketä toivoisit esiintyjiksi ensi vuonna?

Vastasiko festit odotuksiasi?

Erinomainen

Hyvä

Ei osaa sanoa

Huono

Erittäin huono

Haluan osallistua arvontaan ja minulle saa lähettää tietoa ensi vuoden Staalon teatterifesteistä

☐

Nimi:

Sähköposti/Postiosoite:

Muuta palautetta, ideoita, ruusuja tai risuja järjestäjille:

Voit jatkaa paperin toiselle puolelle

VUOSI 2008 kokouspäivämäärät

- 1.kokous 27.05.2008
- 2.kokous 09.06.2008
- 3.kokous 07.07.2008
- 4.kokous 28.07.2008
- 5.kokous 12.08.2008
- 6.kokous 08.09.2008
- 7.kokous 25.09.2008
- 8.kokous 05.10.2008

VUOSI 2009 kokouspäivämäärät

- 1.kokous 28.10.2008
- 2.kokous 26.11.2008
- 3.kokous 08.01.2009
- 4.kokous 28.01.2009
- 5.kokous 11.03.2009
- 6.kokous 31.03.2009
- 7.kokous 20.05.2009
- 8.kokous 27.05.2009
- 9.kokous 11.08.2009
- 10.kokous 09.09.2009
- 11.kokous 16.09.2009
- 12.kokous 21.09.2009

VUOSI 2010 kokouspäivämäärät

- 1.kokous 03.12.2009
- 2.kokous 14.01.2010
- 3.kokous 16.02.2010
- 4.kokous 29.04.2010
- 5.kokous 20.05.2010
- 6.kokous 21.06.2010
- 7.kokous 17.08.2010
- 8.kokous 14.09.2010
- 9.kokous 22.09.2010

VUOSI 2011 kokouspäivämäärät

- 1.kokous 26.10.2010
- 2.kokous 23.11.2010
- 3.kokous 02.02.2011
- 4.kokous 15.03.2011
- 5.kokous 12.05.2011
- 6.kokous 08.08.2011
- 7.kokous 15.08.2011
- 8.kokous 22.08.2011
- 9.kokous 28.08.2011
- 10.kokous 14.09.2011

VUOSI 2012 kokouspäivämäärät

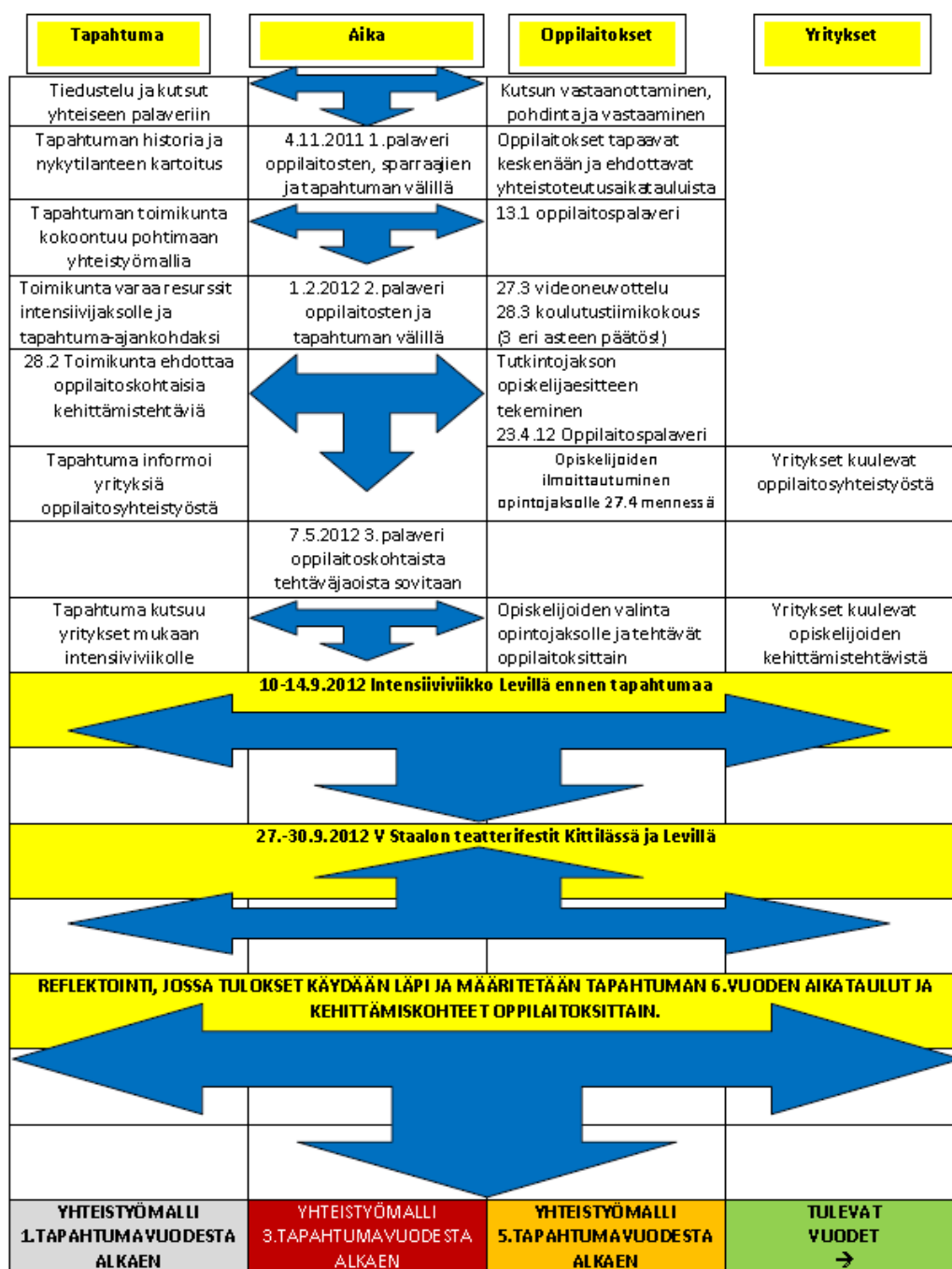
- 1.kokous 17.10.2011
- 2.kokous 15.11.2011
- 3.kokous 07.02.2012

- 4.kokous 17.04.2012
 5.kokous 23.05.2012
 6.kokous 28.05.2012
 7.kokous 04.09.2012
 8.kokous 18.09.2012
 9.kokous 24.09.2012

Oppilaitosyhteistyön prosessikaavio

Liite 5

TAPAHTUMAN JA OPPILAITOSTEN YHTEISTYÖMALLIN KEHITTÄMINEN, CASE STAALON TEATTERIFESTIT

**Oppilaitosten intensiiviviikon aikataulu vuonna 2012
(Haanpää 2012)**

Liite 6

ma 10.9.	ti 11.9.	ke 12.9.	to 13.9.	pe 14.9.
<i>TUTUSTUMI NEN JA JOHDATUS TAPAHTUM A- MATKAILUU N</i>	<i>NÄKÖKULMIA TAPAHTUMIEN JÄRJESTÄMISEEN SEMINAARI ”Ammattilaispäivä”</i>	<i>TAPAHTUMAT KOHTeen IMAGON RAKENTAJINA JA TAPAHTUMIEN MARKKINOINTI</i>	<i>TAPAHTUMAN TOTEUTUS JA TAPAHTUMA KOKEMUKSEN A</i>	<i>YHTEENVETO JA VALMISTAUTUMINE N TAPAHTUMAN TOTEUTUKSEEN</i>
<p>12-13.30 <i>Tutustumine n, kurssin esittely (sisällöt ja vaatimukset)</i></p> <p>13.30-14 Tauko</p> <p>14-16 <i>Tapahtumat matkailussa ja erilaiset tapahtumatyy pit</i></p> <p>16-16.15 Tauko</p> <p>16.15-17.30 <i>Kysymysten valmistelu keskustelun ja aineiston avulla seuraavalle päivälle</i></p>	<p>8.30-9.00 <i>Tervetuloa Kittilään ja Leville!, Elinkeinojohtaja Katariina Kinnunen (Kideve Elinkeinopalvelut)</i></p> <p>9.00-10.00 <i>Tapahtumien Levi, Projektijohtaja Mikko Saarinen (Levi Events Ltd)</i></p> <p>10-11 <i>Tapahtumien turvallisuus, Projektisu unnittelija Aleks Latvala, (MTI)</i></p> <p>11-12 Lounas 12-13.30 <i>Tapahtumien ja infrastruktuurin kehittämisestä ja elinkaarista. Case Pori Jazz. Senior advisor Jyrki Kangas</i></p> <p>13.30-14 Kahvi</p> <p>14-15 <i>Uusien tapahtumien konseptointi: Case Yleisurheilun EM- kisojen tapahtumapuisto, projektijohtaja Raila Puurunen (Malja BTL)</i></p> <p>15-16 <i>Vapaaehtoiset tapahtumien voimavarana, tutkija Minni Haanpää (MTI)</i></p> <p>16-16.15 Tauko</p>	<p>8.30-9.30 <i>Tapahtumat matkakohteen imagon rakentajina</i></p> <p>9.30-11 <i>Tapahtuman tarina: Staalon teatterifestit, Veli-Matti Hettula ja keskustelu</i></p> <p>11-12 Lounas</p> <p>12-14 <i>Innovatiivinen tapahtumamark kinointi: markkinointikan avat ja - käytännöt</i></p> <p>14-14.30 Tauko</p> <p>14.30-17 <i>Tutkimus- ja kehittämistehtäv ien ohjeistus ja valmistelun aloitus</i></p> <p>17-18 <i>Tutustuminen Staalonteatterife stien toteutuspaikkoih in, oppaana Veli-Matti Hettula</i></p>	<p>8.30-11 <i>Tapahtumatoteu tuksen osa- alueet, läsnä kommentoijia Staalon teatterifestien organisaatiosta ja yhteistyökumpp aneista</i></p> <p>11-12 Lounas</p> <p>12-14 <i>Tapahtuma (asiakas)kokem uksena</i></p> <p>14-14.30 Tauko</p> <p>14.30-17 <i>Ryhmäopiskelu a: tutkimus- ja kehittämistehtäv ien valmistelu jatkuu</i></p>	<p>8.30-10 <i>Tutkimus- ja kehittämistehtäv ien suunnitelmien esitys</i></p> <p>10-11 <i>Päätöskeskustel u</i></p> <p>11-12 Lounas</p>

	16.15-17 Ohjeistus <i>seuraavalle päivälle</i>			
--	--	--	--	--

Kyselylomake tapahtumanjärjestäjille**Liite 7**

- 1) Millä tavoin tapahtumasi tekee tällä hetkellä yhteistyötä
 - a) oppilaitosten, b) yritysten, c) organisaatioiden, kuten kunnat ja kaupungit ja
 - d) muiden tapahtumien kanssa?

- 2) Minkälaisena toivoisit yhteistyösi olevan jatkossa
 - a) oppilaitosten, b) yritysten, c) organisaatioiden, kuten kunnat ja kaupungit ja
 - d) muiden tapahtumien kanssa?

- 3) Miten tapahtumasi tekee yhteistyötä yhdistysten kanssa?

- 4) Missä tapahtumassa tai tapahtumissa mielestäsi yhteistyötä tehdään tällä hetkellä parhaiten edellä mainittujen tahojen kanssa ja miksi?

Kyselylomake yrityksille, yhdistyksille, organisaatioille**Liite 8**

- 1) Miten Staalon teatterifestit on mielestäsi näkynyt Kittilän ja Levin alueella ensimmäisen viiden vuoden aikana ja onko se tuonut lisää asiakkaita yrityksellenne?

- 2) Tapahtuma on kasvanut vuosittain ensimmäisen viiden vuoden aikana. Uskotko kasvun jatkuvan myös seuraavan viiden vuoden aikana?

- 3) Mikä tapahtumassa on mielestäsi tehty erittäin hyvin ja missä näet vastaavasti eniten kehitettävää?

- 4) Tapahtuman järjestämiseksi on perustettu uusi yhdistys; Staalon festit ry. Millaisia odotuksia sinulla on oman yrityksesi panos-tuotto osuuden suhteen tältä yhdistykseltä?

- 5) Miten kuvailisit Case Staalo oppilaitosyhteistyön ensimmäistä vuotta 2012?

VUODEN 2008 OHJELMAKALENTERI

staalon
teatterifestit

Staalon teatterifestit 1.-5.10. Kittilässä ja Levillä

OHJELMAKALENTERI			
klo	paikka	esitys	hinta
Keskiviikko 1.10.2008			
18:00	Kittilän lukiola	PuTeLo: Taalo ja Vaikava Tuomas	8 e/4 e
19:00	Kittilän lukiola	Ukko-Pekka Ylinen juhlaconsertti	Vapaa pääsy
Torstai 2.10.2008			
10:00	Hotelli K5	Stand-Up kurssi to-la ailla	40 e/kurssi
19:00	Kittilän lukiola	Lapin Aluekoti: Ääniväylät	10 e/6 e
Perjantai 3.10.2008			
20:00	Sirkantahti	Meän suota: Meän ilmat	yh: 12 e/6 e
21:30	Sirkantahti	Stand-up esitys, Milla Ertovaara	sis. ed.
Lauantai 4.10.2008			
9-12	Vanha kunnantalo, taideluokka	Nukkehahmokurssi lapsille 7-12 v.	10 e
		Kurssi jatkuu sunnuntaina	+ materiaalit
10-14	Kittilän ala-asteen liikuntasali	Näytösten, teatterikoulusta yli 11 v.	15 e/
		Kurssi jatkuu sunnuntaina	kurssi
12:00	Hotelli Levittunturi, Taika	Kemijärven lausujat: Jos oot tehty tietäjästä	8 e/4 e
13:00	Hotelli Levittunturi, Taika	Kemijärven lausujat: Elämän karuselli	sis. ed.
14:00	Hullu Poro, Syksy & Talvi	Ine Tikka: Sini Vuokko	12 e/6 e
16:00	Hotelli Levittunturi, Taika	Ravastojen kansikoulu: Ään sama	8 e/4 e
19:00	Levi Summit*	Susanna Haavisto, Eija Ähvi: Sydämiä	25 e/12,5 e
21:00	Hotelli K5	Elämykset: Laskit tiskin	12 e/6 e
			(sis. seur.)
22:00	Hotelli K5	Stand-up kurssilaiten esityksiä	sis. ed.
Sunnuntai 5.10.2008			
9-12	Vanha kunnantalo, taideluokka	Nukkehahmokurssi lapsille 7-12 v. jatkuu	
10-14	Kittilän ala-asteen liikuntasali	Näytösten, teatterikoulusta yli 11 v. jatkuu	
12:00	Hullu Poro, Syksy & Talvi	Tervakönni: Onnen maa	8 e/4 e
15:00	Levi Summit*	Hetki lvi - Matka Kirken musiikkiin	20 e/10 e

*1) Lääti Summittin edustajana on Express -osastoll kättätyvästä turti ennen la turti talleen edustajan. Eur 8,7/alk menopaiuu, eur 4,7/lapset menopaiuu.

Festivaalille kokeilla varmistaaksesi, KAIKKIIN esityksiin.

Festimenneke on eur 80,- aik. ja alle 12-v. lapsille, koululaisille, eläkeläisille ja opiskelijoille eur 40,-

Festin mennekkäällä varmistat pääsyn KAIKKIIN esityksiin.
 Festin menneke on euro 90,- siltä, ja alle 12-v. lapset, kouluikäiset, ei-keuhkoiille ja opettajille euro 40,-.
 Festinmennekkä ostajalle asetettujen ehtojen ja häiden tuloille alle astajapäässet viimeistään 15 min ennen esitystä. Pannokkaiden ja
 juustisalaattien myynti myyjien pöydissä ottaa annos astajasta. Lippuautomaatit ja verukkeet Annika Anttila-Linnin Kadussa toimivat.
 Puh. 016 639 3327 tai annika.annika@kivi.fi. Ostaaksesi muutoksin pistotulon, jätettäväksi alle vastuunsa astajien ja myyjien taholta tullaan
 perustuksissa. Kussakin ilmoittautuneiden kassan kassajapöydän laute (Puh. 0400 355 433) ja ne eivät sisällä festinmennekkään hintaan.
 Tervetuloa ennakoidulle tilalle! Staalon kassan festinille!

Tervetuloa ensimäisille Staalon teatterifesteille!

Vipuvoimaa
EU:lta

VUODEN 2009 OHJELMAKALENTERI

Staalon teatterifestit
1.-4.10. Kittilässä ja Levillä

www.staalonteatterifestit.fi

OHJELMAKALENTERI

Torstai 1.10.2008

16:00 Levi Summit: Hannu Friman: *Daavid ja Kapiokone Goljat* 15,-
19:00 Kittilän lukio: Lapin aluetheateri: *Tärkeintä elämässä* 10,-/6,-
ENSI-ILTA! Huom! Esitys ei kuulu viikonlopun festirannekkeeseen

Perjantai 2.10.2008

19.00 Hullu Poro	Hannu Friman:	Yhteis-
	<i>Daavid & Kapiokone Goljat 1</i>	lippu:
20.15 Hullu Poro	Eepi Ursin: <i>Musiikkiesitys</i>	15,-
21.00 Hullu Poro	Ulla Tapaninen: <i>Lava-ammuntaa III</i>	15,-
22.30 Ravintola	Topi Mikkola:	15,-
Vanha Hullu Poro	<i>Mie alan tekemhän syntä ja muutaki pahetta</i>	

Lauantai 3.10.2008

13.00 Marian kappeli	Marja-Liisa & Heidi Korhonen: <i>Kosketus</i>	7,- ENSI-ILTA!
15.00 Levi Summit	Harrastajateatteri Meän Suota:	Yhteis-
	<i>Jaa...että...punti on tasan</i>	lippu
17.00 Levi Summit	Simonien harrastajateatteri	12,-
	<i>Onni tulee Pietarista</i>	
19.30 Hotelli K5 Levi	Hannu Friman: <i>Avarakaulustyöläinen</i>	15,-
ENSI-ILTA!		
21.30 Hotelli Sirkantahti	Irene Tikka: <i>Feromonifobia</i>	Yhteis-
22.30 Hotelli Sirkantahti	Torinon elämyssuorat:	lippu
	<i>Pensa loppu – Rakkaus aika</i>	20,-
23.00 Hotelli Sirkantahti	Ilari Johansson: <i>Stand-Up esitys</i>	

Sunnuntai 4.10.2008

11.00 Kittilän lukio	Harrastajateatteri Staalon:	Yhteis-
	<i>Wanted! Kolme karkuria</i> ENSI-ILTA!	lippu
	koko perheen näytelmä	12,-/6,-
12.15 Kittilän lukio	Kolarin Nuorisoteatterin esitys	
	Esitysten välissä nukkeohjelmakurssin osallistujat esittelevät nukke-teatteria	
13.00 Kittilän lukio	Irene Tikka: <i>Rakastettu Kaikattu</i>	15,-

Festirannekkeella varmistat pääsyn KAIKKIIN PE-SU esityksiin.

Festiranneke on 40,-/hlö.

Festirannekkeen ostajat saavat halutessaan paikan eturivistä, jolloin heidän tulee olla esityspaikalla viimeistään 30 min ennen esityksiä.

Yksittäiset liput myymme ovelta ennen esityksiä.

Ryhmävaraukset: minimi 10 hlöä esityksiin voit tehdä sähköpostitse: varaukset@staalonteatteri.festit.fi

Oikeudet muutoksiin pidetään. Järjestäjä ei ole vastuussa esiintyvän ryhmän taholta tulleesta peruutuksesta. Kurssit eivät sisälly festirannekkeen hintaan.

Lisätietoja Pohjoisen teatteritapaamisen kurseista

www.staalonteatteri.festit.fi tai timo.bervo@kansalaisfoorumi.fi, P. 040 506 2585.

Tervetuloa 2. Staalon teatterifestalle!

Vipuvoimaa
 EU:lta

Euroopan unioni
 Euroopan aluekehitysrahasto

VUODEN 2010 OHJELMAKALENTERI

30.9.-3.10. Kittilässä ja Levillä
www.staalonteatterifestit.fi

OHJELMAKALENTERI			
Torstai 30.9.			
19.00	Kittilän lukio	Pirkko Palosaari ja Anja Keskitalo: PALA PORINOITA	15,-
20.00	Kittilän lukio	Jyrki Mänttari: PALSA MONOLOGI	(sis.edelliseen)
Perjantai 1.10.			
18.00	Hullu Poro	Eija Vilpas ja Tiia Louste: TUMMA JA BIONDI	15,-
19.30	Hullu Poro	Elin Alatorjainen: MUSIIKKIESITYS MUSIIKKIESITYS	(sis.edelliseen)
20.30	Hullu Poro	Tuula Piepponen: ELEKELI	15,-
Lauantai 2.10.			
12-18	Hullu Poro	6 harrastajateatteria: HARRASTAJATEATTERIKILPAILU	5,- /esitys 15,- / kaikki
19.00	Sokos Hotel Levi	Hannu Friman: AVALAULUSTYÖLÄINEN	15,-
21.00	Hotel Levi Panorama	STAND-UP ILTA! Tommi Mäkinen, Anniina Anttila ja Zanni - mukana myös imitaattori Matti Kurula	15,-
Sunnuntai 3.10.			
12.00	Kittilän lukio	Teatteri Totti: OMA METSÄ, KULLAN KALLIS	15,-
13.45	Kittilän lukio	Outoguru: PYSÄKKI	(sis. edelliseen)

FESTIRANNEKE 40 € / 38 € S-Etukortilla (ei kerrytä bonusta)

Rannekkeella pääset kaikkiin esityksiin! Ennakkomyyntiä Levin Matkailussa, puh. 016 639 3300 ja Lahjatavaraliike Takka Porossa, puh. 0400 225 227. Rannekkeelliset saavat hakutessaan paikan eturivistä (saapuminen esityspaikalle viim. 30 min ennen esitystä). Yksittäiset liput myynnissä viikolla 39 ja ovelta ennen esitystä.

PAKETTIHINNAT

RAANNEKE + MAJUTUS: esim. huoneistossa 3 vrk, to-su, alk. 80,-/hlö
 kun seurueeseen kuuluu vähintään 4 henkilöä
 RAANNEKE + MAJUTUS + LENNOKKI: esim. hotellissa 3 vrk, to-su, alk. 370,-/hlö
 kun seurueeseen kuuluu vähintään 2 henkilöä
 Tiedustelut, ryhmävaraukset: Levin Matkailu, Anniina Anttila, p. 040 537 2429.

LUOVAT MARKKINAT - ESIINTYMISKOULUTUSTA!

Jokainen meistä esiintyy ja on esillä -työssä ja vapaaajalla. Tule saamaan vinkkejä ja ideoita esiintymiseen:

PE 1.10.

klo 10-13 ARJA KOTIRANTA: Esiintymisen hallinta, 16 €, max. 50 hlöä

klo 14-17 EUAVILMA: Esiintymisen ja ilmaistaitojen 18 €, max. 30 hlöä

LA 2.10.

klo 9-12 ANNE NISKALA: Teatteri- ja liikeimprovisation työpaikka, 14 €, max. 15 hlöä

ILMOITTAUTUKSIA KOUKUTUKSIIN 24.9. mennessä kideve@kittila.fi / puh. 040 487 7556

Oikeudet muutoksiin pidetään. Järjestäjä ei ole vastuussa esiintyvän ryhmän taholta tuleesta peruutuksesta. Lisätietoja: www.staalonteatterifestit.fi

VUODEN 2011 OHJELMAKALENTERI

staalon
 teatterifestit

LAPIN SUURIN
 TEATTERIFESTIVAALI
 KITTILÄSSÄ JA LEVILLÄ
29.9.-2.10.2011

Torstai 29.9. Hullu Poro Areena		LIPUT
18.30	AVAJAISET	Yhteislippu torstaille:
19.00	Satu Silvo ja Reidar Palmgren: VAIN BOCELLI PUUTTUU	15,-
Perjantai 30.9. SOKOS HOTEL LEVI / Parkkihalli		
18.00	Olotila: IRRALLEEN	Yhteislippu (3 esitystä):
19.00	Antti Alatórmänen: MUSIIKKIESITYS	15,-
19.00	Sallansuut: TESTAMENTTI	
Perjantai 30.9. LAPLAND HOTEL Sirkantähti		
21.00	Erkki Saarela ja Sari Mällinen: HETI VAPAA	15,-
Lauantai 1.10. HULLU PORO - HARRASTAJATEATTERIKILPAILU		
10.00	Harrastajateatteri Turvakko: NETTITULI KYLÄÄN	Yhteislippu
11.00	Kuivaniemen teatteri harrastajat: VILJAMI SHAKES BEER	15,-
13.00	Harrastajateatteri Ivaloiset: VOTKATURISTIT	
14.00	Harrastajateatteri Staalot: MAINEN KUNNNIA KOOSTE	
15.00	Meän Suota: AAMUKAHVIAKHAAN EN OLE SAANUT	
16.30	Harrastajateatterikilpailun voittaja julkaistaan	
Lauantai 1.10. LAPLAND HOTEL Sirkantähti		
19.00	Ristipurenta: MUSIIKKIESITYS	Yhteislippu (iltäesitykset)
20.00	Lahden Opistoteatteriyhdistys ry: YMPÄRI MENNÄÄN, YHTEEN TULLAAN	15,-
21.00	STAND-UP ILTA! Jussi Simola, Pete Kosonen ja Jarmo Luttinen	
Sunnuntai 2.10. KITTILÄN LUKIO		
13.00	Nukketeatteri Kompiainen: PÄÄNALLE, TOINEN JA PUPU PYH	
14.00	Taikuri Luttinen: LUIKURI TAT TISEN KOKOPERHEEN SHOW	
Yhteislippu: 5,- / hlö, 15,- / perhe (max. 2 aik. + 3 lasta), alle 3 v. maksutta		

KOULUTUSTA TO 29.9.
 Marco Bjurström,
 Hullu Poro Areena
 Liput: 25 € ennakko / 30 €
 staalonteatterifestit.fi
 Koulutus ei sisälly rannek-
 keen hintaan.

FESTIRANNEKE 50 € !
 (45 € Plussa- ja S-etukortilla!)
 Rannekkeella pääset kaikkiin esityksiin! Ran-
 nekkeet ja liput myynnissä Levin Matkailussa,
 puh. 016 639 3300 sekä Lahjatarvike Takka-
 poro, Sokos Hotel Levi, Hullu Poro ja Lapland
 Hotel Sirkantähti.

STAALON TEATTERIFESTIEN PAKETTIHINNAT!

Ranneke + 3vrk
 majoitus alk. 90 €/
 hlö, kun seurueessa
 on vähintään 4
 henkilöä.

Ranneke + 3vrk
 majoitus + lennot
 alk. 390 €/hlö, kun
 seurueessa vähin-
 tään 2 henkilöä.

Tiedustelut:
 Levin Matkailu Oy
 p. 016 639 3300
 levin.matkailu@
 levi.fi

VUODEN 2012 OHJELMAKALENTERI

staalon

teatterifestit

27.-30.9.2012 Kittilässä ja Levillä
teatteria ja koulutuksia

LIPUT:

tiketti

www.tiketti.fi

0600-1-1616

Avoinna ma-su 9-21
(1,69 € / min + pvm)

Lataa ohjelmakalenteri
älypuhelimellesi!

Lisätietoa tapahtumasta:

www.staalonteatterifestit.fi

ROVANIEMEN

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

LAPIN & ARMATKIJASTO

Saima Sport

LAPIN
MATKAILUOPISTO

KIDEVE
ELINKEINO- JA YMPÄRISTÖKESKUS

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Vipuvoimaa
EU:lta

STAALON TEATTERIFESTIT 2012 OHJELMAKALENTERI

PVM	KLO	PAIKKA	ESIINTYJÄ(T)	ESITYS	HINTA €	IKÄRAJA
to 27.9	18:00	Hullu Poro Areena	Taideseura Staalio	AVAJAISET	20 eur	-K18-
to 27.9	19:00	Hullu Poro Areena	Ulla Tapaninen	Lava-ammuntaa II	sis ed.	-K18-
to 27.9	20:15	Hullu Poro Areena	Taideseura Staalio	*Retiro*tarssit	sis ed.	-K18-
pe 28.9	12:00-15:00	Hote Ili Levitunturi liikuntasali	Ville Virtanen, Iina Kuustonen ja Riku Nieminen	Esiintymiskoulutus yrityksille 400 ensimmäistä mahtuu mukaan! ILMOITTAUDU NYT	maksuton	
pe 28.9	16:00	Levi Summit	HT: Kemppeateatteri	*Punahilkka*	5	-S-
pe 28.9	17:30	Levi Summit	HT: Napapiirin teatteri	*Ei enkeleitä, ei sankareita*	5	-K12-
pe 28.9	18:15	Hote Ili Levitunturi liikuntasali	valoiset	*Tukkijoella*	10	
pe 28.9	20:00	Hote I Levi Panorama	Ville Virtanen, Iina Kuustonen ja Riku Nieminen	Improvisaatio	25	-K18-
pe 28.9	21:00	Lapland Hotel Sirkantähti	Heidi Korhonen, Ninnu Mohell	Irtas Kunniallisuus	10	-K18-
pe 28.9	22:00	Lapland Hotel Sirkantähti	Anu Hälvä-Sallinen ja Ari Lehtonen	Amelita	15	-K18-
pe 28.9	22:00	Hote I Levi Panorama	Kitta Putkonen, Tomi Walamies ja Fredi Lilius	Stand-up ilta	20	-K18-
la 29.9	9:00	Levi Summit	HT: Meän suota	*Särkää ja nököitä*	5	-S-
la 29.9	10:30	Levi Summit	HT: Kemiset	*Lippu vaputeen*	5	-S-
la 29.9	12:00	Levi Summit	HT: Teatteripaja	*Kirjoitettu kuolema*	5	
la 29.9	13:00-16:00	Levi Summit	Ville Virtanen, Iina Kuustonen ja Riku Nieminen	Esiintymiskoulutus	25	
la 29.9	16:30	Levi Summit	Harrastajateatterikilpailun voittajan julkistaminen		maksuton	
la 29.9	18:00	Hullu Poro Areena	Seela Sella	Seisaalleen	25	
la 29.9	17:00	Levi Summit	Olotila	Elämänpuu ja helvetti	15	-K13-
la 29.9	19:00	Levi Summit	Agit-Cirk/Jenni Lehtinen&Sasu Peistola, metallibändi Visto	Hevä ja sirkushuveja	sis ed.	-K13-
la 29.9	19:45	Hullu Poro Areena	Harrastajateatterikilpailun voittajan palkitseminen		sis seur.	-K18-
la 29.9	20:00	Hullu Poro Areena	Ville Virtanen, Iina Kuustonen ja Riku Nieminen	Improvisaatio	25	-K18-
la 29.9	22:00	Lapland Hotel Sirkantähti	Kitta Putkonen, Tomi Walamies ja Fredi Lilius	Stand-up ilta	20	-K18-
su 30.9	11:00	Näköal ravintola Tuikku	Tomi Walamies	Good Morning & Stand-up!	10	
su 30.9	13:00	Kittilän lukio	Kittilän nuorisoteatteri	Zinga	5	-S-
su 30.9	14:15	Kittilän lukio	Silja Sillanpää	Katti Matikainen	sis ed.	-S-

Muutokset ohjelmaan ovat mahdollisia. Festiranneke 65 €, liput yksittäisiin näytöksiin 5-20 €.

Päivitetyt tiedot: www.staalonteatterifestit.fi